

Uvodnik

Julijan Čavdek

So res pokrajine odveč?

V zadnjih letih je v stalnem porastu odaljevanje ljudi od politike. Demokratična ureditev, ki se je po 2. svetovni vojni postopoma uveljavila najprej na Zahodu in nato, po padcu komunističnih režimov, tudi na Vzhodu, temelji namreč na ključni točki, da suverenost pripada državljanom. To je na primer zapisano v italijanski ustavi, v 2. odstavku 1. člena in v ustavi Republike Slovenije v 3. členu. Najbolj neposreden način izvajanja te pravice so volitve, na katerih državljani izberejo predstavnike v državnih, deželnih in krajevnih organih javne uprave. Državljan in državljanka določajo o tem, kakšna bo uprava bolj ali manj velikega območja. In čim bolj je ta prostor omejen oziroma zaobjema krajevno raven, tem bolj je ta demokratični temelj pomemben, da so odločitve o razvojnih in upravnih smernicah izraz volje tistega prebivalstva, ki tam živi. Zaradi tega je postopoma vedno večji osip volivcev zelo skrb vzbujaajoče dejstvo, kot je prav tako zaskrbljujoče, če se pravica za izbiro izvoljenih predstavnikov, predvsem na krajevni ravni, seli iz rok državljanov oziroma občanov v roke že izvoljenih upraviteljev, kar bi se lahko zgodilo s potrditvijo osnutka deželnega zakona za reformo volilnega sistema za pokrajine v deželi FJK. Tega je deželna vlada 2. januarja letos vložila v razpravo v Deželni svet. Potrditev tega deželnega zakona bi predstavljala tudi prvi korak na poti proti ukinitvi vseh štirih pokrajin naše dežele.

Tema o ukinjanju pokrajin ni nič posebno novega. Večkrat je bil govor o tem, a vse do danes je šlo bolj za politično razpravo brez konkretnih posledic. V tistih redkih primerih, v katerih so poskušali kaj udejanjiti, pa je nastala še večja zmeda in potrata. Drugi vidik je, da predstavlja ukinitvev pokrajin zapleten ustavni postopek, kar zadeva tudi našo deželo, ki uživa statutarno avtonomijo.

Predlog o reformi štirih pokrajin v naši deželi predvideva za zdaj ukinitvev neposrednih volitev. Pokrajinske svete bi izvolila skupščina županov in občinskih svetnikov. Pokrajinski sveti bi nato iz svoje sredine izvolili predsednika in odbornike. Pri tem nastaja velik problem o porazdelitvi pokrajinskih pristojnosti med deželo in občinami, kot tudi vprašanje zaposlenih v pokrajinski javni upravi. Pomislimo samo, v kakšnem stanju so se znašle gorske skupnosti, ko so jih postavili pod komisarsko upravo, zato da bi jih ukiniteli, in na koncu se ni zgodilo nič.

Glavno vprašanje, ki ostaja na žalost precej v ozadju, je ošibitev teritorija iz upravnega vidika, saj do sedaj ni jasno kje in kdo bo odločal, ko bodo pokrajine zdrsnile na drugorazredni nivo oziroma ko bodo ukinjene. Še posebno je to vprašanje pomembno za Slovence v FJK, ki imamo v pokrajinskih organih visoko zastopstvo. To pa pomeni, da imamo potencialno pomembne možnosti vpliva na politično-upravne odločitve, ki se tičejo našega narodnostnega ozemlja, kjer živimo. In mnenja o nepotrebnosti pokrajin, kakor smo jih primorani brati s strani nekaterih "slovenskih politikov" predstavljajo veliko razočaranje.

Pokrajine potrebujemo, da lahko imamo pri upravljanju našega teritorija bistveno vlogo, kot občani in kot Slovenci. Katerakoli reforma, ki se od tega koncepta oddaljuje ne koristi poslanstvu politike in ne pripomore, da bi se ji ljudje spet približali.

Foto IG

TRST Božični koncert Zveze cerkvenih pevskih zborov

Da bi božični sijaj še dolgo nam svetil!

O b pogledu na številno zasedbo priložnostnega pevskega sestava, ki je v nedeljo, 19. januarja, v stolnici sv. Justa sooblikoval

Božični koncert Zveze cerkvenih pevskih zborov v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij, je misel pristala na obetavni ugotovitvi, da se naša slovenska nabožna pevska tradicija še prenaša iz roda v rod. Lepo je bilo namreč videti in slišati, kako so pevci različnih generacij pristrčno prispevali svoj glas za dogodek, ki se v stolnici obnavlja vse od leta 1979 in ki ga je ZCPZ ob polstoletni zgodovini letos hotel narediti še bolj slovesnega kot sicer: bil je to višek in sklep, s katero je Zveza hotela zabeležiti svoj jubilej. Prireditelji so se zato odločili za izvedbo Vrabčeve kantate *Božični sijaj*, ki se je mogočno razlegala po ladjah tržaške stolnice: ta skladba ima v zgodovini ZCPZ prav posebno mesto in ni naključje, da je letošnji božični koncert nosil prav ta naslov.

Ves program je bil sicer uglašen na počastitev petdesetletnice organizacije, saj so prireditelji ponudili občinstvu nekatere pomembne dosežke ZCPZ, ki od ustanovitve spodbuja razvoj domačega po-

tenciala in vrednoti prizadevanja naših skladateljev in pesnikov. Zveza je namreč že leta 1967 razpisala natečaj za izvirno božično pesem, ki naj bo nova

Msgr. Alojz Uran

Marko Tavčar

po glasbi in besedilu. Nastal je tako repertoar, ki je stopil v zakladnico domače zborovske božične literature: hkrati se je ponujala tudi priložnost za tvorno sodelovanje med besednimi in glasbenimi ust-

varjalci našega prostora. Na prvem natečaju je komisija, ki ji je predsedoval skladatelj Matija Tomc, prvo nagrado dodelila Maličevi pesmi *Božično pričakovanje*, na besedilo Ljubke Šorli. Skladbo so prireditelji uvrstili na program letošnjega koncerta, ki so jo interpretirali člani združenih mešanih pevskih zborov. Del svojega nastopa so odrasli pevci uvedli a cappella s starodavno božično ljudsko iz Podutane v priredbi Pavleta Merkuja *Te dan je vsega' veseja'*. Nadaljevali so z izvedbo Harejeve *Le spavaj, sladko detece* (na besedilo s. Dolorose) in Vodopivčeve *Otrok v božični noči*. Ta skladba je nastala na besedilo Aleksija Pregarca, ki so mu prireditelji zaupali recitacije in vodenje božičnega koncerta, na katerem so prvi nastopili Združeni mladinski pevski zbori. Izvedli so dve pesmi, in sicer znano Ačkovo *Hej, pastirci* ter Harejevo uspavanko *Spančkaj, ne joči*: obe skladbi je občinstvo prisluhnilo v novi orkestraciji Aljoše Tavčarja. On je bil kot fagotist obenem član pihalnega kvarteta, ki je spremljal izvedbo večine skladb: poleg Tavčarja so kvartet sestavljali še flautistka Olga Sosič, klarinetist Marko Štoka in hornist Luigi Carli-

no. Instrumentalno spremljavo koncerta je dopolnil še organist Vinko Škerlavaj.

Tokratni božični koncert so sooblikovali mladi pevci Poletnega mladinskega zbora ZCPZ, MIDPS Vesela pomlad z Opčin, MIPZ NSŠ Sv. Ciril in Metod od Sv. Ivana, MIPZ NSŠ Srečko Kosovel z Opčin in MIPZ Igo Gruđen iz Nabrežine. Odrasli pevci Združenega mešanega pevskega zbora pa izhajajo iz Združenega zbora ZCPZ, MePZ Mačkolje, MePZ Igo Gruđen, MeCPZ Sveti Jernej z Opčin. Skupno je pred občinstvom nastopilo sto odraslih in štiri-deset mladih pevcev, glasove katerih je moral priznati zborovodja Mirko Ferlan temeljito usklajevati. "Vaje so bile res zahtevne. Težko je med temi srečanji začutili, kako bo skladba ob koncu izzvenela: to se razjasni šele na generalki", nam je povedal zborovodja, ki je s končnim rezultatom zadovoljen. "Pevci so skladbe obvladali, se vanje vžive-li in jih naposled učinkovito interpretirali: pri vsaki skladbi so imeli kaj povedati. Veseli me predvsem to, da so bili glasovi pevcev zleti. Glede na tako široko zasedbo je tak učinek težko doseči".

Naj postane NOVI GLAS tudi tvoj glas!

Novi naročniki bodo prejeli v dar knjižno
zbirko Goriške Mohorjeve družbe.

Pomagajte našemu tedniku s podporno naročnino, ki znaša 100 evrov!

DAVČA Spomin na mučenca Filipa Terčelja in Franca Krašno

Ob 68. obletnici mučeniške smrti

Vsoboto, 18. januarja, so v Davčo k zavetnici Mariji Presvetege Jezusovega Srca prišli romarji z namenom, da obudijo spomin na 68. obletnico mučeniške smrti duhovnikov, mučencev, Filipa Terčelja in sobrata župnika Davče in Sorice Franca Krašne. Njuni dragoceni življenji je prekinila po končani 2. svetovni vojni – "v svobodi" mučeniška smrt 7. januarja 1946 v Štulčevi grapi v Davči, ki jo je povzročila takratna totalitarna lokalna oblast s svojimi eksekutorji, kateri so neusmiljeno

duhovniki iz sosednjih župnij Ljubljanske nadškofije ter Škofije Koper. Škof Metod Pirih je v mašnem nagovoru orisal okoliščine uboja mučencev Terčelja in Krašne, ki ga je povzročila

zapustil Kristus naš Odrešenik! Sledila je spominska slovesnost z molitvijo ob grobu mučencev na davškem pokopališču. Romarsko bogoslužje so s petjem

trosili smrt na področju zahodnega dela Slovenije na območju vasi Davče ter zaselkih Sorice pod Ratitovcem. Kljub deževnemu vremenu se je vabilu na romanje odzvalo veliko število romarjev, mnogo jih je prišlo iz Primorske, Železnikov, Škofje Loke, bližnjih Novakov in Cerkna. Pobudnik ter organizator romanja z naslovom *Od groba do kraja mučeniške smrti* je bil koprski župnik Bogdan Vidmar, vicepostulator za beatifikacijo obeh mučencev. Spominsko mašo je daroval škof Metod Pirih ob somaševanju domačega župnika Mirka Turka in Simona Fortune, dekana iz Škofje Loke. Sodelovali so tudi

totalitarna lokalna oblast po drugi svetovni vojni. Med drugim je poudaril: "Zločini medvojnih in povojnih pobojev so v zavesti ljudi še živi. O tem pa se prav dosti javno ne govori in ne piše. A kar ni zapisano, kar ni v medijih, česar ne slišimo v šoli, to se ni zgodilo. Nasprotovanje odkrivanju naše preteklosti traja še kar naprej. Dokler o svoji preteklosti ne bomo povedali, kaj je bilo prav in kaj je bilo narobe, do takrat ne bo sprave in ne bo miru v našem narodu". Svoj nagovor je škof Pirih končal z besedami: "Gospod Bog, podeli umrlima svoj večni mir, nam pa daj duha moči, da bomo med vsemi ljudmi učinkovito pospeševali mir, ki nam ga je

spremljali Združeni CMPZ župnij Sorice, Novakov, Železnikov in Zalega Loga ob orgelski spremljavi prof. Toneta Potočnika. Preko 50 romarjev, med njimi je bilo tudi nekaj otrok in starejših, pa se je odpravilo na triurni pohod do mesta – prvega groba v kanjon Štulčeve grape. Domačije pri Jemcu, Jurežu in Štalcu so pohodnikom - romarjem postregle s toplim čajem. Z zanimanjem so si ogledali tudi vaški etnografski muzej s predstavitvijo filma *Trenje lanu*, ki ga je predstavil Lojze Jelenc, predsednik Turističnega društva Davča. Udeležencem romanja bodo doživetja tega dne ostala v nepozabnem spominu.

Anton Sedej

Ukmarjeva "Eshatologija"

O pomenu italijanskega prevoda za raziskovanje eshatoloških tem

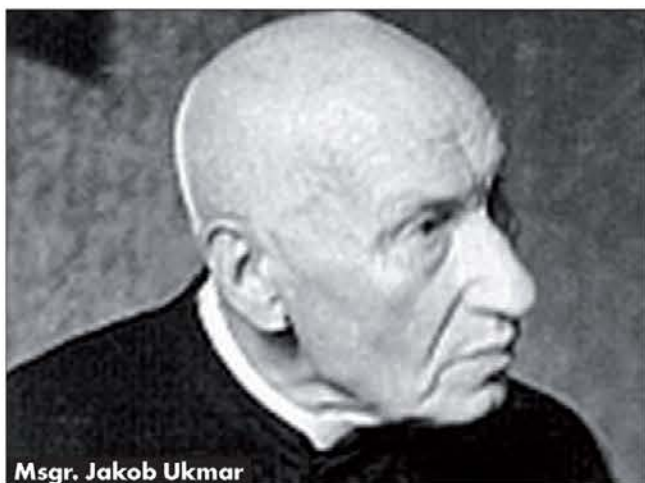
Današnja kultura nikakor ne obravnava pomembnih tem eshatologije, nauka o poslednjih rečeh, morda zato, ker je smrt in vse to, kar zadeva smrt, v kulturi naše civilizacije nekaj, kar naša družba odločno, seveda pa popolnoma nepravilno, oddaljuje, nekaj, o čemer nočemo razmišljati ne govoriti ne pisati. To ni dobro glede na dejstvo, da se mora človek, kjerkoli živi, vedno in prav gotovo, prej ali slej, soočiti s smrtjo, smrt je za vsakogar brezizhodno dejstvo, nekaj, kot vemo vsi, absolutno neizogibnega. Poleg tega je vredno razmišljati in pisati o tem, preučevati, obravnavati eshatološke teme, tudi zato, ker sta italijanska, slovenska kultura, znotraj katerih mi živimo, in dober del evropske kul-

ture, ukoreninjeni v katoličanstvo. Zanimivo je prebrati Ukmarjevo "Eshatologijo, Nauk o poslednjih rečeh", tudi zaradi prvin pristne življenjske modro-

teologov 20. stoletja, rojen v Veroni 1. 1885, dolgo let univerzitetni profesor v Nemčiji, in sicer v glavnem v Bonnu, Breslauu, Berlinu, Tübingenu in Münchnu. Nezanemarljivega pomena bi bila raziskovanje, globlja primerjalna analiza Guardianijevih ter Ukmarjevih pogledov na določene eshatološke teme, predvsem ugotavljanje različnosti in analogij dveh teologov: Slovenca Jakoba Ukmarja in Italijana Romana Guardianija.

Razpolagati z Ukmarjevo "Eshatologijo" v italijanskem prevodu bi olajšalo italijansko raziskovalno delo, obenem pa bi ovrednotilo lik enega izmed največjih slovenskih humanistov našega območja.

Elena Cerkvenič

Msgr. Jakob Ukmar

sti, ki jih vsebuje, za suvereno etičnost, prisotno v obravnavanih temah. Primerjamo jo lahko, na primer, s knjigo "Die letzten Dinge" - "Poslednje reči", ki jo je napisal Romano Guardiani, eden najpomembnejših katoliških filozofov in

Deželni svetnik SSk Igor Gabrovec SSk proti ukinitvi pokrajin

Pokrajin, zlasti tržaška in goriška, so s svojim delom, političnimi izbirami in vrsto dobrih izvoljenih upraviteljev dokazale, da imajo točno začitano vlogo in so koristne ter potrebne tudi na področju zaščite, promocije in uveljavljanja pravic priznanih narodno-jezikovnih skupnosti. Njihova ukinitve bi obubožala ozemlje, osamila občinske upravitelje zlasti majhnih občin ter predstavljala hud udarec ustaljeni ravni aktivne soudeležbe Slovencev pri upravljanju priznane zgodovinskega naselitvenega prostora. Tako je v četrtek, 16. januarja 2014, jasno poudaril deželni svetnik SSk Igor Gabrovec kolegom 5. stalne komisije deželnega sveta, ki je obravnavala dvojni zakonski osnutek deželne vlade: prvi predlaga italijanskemu parlamentu, da s predvidenim postopkom ustavne spre-

membe dejansko ukine ustanovo pokrajin iz deželnega statuta, medtem ko drugi začasno spreminja še obstoječe pokrajine v "drugorazredne ustanove", saj uprave po novem ne bi izbirali volivci, ampak skupščina občinskih svetnikov in županov. Deželni svetnik Gabrovec je izpostavil pomisleke, če že ne negativno stališče do predlagane "reformne", predsednikov slovenskih krovnih organizacij SKGZ in SSO, ki jih je komisija v minulih dneh povabila na advicijo prav na izrecno Gabrovecovo zahtevo. "Pravico do aktivne soudeležbe Slovencev tudi pri političnem upravljanju naselitvenega prostora načelno jamčijo sama italijanska ustava in nekatere razsodbe ustavnega sodišča, nato mednarodni sporazumi od Londonskega memoranduma do Osima, evropske listine in posredno tudi nekatera določila državnega in

deželnega zaščitnega zakona!" je še poudaril deželni poslanec SSk Gabrovec, ki je obenem ožigosal nerodnost v zastavljanju reforme. "V volilnem soočanju smo vedno poudarili potrebo po celoviti reformi sistema krajevnih uprav, ki naj zaobjame vse institucije, od dežele do občinskih rajonskih svetov. Ta reforma na območju 32 zaščitenih občin na obmejnem pasu od Milj do Trbiža mora jasno upoštevati pravico slovenske narodne skupnosti, da je zajamčeno zastopana in soudeležena v vseh izvoljenih in po možnosti tudi upravnih organih", je še dejal Igor Gabrovec. Zaradi povedanega je zastopnik Slovenske skupnosti napovedal, da ne bo sodeloval pri izglasovanju dveh zakonskih osnutkov, saj sta dejansko nepopravljiva in kot taka tudi podvržena presoji o ustavnosti. Zadnjo besedo ima deželna skupščina, ki bo o tem razpravljala na zasedanju v zadnjih dneh februarja. "Tam bom ponovno jasno in celovito izpostavil vse razloge, ki izvoljenemu Slovencu ne omogočajo, da podpre tako zastavljen zakon", pravi slovenski deželni poslanec Igor Gabrovec.

Grozljivi podatki V svetu živi 30 milijonov sodobnih sužnjev

Po svetu okoli 30 milijonov ljudi živi v sodobnem suženjstvu, kaže globalni indeks suženjstva, ki ga je prvič izmerila nevladna organizacija Free Walk Foundation (WFF). Medtem ko je daleč največje število zasuznjenih ljudi v Indiji, je pojav najbolj razširjen v Mavretaniji, kjer naj bi v suženjstvu živeli štirje odstotki prebivalcev. V WFF upajo, da bo letni indeks pomagal državam pri spremljanju in spoprijemanju s tem "skritim zločinom". Definicija sodobnega suženjstva, ki jo je določila organizacija, vsebuje suženjstvo in prakse, podobne suženjstvu, kot so odplačevanje dolgov staršev ali otrok, prisilne

poroke, prodaja ali izkoriščanje otrok, trgovina z ljudmi in prisilno delo. Sodobno suženjstvo ima vse značilnosti suženjstva v preteklih stoletjih. "Ljudi nadzorujejo z nasiljem. Zavedeni ali prisiljeni so v delo ali razmere, v katerih so ekonomsko izkoriščani. Živijo brez plačila ali z osnovno plačo in ne smejo oditi", pojasnjuje prvi mož organizacije Nick Grono. FWW je indeks globalnega suženjstva sestavil za 162 držav. Problem je najbolj razširjen v Mavretaniji, na Haitiju, v Pakistanu, Indiji, Nepal, Moldaviji, Beninu, na Slonokoščeni obali, v Gambiji in Gabonu. Najhuje je v Mavretaniji, kjer je globoko zakoreninjeno "dedno

suženjstvo", zasuznjene ljudi pa je mogoče prodati in kupiti, posoditi ali podariti. "V Mavretaniji se otroci rodijo v suženjstvu", je pojasnil Grono. V absolutnih številkah je največ zasuznjenih ljudi v Indiji (13,95 milijona), na Kitajskem (2,95 milijona) in v Pakistanu (2,1 milijona). Po ocenah FWW 72 odstotkov sodobnih sužnjev živi v Aziji. Slovenija se med 162 državami uvršča na 67. mesto, zasuznjenih pa naj bi bilo med 7000 in 7800 ljudi. WFF, ki ima sedež v avstralskem Perthu, sta lani ustanovila človekoljuba Andrew Forrest, direktor Fortescue Metals Group, in njegova žena Nicola. Organizacija ima podporo nekdanje ameriške državne sekretarke Hillary Clinton, nekdanjega britanskega premierja Tonyja Blaira, avstralskega premierja Tonyja Abbotta ter filantropov Billa Gatesa, Richarda Bransona in Moja Ibrahima.

Povejmo na glas

Prava solidarnost prihaja od spodaj

Če rečemo prava solidarnost prihaja in bo prišla od spodaj, potem imamo v mislih dejanja pomoči, ki jo t. i. navadni ljudje izkazujejo tistim, ki so v stiski. Izkazujejo neposredno, tako rekoč iz roke v roko, daleč od političnega odločanja in parlamentov, ki bi lahko storili in bi morali storiti dosti več, pa tega ne storijo. Revščina se namreč nezadržno širi, že lahko govorimo o revnem sloju, ki zajema sedmino prebivalstva, toda najvišje institucije ukrepajo mnogo prešibko in v najboljšem primeru upoštevajo ljudi na robu do tiste mere, kot so to počele pred krizo. Ker ni nobenega znamenja, da bi spremenile svojo sedanjo smer, ki je trdno v sedlu, je jasno, da bo vse bolj prihajalo do neuradne solidarnosti, ko bo vse več ljudi pričelo humanitarno delovati v svojem zasebnem krogu, in to povsem iz lastnega nagiba. To se že dogaja in je gotovo nekaj enkratnega, saj obuja upanje, da človečnost še ni zamrla. Naša zgodba je iz Slovenije, gotovo pa se podobne dogajajo v drugih državah razvitega sveta. To je zgodba mladega podjetnika, ki je pomislil: "Da so ljudje v 21. stoletju v Sloveniji lačni, to ne gre!" V prepoznanju, da si mnogi rojaki ne morejo privoščiti niti kruha, se je obrnil na znanke, ki upravljajo Staro pekarno v Ljubljani, in jim predlagal, da bi brezplačno podeljevali kruh tistim, ki so v stiski. Peki v Stari pekarni, mimogrede, gre za priseljence iz nekdanje Jugoslavije, so bili takoj za to in tako je pred dobrima dvema mesecema nastal projekt z geslom "Kruh za pr'jatlja". V

teh dveh mesecih so podarili več kot sto kilogramov kruha, istočasno pa se je akcija pričela širiti. Vse več tistih, ki prihajajo v to pekarno in jih ne pesti pomanjkanje, daje za akcijo denarni prispevek. Zamisel se je bliskovito razširila, saj je brezplačen kruh trenutno na razpolago na 151 lokacijah v 52 krajih v Sloveniji. In kdo so prejemniki brezplačnega kruha? Družine z več otroki, brezposelni delavci in upokojeenci z nizkimi pokojninami. V Sloveniji je namreč 50 tisoč upokojeencev s pokojnino, manjšo od 400 evrov, 30 tisoč z manjšo od 300 evrov in 19 tisoč z manjšo od 200 evrov (!). Številke so vsekakor več kot zgovorne in verjetno skrajno nepriljubljene. Kriza je položaj ljudi na robu pač prelomno poslabšala in na takšno stanje lahko odgovorimo samo na dva načina: ali podatek preprosto potisnemo v pozabo, kar pa ne pomeni, da ni obležal nekje globoko v nas, ali pa skušamo nekaj storiti in v svojem malem dati svoj delež pomoči v prostoru, v katerem živimo. Dejstvo je, da pozaba težav drugih prizadeva naš etični čut oziroma duševnost, kar ubija pravo življenje v nas, zato se marsikdo, kar dokazuje povedana zgodba, odloči, da bo po svojih močeh drugim pomagal. Na ta način ti posamezniki za isto pot spodbujajo tudi druge, če ne drugače z izpovedjo, da jih do brodelna dejanja osrečujejo tako, kot niso nikoli pričakovali, da bodo namreč za svojo do brodelnost tako bogato poplačani in nagrajeni.

Janez Povše

Ob 65-letnici smrti Virgila Ščeka

Bil je izjemna, bistra in izrazita osebnost

S poštovani g. Virgil Šček, minule tedne in mesece sem večkrat mislil na Vas. Kar nekajkrat sem po tržaškem radiu prisluhnil oddaji iz niza, ki Vam ga je posvetila Aleksandra Čehovin ob 65. obletnici Vaše smrti in skorajšnji 125-letnici rojstva, ki smo jo obhajali 1. januarja letos. Urednici, kolegici Alenki Florenin, sem tudi povedal, da hranim trak s pogovorom s profesorjem Antonom Požarjem, ki sem ga posnel daljega leta 1981, ko sva se na dolgo in široko pogovarjala prav o Vas in še posebej o Vašem bivanju pri njem v Lokvi v zadnjih vojnih in prvih povojnih letih ter o sporu s škofom Santinom. Tokratni niz "Verjem trdno vse ..." sta zelo lepo končali s pričevanjem najmlajšega člana avberske 'dijaške družine', se pravi pesnika in prevajalca, akademika Cirila Zlobca, ki Vas je izrisal kot izjemno osebnost, ki sta mu bila dosledna in nepopustna borba za obranitev in napredek slovenstva največja vrednota. Bili ste gotovo bistra in izrazita osebnost, človek, ki je bil obdarjen z mnogimi darovi in sposobnostmi. Prav gotovo ste bili izjemen organizacijski talent, saj ste že v dijaških letih zbiral slovenske knjige in jih pošiljali Ivanu Trinku za Benečane, ali ste s pomočjo svojih sošolcev goriške nemške realne gimnazije zbirali denarna sredstva za

zapisali v Paberkih, je bilo za vaše nadaljnje delo in približanje krščansko-socialnemu gibanju verjetno odločilno srečanje s katehetom Ivanom Rejcem, ki je veljal za globokega modroslovca in vzornega, globokega duhovnika. Ko ste krožili po deželi in predavali, ste prišli v stik z duhovniki, ki so v praktičnem smislu uresničevali socialna

ste se po enoletnem študiju na visoki šoli za trgovinske vede, danes bi rekli ekonomije, v Gradcu odločili, da se vpišete v goriško bogoslovje in postanete duhovnik. Sami ste npr. v znameniti lokavski apoloģiji, ko ste jeseni 1944 javno, izpred oltarja, odgovarjali domačim komunističnim razboritežem, ki so vam grozili s smrtjo, povedali, kako ste se učil grščine, la-

tinščine, logike in psihologije. Malokdo pa ve, da ste spomladi leta 1914, ko ste bili v IV. letniku bogoslovja, naredili klasično maturo na novoustanovljeni slovenski gimnaziji v Gorici, ki je v minulem letu obhajala 100-letnico ustanovitve. Vaša matura je bila prva na državnih solah v slovenskem jeziku v Avstriji in na svetu sploh! Izpraševalno komisijo so sestavljali: dr. Bezjak, dr. Dolinšek in prof. Andrej Ipavec. Verjetno Vas bo veselilo, da smo pri Goriški Mohorjevi ob tem jubileju tudi izdali ponatis prvega izvestja z uvodi sedanjih gimnazijskih ravnateljev iz Gorice in Nove Gorice, kot

moralne dediče tiste šole. Kakšne so bile razmere v Gorici v tistem času, ko ste bili v tržaški stolnici 7.7.1914 posvečeni v duhovnika in ste na blejskem Otoku v ožjem družinskem krogu darovali tiho novo mašo, si lahko le predstavljamo. Dejstvo je, da ste tistega leta bili tudi prefekt prvemu letniku in tajno organizirali 'jugoslovanski klub', saj ste se navduševali za idejo o ustanovitvi samostojne države južnih Slovanov, zaradi glasno izgovorjene nepremišljene besede ob atentatu na avstrijskega prestolonaslednika v Sarajevu, pa ste celo tvegali, da vas izključijo oz. celo aretirajo kot protavstrijakanta. V Jugoslaviji ste tudi kasneje videli edini izhod, edino pomoč za Primorje, ki so se znašli pod Italijo.

Ker ste se rodili v Trstu, ste pripadali tej škofiji, tedanji škof, msgr. Karlin, Vas je za kaplana poslal k Sv. Ivanu v predmestju Trsta. Nepozabna gospa Marta Požar mi je nekoč pripovedovala, da so vas Svetoičani imeli zelo radi in ni slučaj, da je še danes na steni v Marijinem domu v ul. Brandesia vaša novomašniška fotografija. V župniji je namreč z vašim prihodom zavelo novo življenje, saj ste z vso paro poprijeli za delo, v Soli, kot predavatelj v Marijini družbi, kot organizator. Časi so bili hudi, vojska, pomanjkanje; organizirali ste Marijine družbenice

načela pravičnosti in pomoči ljudem, kakor tudi glede narodnega idealizma. V Podmeltcu ste npr. spoznali g. Ivana Kovačiča, idealnega duhovnika; pri njem ste ostali več dni in tako odkrili velikansko delo, ki ga opravlja duhovnik med ljudstvom. Tako je bilo tudi ob srečanjih z Jožetom Abramom, Ivanom Rejcem, Ivanom Kunšičem in dekanom Murovcem. Pri teh duhovnikih ste spoznavali Krekova načela in poglede na

Šček kot kaplan pri Sv. Ivanu. Slika hraniho v tamkajšnjem Marijinem domu

življenju in delu, saj ste se tudi v politiki znašli na željo samih duhovnikov, ki so povezani v Zbor svečenikov sv. Pavla, ki ste ga sami pomagali obnavljati po prvi svetovni vojni in mu kot tajnik dali organiza-

cijsko imenitno strukturo, menili, da ste zaradi svoje priprave in podkovanosti v socialnem nauku Cerkve in slovenskega krščansko-socialnega gibanja najbolj primerni, da zastopate to strujo v političnem društvu Edinost. Nasprotniki, liberalci, fašisti in seveda komunisti pa tudi nekateri predstojniki so o vas sodili, da niste vzor duhovnika. Vaše delo nam dokazuje nasprotno. Naj samo pomislimo, koliko fantov, ki so obiskovali 'dijaško družino', ko ste službovali v Avberju, se je odločilo za duhovniški stan, čeprav jih v to niste nikoli silili, saj ste večkrat poudarjali, da je vsaka 'prisila' v zadevah vere 'škodljiva'. Gotovo pa je, da vam je duhovništvo vse življenje pomenilo

ideal in da je popolnoma točna trditev, ki jo je zapisal Ivo Juvančič, da ste vse življenje hoteli biti duhovnik in ste kot tak tudi umrli. Zato je še kako točna misel, ki je povzeta iz vašega zadnjega pisma sestrama Marici in Bredi z dne 28. junija 1948: "Verjem trdno vse, kar me je mati učila ... Quod non est Deus – nihil est. Apostolska vera – granitna skala"! Naj se za zdaj poslovim od Vas tudi s prošnjo, da bi iz Nebeškega Jeruzalema še naprej skrbno in pozorno spremljali življenje naše narodne skupnosti v Italiji in še zlasti delo pri Goriški Mohorjevi družbi, ki ste jo sami pred 90 leti pomagali ustanovljati, ter pri ljubelem Bogu prositi za milost, da bi se znali modro in dobro odločati za naprej. Še veliko je vprašanj, o katerih bi se rad z Vami soočal, a za zdaj naj tu končam.

Vaš Marko Tavčar
Devin, na god sv. Pavlina
Oglejskega 2014

in nekaj mladine, nabirali so prispevke za uboge, dogovorili ste se s pekarno, da je vsak dan napekla določeno količino kruha, ki ga je nato mladina nosila po hišah, zlasti vdovam z otroki, ki so očeta izgubili na fronti, pa tudi brezposelnim in bolnim. Z mladimi ste imeli redne seje in jih navduševali za socialno in narodno delo. Med njimi je bil tudi kasnejši zdravnik in javni delavec v Kanalski dolini dr. Alojzij Dolhar, ki je prav tej izkušnji iz dijaških let pripisoval svojo zavzetost za narodno stvar. Razživela se je Vincencijeva konferenca, predvsem pa se je župnija razgibala, ker ste bili trdno prepričani o načelu, ki vam ga je nekoč predložil Krek, da "morajo duhovniki iz zakristije, in sicer zato, ker je mnogo ljudi in mnogo človeških razmer, ki se iz zakristije ne vidijo, ne dosežejo". To je razvidno iz vaših dnevninskih zapisov, ki ste jih prepisali v Paberke. Tako v 12. zvezku lahko preberemo, da vas je najbolj motilo opravljanje birokratskih zahtev, češ da "čakajo duše duhovnika, učitelja. Ljudje ne hodijo v cerkev k nam, torej bi jih morali iskati na domu. ... Komu na čast vršim to poduradniško delo"? Laičnost Trsta se kaže na vsaki strani teh zapisov. Podobno delo ste nato razvili v župniji pri Starem sv. Antonu v neposredni bližini škofijske palače, kamor so vas premestili leta 1917. Na straneh 10. zvezka Paberkov, kjer pišete o tistem času, ste tudi izpostavili skrb za slovenski živelj v tej mestni četrti in za položaj duhovnikov v Trstu. V zapisu z dne 20. avgusta 1917 beremo: "Duhovniki smo – vidim v Trstu – dokaj nepopularni. ... Naše pastirovanje je ostalo na mestu, kjer je bilo pred stoletji. V Trstu lezemo v popolno poganstvo. ... V mestu bi morali imeti dosti župnij. V vsaki 5,6 duhov-

nikov. Maše vsako uro od 6. do 11. in nikdar dve hkrati! Vsak duhovnik bi moral imeti svoj okraj za osebno dušno pastirstvo. Samo najbolj sposobne v mesto. Vsak dan po hišah, gojiti obiske, notranji

misijoni v pravem pomenu besede. Posebno ubogi, revne družine naj vedo, da ne mine teden ali mesec ali kvartal, da jih ne bi obiskal duhovni pastir in jim prinesel telesne (Sv. Vincenc, kruh) in duhovne tolažbe. ... Tudi najbolj zloglasni okraj potrebujejo Kristusa. ... In mi? Omejujemo se na majhen krog kristjanov: na Marijino družbo, na pridigo. Potrebno je pastirovanje, hišno, družinsko pastirovanje. Za to sta potrebni vzgoja in priprava v semenišču". Ko sem po dolgih letih pravkar spet prebiral te Vaše misli, si ne morem drugače, kot da ugotavljam, da so še danes aktualne, kakor je skrajno zanimiva in še vedno potrebna misel, da bi morali duhovniki živeti v skupnosti in se med seboj pogovarjati ter si pomagati, si izmenjavati izkušnje in sugestije za uspešnejše delovanje na pastoralnem in socialnem področju. Pastoralno in narodno delo se torej prepleta v vašem

Skupno predstavništvo Slovencev v Italiji

Spošt. ga. mag. Alenka Bratušek, Predsednica Vlade R. Slovenije
Spošt. g. Karl Erjavec, Minister za zunanje zadeve R. Slovenije

Spoštovani!

Italijanski parlament se bo v naslednjih dneh soočil z reformo volilne zakonodaje, glede katere je v Poslanski zbornici že določen datum začetka razprave na plenarnem zasedanju, ki bo 27.1.2014.

Medtem je – kot znano – Ustavno sodišče v decembru 2013 razveljavilo številne določbe aktualnega volilnega zakona, sprememba volilne zakonodaje pa je ena od ključnih zadev, s katerimi se danes sooča celotna italijanska politika.

Novi vsedržavni tajnik največje vladne stranke – Demokratske stranke (Partito democratico – PD) Matteo Renzi se je v teh dneh za okvirno vsebino volilne reforme že dogovoril z največjo opozicijsko stranko Naprej Italija (Forza Italia – FI) oz. njenim voditeljem Silvio Berlusconiem, tako da obstaja zelo realna možnost, da bo ustrezni parlamentarni postopek dejansko stekel in da bomo v zelo kratkem času dobili nov volilni zakon za državni parlament.

26. člen zaščitnega zakona za Slovence v Italiji predvideva, da volilna zakona za Senat in Poslansko zbornico vsebujeta določbe, ki bi olajšale izvolitev slovenskih kandidatov. Ta do-

ločba je za zdaj ostala v celoti neuresničena. Slovenci v Italiji vsekakor ocenjujemo, da je sedaj edinstvena priložnost, da bi bila navedena zakonska obveza končno izpolnjena, tako da se v novo volilno zakonodajo vključi mehanizem, ki bi Slovincem v Italiji tudi dejansko omogočil, da izvolijo svoje kandidate v poslansko zbornico in senat.

V tem smislu smo na včerajšnjem sestanku Skupnega predstavništva Slovencev v Italiji odločili, da se obrnemo na Vlado R. Slovenije s prošnjo, da z diplomatsko akcijo opozori ustrezne sogovornike v Italiji na potrebo, da se v reformo volilnega zakona za italijanski parlament vključijo tudi določbe, ki bi izpolnile obvezo iz citiranega člena zaščitnega zakona in omogočile izvolitev slovenskih kandidatov v Poslansko zbornico in Senat.

Pri tem si dovolimo opozoriti na dejstvo, da je časa na razpolago zelo malo, saj je začetek splošne razprave v Poslanski zbornici – kot rečeno – določen že za 27. januar 2014.

V prepričanju, da lahko računamo na Vašo pomoč, se Vam vnaprej zahvaljujemo. Z odličnim spoštovanjem!

Trst, 21.1.2014

Skupno predstavništvo Slovencev v Italiji:
SSO – Drago Štoka
SKGZ – Rudi Pavšič
SSK – Damijan Terpin
Koordinacija Slovencev PD/DS – Tamara Blažina
Zveza Levice – Igor Kocijančič

Glavni odbor Dekliške zveze s Ščekom na sredi pri mizi na vrtu avberskega župnišča

gradnjo nove slovenske šole v Gorici, kar Vam je dijakom tudi uspelo uresničiti. Zanimivo je, da je tedaj vaš sošolec, kasnejši znameniti slikar Lojze Špacapan, narisal posebno reklamno razglednico, na kateri je izstopal suženj, ki trga okove, in ob njem so bili seveda z umetniškimi črkami napisani znameniti Gregorčičevi verzi. Že iz teh dijaških podvigov je videti, kako ste goreli za slovenstvo in ste podpirali napore Antona Gregorčiča za odpiranje slovenskih šol v Gorici. V tistih letih ste tudi veliko predavali po deželi, a kot ste

družbo, med drugim tudi, kar je leta 1896 zapisal v Slovenicu, da krščanstvo "nikjer ne razdira narave, njenih potreb in njenih zahtev, temveč jo samo krepi in vodi ... Zato spada spoštovanje narodnosti in skrb za njene pravice, kakor tudi skrb za pravice ubogega, v revščini vzdihujočega ljudstva, k bistvu krščanskega prepričanja in je torej vedno združeno z mišljenjem in delovanjem duhovnikov". Ta misel na vlogo, ki jo lahko ima duhovnik med ljudstvom za njegov splošni dvig, vas ni zapustila, tako da ni čudno, da

padali tej škofiji, tedanji škof, msgr. Karlin, Vas je za kaplana poslal k Sv. Ivanu v predmestju Trsta. Nepozabna gospa Marta Požar mi je nekoč pripovedovala, da so vas Svetoičani imeli zelo radi in ni slučaj, da je še danes na steni v Marijinem domu v ul. Brandesia vaša novomašniška fotografija. V župniji je namreč z vašim prihodom zavelo novo življenje, saj ste z vso paro poprijeli za delo, v Soli, kot predavatelj v Marijini družbi, kot organizator. Časi so bili hudi, vojska, pomanjkanje; organizirali ste Marijine družbenice

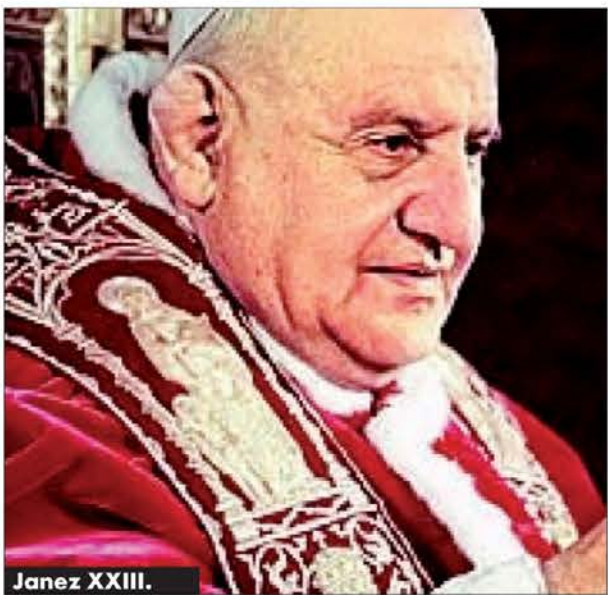
Molitveni teden za krščansko edinost

“Mar je Kristus razdeljen?”

Letošnjo osmino za krščansko edinost, od 18. do 25. januarja, posvečamo vprašanju “Mar je Kristus razdeljen?” To vprašanje je apostol Pavel zastavil vernikom v Korintu, kjer so med verniki nastali prepiri glede pripadnosti temu

dialog jih spodbuja k večjemu spoznavanju in odkrivanju kulturne, jezikovne in verske dediščine.

Že blaženi papež Janez XXIII. je ob odprtju Koncila 11. oktobra 1962 povedal, da je ena prednostnih nalog koncila napraviti ko-

Janez XXIII.

ali drugemu oznanjevalcu evangelija, nastale so ločine in spori iz ljubosumnja in strankarstva. Apostol Pavel trdi, da Kristus je eden tako kot njegova Cerkev. Naš odgovor na Pavlovo vprašanje je: Ne. Kristus ni razdeljen! Razdeljeni so kristjani in to “nasprotuje njegovi volji, je v pohujšanje svetu in v škodo najsvetejši stvari, namreč oznanjevanju evangelija”, kot je poudaril 2VK v koncilskem odloku o Ekumenizmu.

Letošnja razmišljanja za molitveno osmino so sestavili predstavniki kanadskih kristjanov in Papeški svet za edinost. Kanada je namreč ogromna država, v kateri živijo pripadniki različnih ver in verstev ter kultur, narodov in jezikov. Samo t. i. krščanskih denominacij je nad dvajset, ki predstavljajo katoliško, anglikansko, prezbiterjansko, zedinjeno Cerkev in vse vzhodne Cerkev od Palestine, Armenije do Indije.

Pripadniki teh Cerkev čutijo nujnost, da živijo v medsebojnem spoštovanju, prizadevanju in delu za mir in sožitje vseh verujočih in nevernih. Medsebojni

rak naproti edinosti med vsemi krščeni.

Edinost med kristjani pa ni uresničljiva, če ne gradimo najprej temeljne in globoke edinosti z Bogom. Ekumensko gibanje ni vračanje ali spreobrnitev ene Cerkev k drugi, ampak vračanje in spreobrnjenje vseh krščeni h Kristusu.

Papež Benedikt XVI. je rad poudarjal, da doseženi uspehi ekumenskega dela so sad in delo Svetega Duha. Zato je vabil vse katoličane k zaupanju in Božje delo in k molitvi, da se uresniči Jezusova molitev pri zadnji večerji, naj bodo vsi verni eno. Tu gre predvsem za duhovni ekumenizem, kot je tudi večkrat poudaril blaženi Janez Pavel II.,

zlasti molitev, spreobrnjenje srca, medsebojno spoznavanje in utrjevanje medsebojnih odnosov za skupni napredek človeštva na poti miru in blaginje.

Kaj pomeni duhovni ekumenizem, je kardinal Walter Kasper kot nekdanji predsednik Kongregacije za vzhodne Cerkev ponazoril z naslednjo prisposobo.

“Prijatelja se znajdeti na nasprotnih bregovih reke, ki je ne moreta prebresti, a bi se na vsak način rada srečala in pogovorila. Kaj bosta storila? Odpravila se bosta proti izviru, pri čemer bo reka postajala ožja in manjša, in če ne prej, se bosta ob izviru gotovo srečala. Prisposoba ponazarja današnji ekumenski položaj. Imamo vtis, da si različne Cerkev še vedno stojijo nasproti na bregovih široke reke. Ker je ni mogoče prebresti, ne pridejo skupaj in včasih precej glasno govorijo med seboj. V tem položaju potrebujejo modrost omenjenih prijateljev – odpraviti se morajo proti izviru. Če bodo Cerkev našle skupen izvir edinosti, ki jo je Jezus Kristus že podaril, bodo našle tudi druga drugo. V tem je skrivnost Cerkev in takš-

nega ekumenizma, ki ne vodi v malodušje, ampak nas vabi, da pogumno stopamo po ekumenski poti, ki vodi k edinosti, za katero je Kristus molil”. Vsekakor moramo odkriti in priznati, da že obstaja neka edinost vseh verujočih v Kristusa, ki temelji na veroizpovedi in svetem krstu ter Božji besedi. V tednu molitvene osmine za krščansko edinost z zaupanjem obračamo pogled v prihodnost, kjer smo prepričani, da bo delovanje Svetega Duha uresničilo edinost vseh kristjanov, če ne bomo postavljali ovir Božjemu delovanju in navdihom Svetega Duha, da bi bili spet vsi eno, da bo svet veroval.

JM

Slonokoščena obala

Pismo misijonarja Ivana Bajca

Spoštovani gospod urednik! Ponovno stopamo v adventni čas, pripravo na božične praznike, na prihod Jezusa – velike Luči za vse človeštvo.

Od konca maja do sedaj smo imeli tu pretežno oblačno vreme z razmeroma pogostim dežjem in manjšo vročino. Sedaj pa se že pogosteje kaže sonce, ki bo vedno bolj kraljevalo tja do konca maja, in z njim bo naraščala vročina. Sicer pa je tu vedno veliko svetlobe, tudi ko ne sije sonce. Lahko bi rekli, da je tukaj dežela, kjer kraljujeta luč in svetloba. Vremena “za pogreb sveta”, kakor je zapisal pisatelj Rebuta, tukaj skorajda ne poznamo. Redkokdaj se zjutraj pojavijo meglice, ki s sončnim vzhodom izginejo.

Presenetljivo pa je, kako je v navadah teh ljudi tako malo svetlobe. Človek se čudi, kako sta mogla fetišizem in čarovništvo prineesti v življenje tukajšnjih ljudi toliko teme. Ko že veliko let delim življenje s temi ljudmi, z veseljem ugotavljam, kako se tudi tukaj uresničuje napoved preroka Izaija: “Ljudstvo, ki je hodilo v temi, je zagledalo veliko luč, nad prebivalci v deželi smrtne sence je zasvetila luč”.

Čeprav so kristjani še vedno v manjšini in je poganski duh še povsod zelo navzoč, vpliva krščanstva nihče ne more zanikati.

Če luč krščanstva ni še tako močna, da bi več ljudi privedla do spreobrnjenja, jih vsaj vznemirja in jim kaže, da v njihovem načinu življenja le nekaj ni v redu. To luč poskušamo prinašati sem na različne načine tudi misijonarji. Najprej s svojo navzočnostjo. Pokazati hočemo, da obstaja tudi drugačen pogled na

svet in življenje v njem. Da je človek veliko bolj svoboden, kot se to izraža v njihovih navadah, in zato odgovoren za svoja dejanja in življenje. V tem pride ta do izraza njegova lepota in dostojanstvo.

Seveda poskušamo to podpreti z besedo, z razlago. To delamo pri verouku na različnih tečajih, med liturgičnimi obredi, v molitvenih skupinah in v pogostih pogovorih z ljudmi.

V začetku maja smo letos obhajali deseto obletnico ustanovitve naše župnije. Praznik je bil izraz zahvale za velike milo-

sti, ki jih je Bog dal župniji v tem času. Seveda ni manjkala priprošnja za naprej. Ljudje so lepo sodelovali in peti maj je bil ob navzočnosti našega škofa velik praznik za vso župnijo. Praznoljudje smo v novi, še nedokončani cerkvi.

Nekaj cerkva gradimo tudi po vaseh. Ljudje sodelujejo po svojih močeh. Veliko pa naredimo po zaslugi dobrotnikov, predvsem iz Slovenije. Lepa cerkev v vasi je le znamenje navzočnosti Boga med ljudmi, ki nekatere pritegne, druge pa vsaj vznemirja. V soboto pred Božičem bomo

imeli v škofiji posvečenje dveh novomašnikov. Vsako leto jih je nekaj, in tudi v prihodnosti se že obetajo.

V deželi je trenutno mir. Marsikaj se tudi izboljšuje. Kljub temu je težav veliko. Večina ljudi se še dolgo ne bo izkopal iz revščine, čeprav se tu o revščini, kjer bi bila lakota, skoraj ne more govoriti. Je pa veliko primerov, kjer smo nekje na meji. Žrtve takšnega stanja so pogosto otroci, ki živijo v slabih življenjskih pogojih, se ne morejo zadržati in veliko jih ne hodi v šolo.

V začetku septembra je odšel na Madagaskar g. Janko Kosmač, ki je bil z nami od ustanovitve župnije in že prej v župniji Meagui. Za nas je to izguba, gotovo pa bo veliko dobrega napravil na novem misijonu. To mu vsi želimo. V imenu vseh, ki so bili v tem letu deležni raznih duhovnih in materialnih darov, se dobrotnikom iskreno zahvaljujem. Ve-

mo, da bo Bog, ki je dobrota in ljubezen, vsakemu povrnil po meri, s katero je sam izkazoval dobroto in ljubezen.

Naj tudi letošnji božični prazniki, po Izaijevih besedah, “zbudijo v nas silno radost in nam naredijo veliko veselje”, v želji, da nas bosta spremljala skozi vse novo leto.

Hvala za Novi glas. Vsi ga z zanimanjem in radi beremo.

Bog naj vas vse še naprej blagoslavlja pri vašem plemenitem delu.

Lepo pozdravljam vas vse

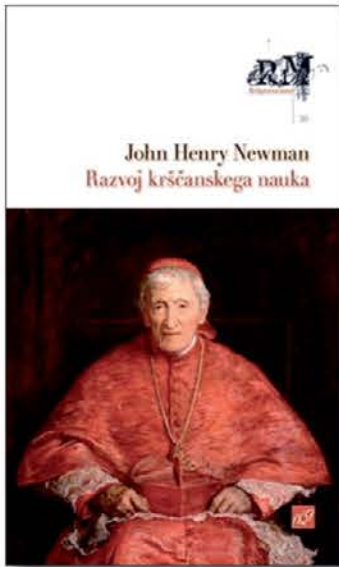
Ivan

Novo pri Celjski Mohorjevi družbi

Newmanova knjiga z idejo razvoja

Pri Celjski Mohorjevi družbi so izdali in v ponedeljek, 13. januarja 2014, predstavili knjigo Johna Henryja Newmana *Razvoj krščanskega nauka*, ki jo je po predlogi Janeza Fabijana prevedel Janez Zupet. Spregovorili so tudi o kulturno-družbeni reviji Zvon, ki sledi tradiciji Stritarjevega Dunajskega zvona, v zadnjem obdobju pa izhaja pod okriljem Mohorjeve družbe.

Newman, ki je polovico življenja preživel kot ugleden anglikanski duhovnik, drugo pa kot katoliški duhovnik in kardinal, v knjigi predstavlja svojo idejo razvoja. S to idejo je Newman (1801-1890) obogatil misel krščanske Cerkev, saj z njo izraža premik od statičnega k dinamičnemu pojmovanju krščanstva. Avtorjev esej o razvoju je izšel kar 14 let pred Darwinovim izvorom vrst, je povedal avtor spremene besede teolog Bogdan Dolenc, ki Newmana uvršča med velike učitelje Cerkev. Newmanu, ki je bil po študiju na Oxfordu 15 let vikar v univerzitetni cerkvi, so se ob prebiranju cerkvenih očetov in preučevanju prvih stoletij cerkvene zgodovine okrepili dvomi o anglikanski Cerkvi. Leta 1845 se je pridružil rimskokatoliški cerkvi. Do tega koraka ga je med

John Henry Newman
Razvoj krščanskega nauka

drugim privedel tudi študij razvoja krščanskega nauka, ki je opisan v knjigi. Med drugim se je, kot je dejal Dolenc, pogledil v dogme, ki jih je sprva imel za nepotrebne dodatke oziroma novotarije, med študijem pa je ugotovil, da so premišljene in smiselne.

Kot zanimivost je Dolenc omenil, da papež Benedikt XVI. beatifikacije ni prepustil katerega izmed svojih kardinalov, pač pa ga ob obisku Velike Britanije leta 2010 osebno razglasil za blaženega. Newmanova zamisel razvoja je po papeževih besedah nastala na podlagi njegove biografije in lastnega spreobrnjenja, pri katerem pa je vseskozi ostajal zvest samemu sebi, je papežev besede povzel Dolenc.

Direktor založbe Jože Faganel je predstavil zadnje številke revije Zvon v letu 2013. Poudaril je, da se v založbi zavedajo pomena te revije, zato so jo vzeli pod svoje okrilje. Na pomen revije in njene zgodovine je opozoril tudi Andrej Capuder, ki je podčrtal predvsem obdobje, ko je revija izhajala kot Ljubljanski zvon - od leta 1881 do 1941. Pomembno vlogo pa je po Capudrovih besedah imela tudi v času slovenskega osamosvajanja.

Skavtski vod Pand z Opčin

Uspešno končana dobrodelna akcija

Članice skavtskega voda Pand z Opčin smo se tudi letos odločile, da kot skavtski podvig spečemo božične piškote, nato smo jih za prostovoljni prispevek ponudile vernikom. Vse nabrane prispevke smo spet namenile v dobrodelnost. Ker nam je lansko leto po elektronski pošti uspelo priti v stik z misijonarjem Pedrom Opeko, ki je bil navdušen nad našo adventno akcijo in se nam je prisrčno zahvalil za pomoč, smo se odločile, da akcijo ponovimo.

Veliko podatkov o njem in njegovem delu smo izvedele v petek, 22. novembra lani, ko smo se Pande odpravile v Gorico, v Kulturni center Lojze Bratuž, v katerem je potekalo srečanje s Pedrom Opeko. Povedal je marsikatero neverjetno zgodbo, ki jo je sam doživel in ki človeka res gane. Pripovedoval nam je o različnih težavah, ki jih je moral premostiti, odkar je prišel na Madagaskar - od raznih boleznih, ki so se včasih razširile po celem naselju, o dejstvu, da Evropska unija ni sprejela financiranja njegovega projekta, in celo o oboroženih ljudeh, ki so večkrat napadli njihovo naselje. Povedal je tudi, da so imeli včasih težave, saj je preveč ljudi prišlo iskat zatočišče k njim in jih je bil prisiljen odsloviti. A ko ga je prišla prosit pomoč lačna, obupana mamičica z otroki, je bil tako ganjen, da ji

kar ni mogel odkloniti pomoči; od takrat ni nikoli več sprejel take odločitve, ne da bi prej pogledal v oči osebi, ki ji je bil pripravljen odkloniti zatočišče. Vsekakor pa jim je vse te težave na koncu vedno uspelo premostiti in le redkokdaj so bili resnično tako na tesnem, da res niso mogli sprejeti nikogar več. Pater Opeka nam je med drugim povedal, da je njegov uspeh

tudi zasluga njegovega očeta, ki ga je že zelo mladega vzel s seboj za pomočnika pri gradnji hiš; poudaril je, da bi bil marsikdo lahko grožen ob dejstvu, da mora otrok delati, on pa je svojemu očetu neskončno hvaležen, saj brez pridobitve takega znanja ne bi nikoli mogel pomagati ljudem - tako

pa je že pri devetnajstih letih zgradil prvo zatočišče za argentinske brezdomce.

Po predavanju smo bile še bolj zadovoljne, da smo prav njegovemu načrtu namenile lanske pridobljene prispevke, in se tudi odločile, da akcijo ponovimo.

Ker se je vod od lani precej povečal, smo se razdelile v dve skupini in tako spekle veliko več piškotov, ki smo jih nato prodajale ne samo na Opčinah, ampak tudi pred cerkvami v Trebčah, Borštu, na Repentabru in Proseku. Naše delo ni bilo zaman, saj smo zbrale skoraj trikrat toliko kot lani in z vasišmi prispevki bo lahko misijonar Pedro Opeka zagotovil več kot 30.000

obrokov riža lačnim otrokom.

Vsem, ki ste na katerikoli način prispevali in pripomogli k uresničitvi naše akcije, se iskreno zahvaljujemo. “Naj vam Bog poplača za vašo dobroto”!

Za vod Pand
Zaslanjana in Zanesljiva Panda

Še vedno tavamo v temi

Kje je naša zvezda repatica?

Pestro je to naše dogajanje: radost in veselje, žalost in zaskrbljenost, ponos in prevara. Kje je resnica, kje je zvezda repatica, da bi ji sledili? Vse to še vedno obstaja, vendar odkar nam je mali mož povedal, da imamo dve resnici, se tega oklepamo in v izogib prepričanju negujemo vsak svojo, še huje, gremo vsak za svojo zvezdo. Razkorak pa postaja vedno večji. Kam plovemo? A resnica je samo ena in zvezda repatica, ki kaže pot modrim, je tudi samo ena. Žal, pa primanjkuje modrih. A si predstavljate, kam bi prišli sveti trije kralji, če bi sledili vsak svoji zvezdi? V Betlehem, hišo kruha, prav gotovo ne. Zato vam v začetku letošnjega leta želim, da bi bilo dovolj kruha za dušo in telo.

Kljub različnim resnicam smo tudi na sončni strani Alp praznovali vse tri svete večere, obiskali so nas vsi trije dobri možje, vse dobro so nam zaželeli državni, vladni in cerkveni predstavniki. Eni, drugi in tretji so se v božičnem času radi pohvalili, kako jih skrbi za brezdomce, brezposelne, bolne. Lepo in prav. Toda leto je dolgo, Božiček pa ne hodi vsak dan, zato se spomnite nanje tudi kdaj vmes. Ne zaradi tradicije, marveč iz človekoljubja.

A smo res že tako zapeljani, da je naša vera le tradicija? A je res sramota na glas izreči besedo Bog. Ne znam dobiti besede za občutke, ko je ob zapirski nemški kanclerka na koncu rekla: "Tako mi Bog pomaga". Da ne bo pomote, marsikaj tudi v njegovi vladavini ni tako, kot bi si človek želel, toda s tem stavkom je pred vsemi priznala, da je nad njo še kdo. Ko smo že pri tem, mene so vedno učili, da je ateizem prišel iz Rusije, in ker smo bili Jugoslovani njihovi prijatelji, je bilo obiskovanje verskih obredov nezaželeno. Če že niso bili krivi Rusi, so rekli pa, da je kriv Beograd. Glej ga zlomka, na stara leta ugotavljam, da to sploh ni res, saj smo ob praznikih pri njih in drugih videli skupaj predstavnike cerkvene in državne oblasti, le pri nas ta dialog ne steče.

Ob treh kraljih in treh dobrih možeh smo kar nekako pozabili na trojko, ki se je je bilo treba bati kot hudič križa. Saj ne rečem, da si jo želim, toda ista trojka, v bančni preobleki, nam je dala posojila, ki ne bodo nič manj boleča. Pač jih bo treba vrniti. To pa je že sprenevedanje, bojimo se Evrope, ki naj nam bi vzela samostojnost, imamo jo pa radi, kadar daje denar. Za našo politiko bančna

Politika živi od volitev do volitev, toda državljani živimo od rojstva do smrti in si od začetka do konca želimo dobro državo, modre politike in pravično družbo. Želimo si mir in varnost, pa ne le voljenih in izvoljenih, temveč vseh državljanov. Če izgubljam samostojnost posamezniki, jo izgubljam vsi. 124.000 brezposelnih in vsaj še enkrat toliko družinskih članov, ki so prisiljeni prositi po-

luknja ni sramota, ampak veselje, da je ravno prav globoka, da bo zdržala do naslednjih volitev. Potem pa bomo še dolgo poslušali, ne glede kdo bo na oblasti, da so krivi oni pred njimi.

veselijo samo njeni pripadniki, v politiki se neuspeha ene ali druge stranke veselijo člani drugih strank. To mi ni všeč, to, dragi voljeni in samoizvoljeni, ne pelje nikamor. Ni potrebna posebna modrost, da ugotoviš, kam ta vlak pelje. Zelo se mudi, da bi onemogočili vse tiste, ki imajo alternativne poglede na izhod iz krize, nikomur pa se ne mudi, da bi ustoličili dva, za državo in državljane, najbolj pomembna ministra, to je ministra za gospodarstvo in ministra za zdravje. Ko so za zdravje imenovali gospoda iz stranke upokojencev, sem se pošalila, da bo imel proste roke razredčiti starejšo populacijo, ki menda najbolj zažira proračun. Iz šale postaja resnica in je, na eleganten način, že na obzorju. Zdravila za pritisk in zdravila za sladkorno bolezen bo potrebno doplačevati. In od teh zdravil je zelo odvisna prav starejša populacija. Preveč očitno, da ne bi razumeli. No, bolj kot temu pa se čudim, da ne zmanjka denarja za splave, kondome, igle in metadon. Ja, to pa se ponuja brezplačno. Ne skrbi me zaradi denarja, bolj se bojim, da se to imenuje 'nacionalni interes', saj tisti, ki se ne bodo rodili, ne bodo 'zažirali' proračuna, in tisti, ki bodo omamljeni, ne bodo protestirali. Če je to cilj zdravstvene reforme, hvala lepa. Skoraj nehigiensko bi od mene bilo, da bi v komentarju tega tedna ne omenila primorskega kapitana. Človek ne more verjeti, da se to dogaja nekomu, ki do potankosti obvlada celotno sceno. Zanimivo bo slišati, kako se bodo stvari razvijale, vsekakor svetim kravam ali malim bogovom ni lahko. Upam, da bodo nad-

moč pri humanitarnih organizacijah – a so ti ljudje samostojni? Tisoči upokojencev, ki ne morejo preživeti iz meseca v mesec, ki kljub trideset, štirideset let delovne dobe nimajo niti za polovico meseca bivanja v domu za stare – a so ti ljudje samostojni? Kaj pa mladi, ki so končali študij in bi želeli delati, da bi si ustvarili družino in peljali narod naprej, ki morajo čakati v vrsti pred zavodi za zaposlovanje – a so ti ljudje samostojni? Pa delavci z juga, ki životarijo v barakah in samskih domovih in čakajo, da dobijo tisti denar, ki je končal v bančni luknji – a so ti ljudje samostojni? Sama pri karitas srečujem preveč enih in drugih, zato "ne me farbat", da nam bo trojka vzela samostojnost. Če vse te številke seštejemo, vidimo, da je naša prava samostojnost končala v bančni luknji. Seveda so nas polna usta, da je začela delovati pravna država. Dobro, kar nekaj nepridipravov je res končalo v zaporih. Toda kaj ima od tega slovenski človek? Denarja niso vrnili, njihovi sorodniki se bohotijo s podjetji v tujini, oni pa so preskrbljeni..., imajo stredo nad glavo, imajo hrano, menda celo fitnes. Za tiste, ki jih pobliže poznam, lahko rečem, da so se tisti dan, ko so prišli v zapor, oddahnili, kajti ponižani in razžaljeni delavci so jim na vsakem koraku očitali pohlep. Osebo bi me zelo zanimalo, koliko stane v proračunu to 'delovanje pravne države'.

V politiki se uspeha ene ali druge stranke

zorniki premogli dovolj poguma, če ga že gospod nima, in videli cilj napredek Luke in ne strankarsko kupčkanje. Podobna zgodba je v zvezi s kandidaturom za generalnega sekretarja Sveta Evrope oz. za kandidaturom generalnega sekretarja OZN. Za vladajočo stranko je eden neprimeren, drugi pa zelo primeren. Prepričana sem, da bi neka druga vlada ravnala podobno. Spet strankarsko kupčkanje, ki ne prinaša koristi. Imeti svojega človeka v OZN je prav, vendar si nedvomno tudi vsaka članica EU – razen Slovenije – želi imeti na tako pomembnem položaju v Svetu Evrope svojega človeka. Očitno ni na prvem mestu nacionalni interes, temveč v kateri stranki si. V resnici pa so to dimne zaves, ki preusmerjajo našo pozornost od resničnih problemov. Ni kaj, še vedno velja pravilo o moralno-politični neoporečnosti. In čeprav je že predolga vrsta moralnih, gospodarskih in političnih oporečnikov, o predčasnih volitvah ne govori nihče več – za vladajočo elito je to razumljivo, za opozicijo je tako "komod", za vstajnike pa utrjujoče, da ne rečem pomilovanja vredno. Naša zvezda repatica, ki naj bi kazala pot iz sramotnega stanja, je še v megli. Zato upam in želim, da bi se v začetnem letu megla čim prej razkadila in vremena Slovincem zjasnila.

Pa mir in dobro vam želim.

Jožica Ličen

Kratke

Po mnenju papeža Frančiška je splav "grozljiv"

Papež Frančišek, ki pogosto preseneča s svojim odnosom do tradicionalnih stališč Cerkev, je zelo jasno obsodil splav. "Sama misel, da obstajajo otroci, ki ne bodo nikoli ugledali luči sveta, žrtve splavov, je grozljiva", je poudaril Frančišek na novoletnem sprejemu tujih veleposlanikov v Vatikanu.

Papež je nekatere konservativne katoličane razburil s svojimi poskusi prikazovanja Cerkev kot sočutne in polne odpuščanja, namesto kaznovane in pridigarke. A je hkrati jasno pokazal tudi, da ne namerava spreminjati njenih temeljnih nauk.

"Od Cerkev ne morete pričakovati, da bo spremenila odnos do tega vprašanja", je o splavu zapisal v dokumentu Radost evangelija. Po njegovem ni nič naprednega v poskusih reševanja težav z odstranjevanjem človeškega življenja.

Papež je pa tudi priznal, da je Cerkev doslej storila le malo, da bi pomagala ženskam v zelo hudih situacijah, na primer takim, ki trpijo zaradi izjemne revščine ali so zanosile ob posilstvu.

Luč družine

V novo leto vstopamo pod varstvom Svete Družine. Papež Frančišek je napovedal sinodo škofov, ki bo obravnavala aktualno vprašanje družine v sodobnem času.

Družina ima posebno mesto od vseh začetkov človeštva. Tako si je zamislil Stvarnik in tudi ljudje potrebujemo skupnost ljubezni med možem in ženo, da se v njej razvijemo v celovite osebe. V dolgih stoletjih je krščanstvo rodilo visoko kulturo družinskega življenja in s tem tudi celovit razvoj družbe.

V zadnjih desetletjih pa se z usihanjem duhovnega življenja tudi vse bolj ruši družina kot ljubeča skupnost očeta, matere in otrok. Ranjeni otroci s pomanjkljivo izkušnjo ljubezni v družini težko odkrijejo pomen družine in se zanjo odločijo. Ne manjkajo pa tudi mladi, ki postavijo družino za prednostni načrt življenja in se nanjo pripravljajo z rastjo ljubezni in podarjanja. So pa tudi taki, ki gledajo na družino zgolj kot na posledico zaljubljenosti in spolnega podarjanja, ki se konča s spočetjem otroka, vsa nadaljnja pot pa je stvar kasnejšega

pogovora in sprotnih izbir. Krščanski zakon kot zakrament, ki posvečuje ljubezen med zakonci ter krepi njihovo zvestobo, kljub temu ostaja svetel ideal za vse, ki želijo živeti polno in resnično. Vsi vidimo, da z razpadom družine razpadata tudi civilizacija in življenje. Ogrožen je tudi narod, vendar se zanj le malokdo še zmeni.

Papežev klic po pozitivni družinskega življenja in ovrednotenju te ustanove je vprašanje življenja ali smrti. Nekateri poznavalci poudarjajo, da je krščanstvo prav z zdravo družino vstopilo v svetovno zgodovino in naredilo prehod iz poganke kulture. Ga bo tudi danes? Nekateri družine pričujejo o tem. Urejena spolna morala je velik izziv za današnje ljudi in kristjane. Ni mogoče živeti pristno in se odločati za ljubezen, če hlapčujemo različnim oblikam sprevržene spolnosti, ki jo spodbujajo potrošniška miselnost in industrija in ne nazadnje tudi nikoli pozdravljene rane.

Veliko ljubezni, reda in odgovornosti bo treba za to, da bodo naše sile usmerjene v medsebojno podarjanje in življenje. Naj bo prihodnje leto bogato s pričevanji o družini, da bi postala to, kar je od začetka sveta, podoba Svete Trojice in temeljna človeška sreča. / Primož Krečič

Romanje v Sveto deželo od 25. okt. do 2. nov. 2013 (7)

Po Jezusovih stopinjah

Po kratkem sprehodu in nakupu še zadnjih spominčkov ter po dobrem zajtrku smo se poslovili od Betlehema. "Prečkali" smo tudi

trgovska prestolnica. Prevozili smo rodovitno ravnino, polno nasadov granatnih jabolk, bananovcev, trt, agrumov. Zelenjavne gredice, gladke in ravne, so

pešeni obali smo prišli do starodavnega mesta Jafa, ki je bilo v Salomonovem času kraljevo pristanišče. Iz Apd vemo, da se je tu apostol Peter mudil tu; njemu je namreč posvečena velika cerkev, ki pa je bila zaprta. Žal je prehitro prišla ura odhoda. Zaradi intenzivnih varnostnih pregledov smo morali biti na letališču Ben Gurion že ob dveh popoldan, tako da smo lahko poleteli do Rima ob 17.10. Od tod pa smo domov prispeli ob 22.30. Izkoristim te vrstice, da se oprostim tistim romanjem, ki jih nisem pozdravila in se jim nisem niti zahvalila za prijetno družbo med romanjem. Ne spominim se vseh imen, zato ne bom omenila nobenega, da bi koga ne užalila. Ko pa gledam fotografije, so mi vsi pri srcu. Ko sem namreč zagledala moža, ki me je čakal, in ker je bilo prvič, da sem ga pustila samega doma toliko časa, sem kratkomalo stekla k njemu in odšla sva domov.

/konec
Albina Pintar

Jaffa, cerkev sv. Petra

sporni in sramotni zid, ki deli judovske hiše od palestinskih – tudi s tem Izraelci zatirajo revne sloje palestinskega prebivalstva. Usmerili smo se proti Tel Avivu, ki pomeni "pomladni grič" in je

izstopale v raznovrstnih odtenkih zelene barve. Peljali smo se skozi Tel Aviv, ki je moderno mesto, z nebotičniki in novimi palačami v zahodnem slogu. Ob zelo lepo urejeni

Nekaj mesecev pred smrtjo

Kalašnikov se je kesal zaradi svojega izuma

O če jurišne puške AK-47 Mihail Kalašnikov se je malo pred smrtjo spraševal, ali je osebno odgovoren za množico smrti, ki jih je povzročil njegov izum. Aprila lani, osem mesecev pred smrtjo, je v pismu poglavarju ruske pravoslavne Cerkev Kirilu zapisal, da ga zaradi tega teži "neznosna duhovna bolečina", poroča ruski časnik Izvestja. Kalašnikov je umrl decembra lani pri 94 letih; v pismu, ki ga je le nekaj mesecev pred smrtjo poslal patriarhu Kirilu, pa je zapisal, da se mu ves čas poraja enako nerešeno vprašanje: "Če je moja puška vzela življenje ljudem, ali je potem mogoče, da... sem odgovoren za smrti ljudi, tudi če so bili sovražniki".

Kirilov tiskovni predstavnik Aleksander Volkov je na Izvestiju povedal, da je patriarh Kalašnikovu odgovoril in mu povedal, da je "blesteč zgled domoljubja".

Ob tem je Volkov pojasnil, da pravoslavna Cerkev odobrava orožje, ki služi obrambi domovine.

Kalašnikov, čigar pogreba se je

udeležil tudi ruski predsednik Vladimir Putin, je v natipkanem pismu, podpisanim z očitno tre-

sočo roko, napisal še, da je v cerkev prvič stopil pri 91 letih, kasneje pa se je dal krstiti.

Oče legendarne puške je bil rojen 10. novembra 1919 v sibirski vasi nedaleč od meje z Mongolijo in je bil že 17. otrok v kmečki družini. Njegovo otroštvo je bilo tragično, saj so njegovega očeta leta 1930 v času Stalinove diktature deportirali.

Sprva naj bi želel postati pesnik, a se je njegovo življenje z začetkom druge svetovne vojne obrnilo drugače. Leta 1938 je stopil v vojsko, leta 1941 pa je bil v srditih spopadih na območju Brjanska huje ranjen. Medtem ko je okrevljal v bolnišnici, naj bi prvič začel razmišljati o izdelavi "popolnega orožja za obrambo domovine". K temu so ga vzpodbudili številni porazi Rdeče armade nasproti veliko bolj oboroženi nemški vojski.

Zaradi svojih dosežkov je bil Kalašnikov v nekdanji Sovjetski zvezi narodni heroj in je postal nekakšen simbol ponosne vojaške zgodovine Rusije.

V svojem življenju je prejel vrsto najvišjih državnih odlikovanj. V Rusiji je sicer živel skromno v industrijskem Iževsku.

Kratke

34. Božični koncert v Ronkah

V nedeljo, 12. januarja 2014, je bil v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah tradicionalni koncert božičnih pesmi, ki ga zadnja leta prireajo, v sodelovanju z istoimensko župnijo, SKRD Jadro, ŽPZ iz Ronk in SKRSD Tržič. Po uvodnih besedah, ki sta jih

Pozdrav domačega župnika Renza Boscarola

prebrali v italijanščini in slovenščini članici društva Jadro Giuliana Fontana in Silvia Paglieri, je Matjaž Pintar predstavil Moški pevski zbor Štmaver, ki deluje v Kulturnem društvu Sabotin. Društvo je po širši Goriški

znano tudi kot prireditelj vsakoletnega domačega praznika za sv. Valentin sredi februarja. MoPZ je nastal l. 1959 in ga že več let vodi Nadja Kovic. Med koncertom je nekaj toplih božičnih misli prebrala gospa Katja Volpi iz Štmavra. Ob koncu lepe in občutene izvedbe pevskega nastopa, na katerem so se člani MoPZ Štmaver dobro izkazali in ustvarili prirčno vzdušje, se je pevcem in pevovodkinji zahvalil za lepi večer tudi župnik Renzo Boscarol, ki je dal na razpolago cerkev in pohvalil pobudo slovenske narodne skupnosti v Laškem. Po uspelem koncertu so se domačini in pevci zbrali v bližnji gostilni in ob prijetnem kramljanju ter pesmih pokusili dobrote, ki so jih pripravile spretno roke domačink. / KM

Prijetno prednovoletno srečanje goriških upokoencev v Pineti pri Gradežu

V soboto, 28. decembra 2013, popoldne se je v organizaciji Društva goriških upokoencev odpravilo v restavracijo Ai Pini v Pineti pri Gradežu okrog 90 udeležencev z namenom, da se še enkrat srečajo pred koncem leta 2013. Kar kmalu se je živahna družba razživila v prijetnem vzdušju in pozabila na vsakdanje pogostokrat neljube težave. Društveni predsednik je v pozdravnem nagovoru na kratko presodil opravljeno društveno delo v letu 2013 in ga pozitivno ocenil. Povedal je, da je društvo izvedlo precej načrtovanih dejavnosti, med temi 7-dnevni izlet v Pariz, tri zelo zanimive enodnevnice izlete in več srečanj tudi z upokojenci iz Slovenije. Uspešne so bile tudi dejavnosti ŽePZ in balinarskega krožka. Predsednik se je za vse to zahvalil zvestim odbornikom in sodelavcem. Vse zastojno delo je društvo skrbno opravljalo. Podoben in upokoencem primeren program bo društvo skušalo izvesti tudi v letu 2014. V mesecu juniju bodo na občnem zboru izvolili nov upravni odbor za triletno obdobje. Da se društvo trdno ohrani in lahko nadaljuje svoje razvejeno delo, bo moralo pristopiti v odbor še nekaj mlajših dejavnih oseb. To je želja vseh upokoencev. Po predsednikovem nagovoru so se udeleženci srečanja s trenutkom zbranosti spomnili na vse v letu 2013 preminule člane društva. Odlični večerji sta sledila srečelov z bogatimi nagradami in podelitev vrtic sedmim jubileantom. Številnim nepriznanim članom, ki so leta 2013 praznovali okroglo obletnico, 80 oz. 90 let, so odborniki pozneje izročili vrtice na njihovih domovih. Družabno srečanje se je cel večer nadaljevalo ob glasbi, plesu in celo ob lepem moškem solopetju. Točno polnoči so bila izrečena iskrena voščila za novo leto. Zaželeli so si predvsem zdravja, osebnosti sreče, prijateljstva, mirnega življenja in lepih sanj. Silvestrovanje so udeleženci seveda sklenili s kozarčkom penine. (ed)

Vabilo na občni zbor SD Sončnica

Skupnost družin Sončnica vabi člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v petek, **24. januarja 2014, ob 20. uri** v Močnikovem domu v ul. S. Giovanni št. 9 v Gorici (ob cerkvi sv. Ivana). Na dnevnem redu so, po uvodnem pozdravu, izvolitev organov občnega zbora, poročilo upravnega odbora za leto 2013, poročilo nadzornega odbora, oris programa dela za leto 2014 in razno. Novo leto "bo prav gotovo prineslo s seboj veliko veseljih, zanimivih, zdravih in kar se da uspešnih trenutkov", piše v vabilu predsednica skupnosti Ana Saksida Zorut, ki obenem želi, "da bi tudi SD Sončnica nadaljevala po svoji že uspešno začrtani poti, v pričanju pa, da lahko s pomočjo in sodelovanjem vsakega izmed vas delovanje postane še bolj razvejano, bogato in bliže vašim potrebam in zanimanjem".

Prihodnost je v znanju, seminar s prof. dr. Ivanom Svetlikom

Slovenski izobraževalni konzorcij vabi na srečanje s prof. dr. Ivanom Svetlikom, rektorjem Univerze v Ljubljani, ki bo predaval o temi Prihodnost je v znanju. Seminar bo v četrtek, **23. januarja 2014, ob 18. uri** v Tumovi dvorani KBcentra v Gorici (Korzo Verdi 51, 3. nadstropje). Srečanje bo v sklopu projekta Inkubator za mlade podjetnike v Italiji, ki ga sooblikujejo: SDGZ, Servis, ZKB, Incubatori FVG. Odprto za javnost. Vstop prost. Informacije: info@slovik.org ali tel. št. 0039 0481530412.

Bog lonaj vsem, ki so na katerikoli način sooblikovali tako lepo slovesnost in sodelovali na njej

100 let truda polnega, a vedrega življenja gospe Marice Rožič vd. Vogrič

Ves prejšnji konec tedna so se nad Števerjanom zgrinjali temni oblaki, turbno vreme z močnim dežjem. Kljub vsemu pa je bilo v briški vasi res praznično in radostno, morda neponovljivo, Marica Rožič vd. Vogrič je namreč praznovala stoti rojstni dan. Praznovanje se je pričelo že v soboto s predstavitvijo jubilejne steklenice, dan kasneje je sledila nedeljska sv. maša v farni cerkvi sv. Florijana, zatem poklon slavljenki z jubilejno knjigo in nato z družinskim praznovanjem v domači gostilni, restavraciji Vogrič.

Magnum steklenica

V soboto, 18. januarja popoldne, je bila predstavljena na kmetiji Ivana Vogriča na Klancu jubilejna steklenica, ki je bila priložnostno pripravljena prav v počastitev stotega rojstnega dne gospe Marice. Magnum steklenica vsebuje liter in pol belega namiznega vina in je opremljena z Maričino sliko na dan poroke izpred 80 let ter z napisom Marica 100. Posvečena je noni Marici, karizmatični briški ženi, pravi števerjanski vinski kraljici. Uvodoma je spregovoril častnik Claudio Fabro, dolgoletni družinski prijatelj, ki je na kratko orisal Maričino življenjsko pot. V imenu števerjanske občinske uprave je prinesla prisrčen pozdrav županja Franca Padovan in zaželela jubilatki, da bi preživela med nami še mnogo lepih in zdravih trenutkov. Vnuč Ivan Vogrič je povedal, kako je sploh prišlo do te zamisli, in predstavil steklenico, ki je namenjena tudi prodaji. Sledil je blagoslov domačega župnika Marijana Markežiča (na sliki spodaj).

pravnukov in 1 prapravnuka, saj se je številni družini pred dobrim tednom pridružil še pravnik Sebastian.

Nedeljska sv. maša

V nedeljo, 19. januarja, je bila na godovni dan sv. Marije in Marte števerjanska cerkev polna do zadnjega kotička, saj se je farno občestvo zbralo pri sv. maši v zahvalo dobremu Bogu in v počastitev posebnega namena. Gospa Marija (Marica) Rožič je prav tega dne praznovala visok življenjski jubilej, 100. rojstni dan, in v Števerjanu je bilo to res pravo doživetje. V lepo okrašeni cerkvi in ob ubranem petju domačega cerkvenega zbora je potekalo bogoslužje, ki ga je daroval domači župnik Marijan

Markežič, somaševal je don Ercole Colautto iz Corgnole v Furlaniji, družinski prijatelj Vogričevih. G. Markežič se je v pridigi zaustavil pri globljem pomenu majhnosti, skromnosti in radodarnosti. Navedel je nekaj prispevkov, konkretnih vsakdanjih primerov, s katerimi je želel razviti nauk o družanju, povezovanju in navsezadnje ljubezni. Ob koncu je dejal, da mora biti tudi gospa Marica za zgled celotni števerjanski skupnosti, saj je znala razviti zelo globoko družinske korenine, prav vsem vidne trdne vezi; vse to je znala tudi posredovati svoji številni družini. V vseh teh letih je bila

Hlede, so se ji poklonili s slovensko pesmijo, uvodoma so ji sami moški zapeli pesem *Živijo*, skupna zasedba pa je sklenila spored z *Lipo in Mnogaja ljeta*. Knjigo je izdala Goriška Mohorjeva družba, tiskala Tiskarna Budin, spisal jo je neutrudni sovaščan Marjan Ter-

roj / fantov in dekličev, / bratrancev in sestričev. / Njim prepušcam besedo ... // Ne bom lovila zvezdic, na nebu naj žarijo. / Rož ne bom iskala, kjer so, tam naj cvetijo. / Nič ptiček ne bom prosila, da pesmice bi pele, / naj letajo, kjer hočejo, proste in vesele. /

Slavljenka s sinovi in hčerjo (foto Marjan D.)

pin. Knjiga želi biti v prvi vrsti poklon gospe Marici ob njenem visokem življenjskem jubileju. V imenu založnika Zadruga Goriške Mohorjeve je spregovorila prof. Marija Češut, ki se je ganjeno zahvalila slavljenki za zelo bogato pričevanje, pravi zgodovinski doprinos v dobrobit celotni širši skupnosti, ter podčrtala pomembnost bogatega fotografskega gradiva, ki krasí končni rezultat. Avtor Marjan Terpin je poudaril, da povest želi biti slavošpev Marici in vsem briškim ženam. K sreči so bile v preteklosti žene kot Marica, ki so večkrat nosile vse štiri vogale pri hiši. Bile so trdne, močne, pobožno vdane v božjo voljo, zato je slovenski rod preživel vse viharje. Briško ženo so odlikovale in jo še odlikujejo potrebnosti, skromnost, a tudi iznajdljivost. Vse prisotne je nagovorila tudi števerjanska županja Franca Padovan, ki se je slavljenki iz srca zahvalila za njeno vdanost in navezanost domači besedi in zemlji. Te vrednote je gospa Marica trdno posredovala svojim otrokom in njihovim družinam. Sledila je razkošna pojedina za vse številne prisotne.

Slavje v restavraciji Vogrič

NONA MARICA 100 LET
Danes se v naši družbi praznuje, / babica naša svoj praznik slavi, / da bi ji voščili zdravja in sreče, / vnučki in pravnuki smo zbrali se vsi. // Pred 10 leti sem ti nazdravila iz srca / kot najmlajša pravnukinja. / Sedaj se za menoj / je zbral že prvi

Sama bom zapela pesem iz srca, / pa naj bo vesela, draga nona Marica! // Draga nona Marica, vse najboljše iz srca! / Za tvoj stoti rojstni dan, / naj ti nežno sežem v dlan, / poljubčka naj ti dam in rečem ti, kako te rada imam. // Živio nona!

Slavje se je pričelo v zgodnjem popoldnevu z recitalom poezije Nona Marica 100 let ljubljanih pravnukov. Z zdravico in ob blagoslovu g. Marijana Markežiča se je začela bogata pogostitev. Slavljenka se je med pojedino iz srca zahvalila vsem, ki so na katerikoli način sooblikovali tako lepo slovesnost in sodelovali na njej. Ves popoldan so se med sorodniki tkale vezi, ki jih žal večkrat pretrgata današnji čas in življenjski tempo. Seveda ni manjkalo prijetnih presenečenj: lepa glasba mladih fantov, slovenska pesem briškega kvarteta, veliko dobrega razpoloženja, lepega vzdušja, zadovoljstva in sproščenosti.

Kakor si je zaželela ga. Marica, da bi ljudje namesto darov ali cvetja darovali v dobrodelne namene, je bil sredi prijetnega popoldneva izročen g. Markežiču dar, ki bo služil za ureditev ogrevanja v župnijski cerkvi sv. Florijana v Števerjanu. Bog lonaj vsem darovalcem! Gospa Marica se je v vseh težavah in življenjskih viharjih vdano priporočala Materi Božji in je v vseh bojih zdržala ... in doživela je tako pričakovani stoti rojstni dan.

Marjan Drufovka

(več fotografij na www.noviglas.eu)

Foto Marjan D.

V kotičku degustacijske sobe, ki jo obdajajo čudoviti vinogradi, je stala miza, na kateri je bilo na razpolago vsem prisotnim družinsko drevo Rožičeve družine. Taka častljiva obletnica namreč služi tudi za obujanje lepih spominov na preteklost in brez dvoma se vsakdo izmed nas za trenutek zazre v topel razmislek na božji dar življenja. Naj omenimo, da je hišni gospodar, Ivanov oče in Maričin sin Lucijan, pred nekaj dnevi praznoval okroglih 80 let in ob tej priložnosti je bila izdana manjša publikacija njegovih poezij. Prijetno druženje se je nadaljevalo ves popoldan.

Gospa Marica ima 10 vnukov, 16

za zgled vsej svoji družini in ne samo tej.

Pravnukinja Sanja, Kea in Valentina so prebrale prošnje, vnukinja Silvana in vnuk Silvan pa berila. Bogoslužje se je končalo z Zahvalo pesmijo in Marijino Marija skoz' življenje.

Povest o Marici z Ušja

Ob koncu obreda so predstavili knjigo *Povest o Marici z Ušja* v dvorani Sedejevega doma. 100 let truda polnega, a vedrega življenja gospe Marice Rožič, vdove Vogrič iz Števerjana. Prav lepa množica ljudi je pazljivo spremljala krajšo predstavitev knjige, ki jo je spretno vodila Silvana Vogrič. Pevci MePZ F. B. Sedej, ki jih je vodila Martina

Ob 100-letnici priljubljene mame

MARICE ROŽIČ

se po prisrčnem praznovanju iskreno zahvaljujemo župniku Marijanu Markežiču, cerkvenemu pevskeemu zboru, županji Franki Padovan, vsem sorodnikom iz Števerjana, Gorice in Koroške, vsem sosedom in prijateljem, ki so počastili našo mamo in darovali za ogrevanje števerjanske cerkve.

LUCIJAN, FLORIJAN, ROMAN, ŠTEFAN in DRAGICA Z DRUŽINAMI

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Ob Dnevu spomina bo gost večera
Prof. Ferruccio Tassin
Družbeni delavec in intelektuallec, ki je iz
pozabe rešil nekdanje taborišče v Viscu.

Pogovor bo v italijanščini

Četrtek, 30. januarja 2014, ob 20. uri
KC Lojze Bratuž - Gorica

KC Lojze Bratuž Koncertna sezona: skupina Jazzva

Izvrsten jazzovski vokalni nastop

Vokalna skupina Jazzva iz Slovenije širši publiki v zamejstvu morda ni zelo znana. In vendar gre za odlično skupino, ki se ukvarja z jazzom, popom, rockom in drugimi sodobnejšimi žanri a *cappella* na visoki kakovostni ravni. To je njenih osem članov, oblečenih v rdeče in črno, na briljanten način dokazalo v četrtek, 16. januarja, na odru velike dvorane Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici v okviru koncertne sezone, ki jo goriški hram organizira skupno z Združenjem cerkvenih pevskih zborov. Kot piše na spletnem portalu www.jazzva.si, je vokalna skupina Jazzva nastala leta 2005. Ideje za repertoar črpajo "iz najpopularnejših pesmi novejšega in starejšega datuma", jazz standardov in pa del, ki so bila napisana posebej za vokalne skupine. Za tovrsten sestav je zelo pomembno, da uspešno sodeluje z izvrstnimi aranžerji. Ena takih je brez dvo-

ma Jasna Žitnik, pevska in umetniška vodja sestava, ki je na goriškem večeru zapel tudi nekaj njenih odličnih priredb, pravih poslastic, ki so pozele posebno tople aplavze. Člani skupine pojejo - ali so peli - v "prvi ligi" slovenskih zborov, med drugim

prepoznavni. Goriško občinstvo so kmalu osvojili z odličnim nastopom, pa tudi s simpatijo. Razne sklope pesmi so namreč sami povezovali in vmes še kaj povedali o sebi. Med drugim je Žitnikova dejala, da so v goriški dvorani

Foto DPD

v slovitom APZ-ju Tone Tomšič. Mladi izkušeni vokalisti, ki o sebi pravijo, da so "skupina osmih vokalnih posebnosti", se radi "igrajo" z različnimi barvami glasov; radi imajo izzive, iz leta v leto rastejo, lotevajo se vedno zahtevnejših projektov in tako postajajo vedno bolj

nastopili tudi lani in so se takrat bolj tresli; udeležili so se namreč tekmovanja C. A. Seghizzi, na katerem so osvojili nagrado za najboljšo vokalno skupino in nagrado občinstva v kategoriji popa in jazza. "Ponosni smo, da smo zmagali"! Poleg omenjene umetniške vodje sestavljajo sku-

pino še "visokofrekvenčni" sopran Maša Simčič, mezzosoprannistki Anja Hrastovšek in Jasmina Kljajić, tenor Jon Leskovec, bariton Klemen Dovjak, basist Andrej Perdih in "vokalni boben" Tadej Pasar.

V Kulturnem centru so - odlično! - nastopili brez ozvočenja. Najprej so zapeli nekaj pesmi iz zakladnice "stare dobre" slovenske popevke, nato nekaj angleških: med temi je bil tudi legendarni hit *Mr. Sandman*, ki je postal znan pred natanko 60 leti v izvedbi ameriških pojočih deklet The Chordettes. Posebno radi očitno imajo aranžmaje znane švedske skupine The Real Group in nizozemske Rock4, pa tudi drugih slovitih vokalnih skupin a *cappella*, od starejših, kot so Swingle Singers, pa vse do mladih Američanov Pentatonix. V zadnjem delu sporeda so med tremi ljubezenskimi zapeli tudi hrvaško *Sto sitnica*, izvorno italijansko *Nora misel* in prekmur-

ske ljudsko *Zrejšo je žito* v krasni priredbi Jasne Žitnik. Po "visokonapetostni" *Electricity* Ashley Jana pa so navdušene aplavze nagradili z dvema dodatkom, tako da je večer sklenila čudovita ljudska *Rasti rasti rožmarin*, seveda v sodobni zvočni preobleki. / DD (več fotografij na www.noviglas.eu)

KCLB ZSKP / Iskri smeh na ustih vseh

Blesteč uvod z večkrat nagrajenimi števerjanskimi igralci

Pusto, žalostno deževno nedeljo, 19. januarja 2014, je kot sijoč žarek sonca obzarila predstava *Umor v vili Rounge* italijanskega avtorja Achilleja Campanileja, ki jo je na tako samosvoje doživet, izviren in prepričljiv način postavila na oder

srečenega niza, saj je predstava v še ne dobrem letu od premiere do danes obredla neštene odre v zamejstvu in po Sloveniji (v soboto, 18. januarja, je npr. gostovala v Moravčah pri Domžalah) in se udeležila vseh najpomembnejših festivalov lju-

odprla pot na Repassage fest v Ubu v Srbiji, od koder je tudi izšla zmagovita. Ne nazadnje se je kot najboljša predstava v celoti okitila tudi na 26. Čufarjevih dnevih na Jesenicah, kjer je poleg tega nagrado za najboljšo žensko stransko vlogo prejela Sara Miklus za vlogo Didaskalije. V novembru je zaradi teh izjemnih uspehov Dramsko družino in SKPD F. B. Sedej iz Števerjana na goriški pokrajini sprejel predsednik Enrico Gherghetta in števerjanskemu predsedniku društva Filipu Hledetu izročil priznanje-plaketo. To so res enkratni uspehi na bliskovitem vzponu števerjanske dramske skupine, ki

je v zadnjih letih naredila neverjeten umetniški preskok in dosegla sam gledališki Olimp. Ob imenitno izpeljani predstavi in posameznih igralskih podvigih v njej - vse sicer deluje kot zelo ubrana celota -, so se spet prešerno zabavali tudi gledalci, ki so popolnoma zasedli veliko dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž in izkazali nastopajočim igralcem zasluzeno pozornost, tudi z aplavzi ob koncu posameznih prizorov. S toplino pristrčnega, tudi skandiranega ploskanja, so jim zaželeli še veliko nadaljnjih uspehov na tej čudovito prehojeni ustvarjalni poti, na kateri igralski ansambel spremlja enkratna, zelo zavzeta tehnična ekipa, ki je neobhodno potrebna pri tako ambicioznih dramskih uresničitvah.

(več fotografij na www.noviglas.eu)

Foto DPD

Dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana v premišljeno razpleteni režiji Franka Žerjale in z domiselno igrivimi zamislimi mlade režijske pomočnice Jasmin Kovic. Predstava je bila imeniten uvod v letošnji niz predstav ljubiteljskih gledaliških odrov *Iskrivi smeh na ustih vseh*, ki sta ga že 16. leto zapored urednili Kulturni center Lojze Bratuž in Zveza slovenske katoliške prosvete, čeprav so z njo števerjanski igralci že lani sklenili ta ustaljena srečanja z ljubiteljskim gledališčem. Števerjanski dramski zagnanci so namreč to nenavadno, absurdno "detektivko" s črnim humorjem, polno izvrstno zapetih songov in razgibano s plesnimi koraki, že lansko zimo premierno uprizorili na domačem odru. Zelo primerno pa je, da sta jo organizatorja spet uvrstila v spored po-

biteljskih gledaliških skupin v Sloveniji in se na vseh povzpela na njihov najvišji vrh. Bralce naj spomnimo, da je bila ocenjena kot najboljša predstava v celoti na območnem srečanju ljubiteljskih gledaliških skupin Severne Primorske, na katerem je nagrada za najboljšo moško stransko vlogo prejel Zvonko Simčič za vlogo Misterja Rounge. Kot najboljša predstava v kategoriji odraslih skupin je bila ocenjena tudi na lanskem letnem 10., jubilejnem festivalu Zamejskih amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah. Kot najboljšo predstav so jo ocenili tudi na Linhartovem srečanju, festivalu ljubiteljskih gledaliških skupin iz Slovenije in zamejstva, na katerem je Franko Žerjal prejel tudi nagrado za najboljšo režijo. Nagrada na Linhartovem srečanju v Postojni je predstavi

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH

NIZ VESELOIGER LJUBITELJSKIH ODROV

- Nedelja, 2. februarja 2014, ob 17. uri
Max Real - Peter Militarov
TRIJE VAŠKI SVÉTNIKI
REŽIJA JOŽE HROVAT
Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež

- Četrtek, 6. februarja 2014, ob 20. uri
Natečaj Mladi oder - nagrajevanje
Nastop Mladinske gledališke skupine O'Klapa z lutkovno predstavo
ŠTIRJE FANTJE MUZIKANTJE
AVTOR BESEDILA MIROSLAV KOŠUTA
REŽIJA FRANKO ŽERJAL

VELIKA DVORANA
KULTURNEGA CENTRA LOJZE BRATUŽ

Obvestila

V Kulturnem centru Lojze Bratuž poteka LEVEL10 delavnica. Gre za 10 delavnic o tem, kako s prehrano in aktivnim načinom življenja doseči željeni rezultat glede počutja in telesne teže. Delavnice so vsako sredo ob 19. uri, cena pa znaša 49 evrov. Informacije: info@nasenekajdam.si ali pokličete na 00386 40 586 686.

Skupnost družin Sončnica vabi na redni občni zbor, ki bo v petek, 24. januarja 2014, ob 20. uri v Močnikovem domu v ul. S. Giovanni št. 9 v Gorici.

Svet slovenskih organizacij sporoča, da je deželni svet sklican za sredo, 29. januarja 2014, ob 18.30 v prvem sklicu in ob 19.30 v drugem sklicu. Deželni svet SSO bo zasedal v Finžgarjevem domu na Opčinah.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo v četrtek, 30. januarja, ob 18. uri v Gorici v Tumovi dvorani KB centra, na korzu Verdi 51, predavala psihologinja Ester Ferletič o anksioznosti. Informacije: tel. 0481 532092 (Emil D.).

Večstopenjska šola obvešča, da se vpisovanje otrok v otroške vrtce, osnovne šole in srednje šole začne v ponedeljek, 3.2.2014, in se bo končalo v petek, 28.2.2014. Vpisovanje bo potekalo v uradih Večstopenjske šole v ul. Grabizjo 38 v naslednjih dneh: vsak ponedeljek od 10. do 13. ure, vsak torek od 15. do 17. ure, vsako sredo od 10. do 13. ure in od 15. do 17. ure, vsako soboto od 9. do 12. ure, v petek, 28.2.2014, od 10. do 13. ure. Za šole s slovenskim učnim jezikom bo vpisovanje potekalo še v papirnati obliki. Vpisne pole bodo staršem na razpolago od ponedeljka, 27.1.2014, dalje na tajništvu in na vsaki posamezni šoli. Družine smejo vložiti le eno prošnjo za vpis.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja 14., 15. in 16. februarja 2014 Valentinov vikend v Termah Olimia v Sloveniji. Vpisovanje na društvenem sedežu v Gorici, korzu Verdi 51, ob sredah od 10. do 11. ure, do 29. januarja. Info na sedežu. Na račun 100 evrov. Pohitite!

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vpisovanje in informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

PD Rupa-Peč vabi na tradicionalni letni izlet, tokrat v Jordanijo, ki bo potekal od 19. do 26. avgusta 2014. Informacije na tel. 0481-882285 (Ivo Kovic).

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. šte. 00386 30 325 558.

Zanesljiva in diskretna gospa pomaga pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. šte. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. šte. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi inštrukcije slovenščine in varstvo. Tel. šte. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva dela: likanje, čiščenje... Pokličite na tel.

šte. 0038641885539.

Darovi

Ob trideseti obletnici smrti predragega očeta dr. Antona Kacina darujeta Marija in Metka 200 evrov za Kulturni center Lojze Bratuž.

Namesto cvetja na grob pok. Cvetkoto Tomažiču darujejo letniki 1946 150 evrov za števerjansko cerkev.

Za nove števerjanske orgle: v spomin na Cvetka Tomažiča darujeta Marija in Ana 50 evrov.

Za društvo sKultura 2001: v spomin na Bruna Pavla daruje družina od nabirke pri ŠD Juventina 730 evrov; Ljubica Butkovič 50 evrov.

Ob življenjskem jubileju daruje gospa Lilijana Primožič v spomin na Alenko Pahor in Vanjo Korošec 300 evrov za Združenje Andof Alenka Pahor in 300 evrov za Sklad Silvan Kerševan.

Sožalje / Zahvala

Krajani iz Podgore in Števerjana sočustvujejo z Marto Tomažič ob nepričakovani izgubi brata Cvetka. Skupnost iz Podgore se zahvaljuje župniku g. Josipu Cahi za sodelovanje pri pogrebni svečanosti. G. Josip je še enkrat pokazal svojo povezanost z občestvom.

Čestitke

Gospe Marici Rožič ob čudovitem življenjskem jubileju iskreno voščijo in ji želijo še veliko srečnih, božjega blagoslova polnih trenutkov v krogu njenih najdražjih pevke in pevci "travniskega zbora" ter njihova organizatka prof. Lojzka Bratuž. Najboljšim željam se pridružuje tudi uredništvo Novega glasa.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu
(od 24.1.2014 do 30.1.2014)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30.

Sporod:
Petek, 24. januarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 25. januarja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 26. januarja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 27. januarja (v studiu Andrej Baucon): Narodno zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 28. januarja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 29. januarja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Srednjeveške pridige in balade III. del - Izbor melodij.

Četrtek, 30. januarja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin Štandrež 2013

Dramski odsek PD Štandrež

Max Real - Peter Militarov

TRIJE VAŠKI SVÉTNIKI

komedija

režija: Jože HROVAT

premiera:

sobota, 25. januarja 2014, ob 20. uri

abonmajska ponovitev:

nedelja, 26. januarja, 2014, ob 17. uri

župnijska dvorana Anton Gregorčič, Štandrež

Informacije in rezervacija sedeža: Božidar Tabaj 0481 20678 od 12. do 14. ure

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Gorica / Razstava ob 80-letnici Pavla Medveščka

Bogat izbor žlahtnih grafik in risb

Odprtje pregledne razstave del Pavla Medveščka je bilo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v petek, 17. januarja, praznični dogodek. Ob častitljivem življenjskem jubileju se je namreč Kulturni center v sodelovanju s kanalsko Galerijo Rika Debenjaka na pobudo Goriške Mohorjeve družbe poklonil primorskemu ustvarjalcu s posebno lepo postavljeno razstavo, ki predstavlja presek šestih desetletij njegovega umetniškega opusa.

Po pozdravu Franke Žgavec je mlada kitaristka Mira Tavčar zagrala *Sanjarjenje* Ljudmila Rusa, nato pa je o avtorju in njegovih delih spregovorila umetnostna zgodovinarica Pavla Jarc. Bogata, "že 60 let trajajoča umetniška pot Pavla Medveščka v cikličnosti in vztrajnosti razkriva dolgo trajen, večplasten in poglubljen ustvarjalni proces"; skozi njega je avtor izoblikoval izrazito samosvoj, jasno prepoznaven in avtorsko preprčljiv likovni rokopis, ki ni zaznamoval samo goriški, temveč tudi širši slovenski likovni prostor. Umetnik je bivanjsko in ustvarjalno trdno zasidran v primorskem okolju; pri likovnih snovanjih sledi lastnim vzgibom, ne oziraje se na trenutne trende v sodobni umetnosti. Pri ustvarjanju ga vodijo "nemirni ustvarjalni duh, zavezanost rodnomu okolju, večno iskanje prvobitnega in starodavnega, spontanost in globoka predanost umetniškemu delu". Razstava v goriškem Kulturnem centru prinaša vpogled v Medveščkovo izjemno grafično in risarsko zakladnico iz vseh ustvarjalnih obdobj, od 50. let prejšnjega stoletja do današnjih dni. Po razstavi leta 1994 na Gradu Kromberk in po razstavi ob koncu lanskega leta v Kanalu predstavlja najobsežnejši pregled Medveščkove ustvarjalnosti doslej. Njegov raznoliki opus obsega risbe, grafike, knjižne ilustracije in grafično oblikovanje. V Kulturnem centru so v vitrinah predstavljene tudi knjižne opreme, bogat izbor grafičnega oblikovanja, prisotne pa so tudi zelo

majhne grafike in ex-librisi. Prav tako pomembno je njegovo narodopisno delo in raziskovanje ljudskega izročila. Pričevanja ljudi iz različnih primorskih krajev je povzel v več knjigah, ki pomenijo dragocen prispevek k odkrivanju in spoznavanju etnografskega gradiva na Primorskem. Pa vendarle poznamo Medveščka predvsem kot grafika in risarja. Svoje likovno iskanje je začel prav v grafiki. V začetnem ustvarjalnem obdobju do leta 1960 se je posvečal najstarejši grafični tehniki - lesorezu; ta ga je prevzel predvsem zaradi izraznih možnosti in ekspresivne izpovednosti. V nekaterih delih se kažejo izraziti vplivi Spacalove grafike, je nadaljevala Pavla Jarc, ki je takole opredelila naslednja umetniškova obdobja: v 60. letih je lesorez nadomestil z jedkanico, ki mu je omogočala linearno obdelovanje figur in drugih motivov, izrazno sugestivnost, precizno izvedbo in dokazovanje občutka za detajl. V 70. letih stopi v ospredje njegovega zanimanja barvni sitotisk, ki mu je ostal zvest do konca grafičnega ustvarjanja pred 10 leti. Ne glede na grafično tehniko je umetnik ostal predvsem pronikljiv pripovedovalec zgodb, videj, doživetij in občutkov, ki so ga navdajali ob opazovanju pokrajine, struktur kraškega kamna, predmetov vsakdanje rabe, ljudi in običajev v njemu tako ljubem kraško-primorskem svetu. Po drugi strani ga je vse skozi begalo vprašanje, od kod prihajamo, iz česa izviamo, zakaj smo to, kar smo, zato tudi fascinacija nad staroverskimi običaji in prastarim izročilom. Tudi zato je Pavla Jarc označila

Medveščka kot "večnega iskalca in raziskovalca prvobitnega". V Gorici so na ogled nekateri najzgodnejši lesorezi, prefinjene jedkanice in sitotiski iz znanih ciklov, v katerih prihaja do izraza umetnikova ljubezen do naše ljudske in kulturne dediščine. Podobno motiviko srečamo tudi v risbah, v katerih avtor raziskuje izraznost prvinskih oblik, za katere odkriva vzore v spontani in

seboj in svetom; so njegov prostor za meditacijo, prizorišče intime, osebnih doživetij, oblika samoizpraševanja in ne nazadnje tudi priložnost za reinterpretacijo njegovih stalnih motivov, ki ga spremljajo skozi vse obdobje njegovega ustvarjanja. V študijskih risbah, ki so tudi na ogled, izstopa predvsem avtorjeva spontana poteza, sproščena in igriva linija. Gre za skice, ki avtorju omogočajo razmislek o formalnih problemih, preigravanje različnih rešitev in idej. Medvešček je pretanjen opazovalec sveta okoli sebe, kot ustvarjalec živi v svojem emotivnem svetu, "daleč proč od ponorelega in potrošniško zblaznelega sveta, v privlačnem svetu mediteranske krajine, starih mo-

Foto DPD

drosti in običajev, mitov in legend, mistike in simbolizma. V svetu, ki ne pozna naglice in bliskovitih sprememb sodobne civilizacije, v svetu, kjer čas utripa drugače, v spoštljivem sozvočju med človekom in naravo", je sklenila Pavla Jarc. V imenu mohorjanov je prof. Marija Češčut čestitala umetniku za krasno razstavo, hkrati se mu je v imenu odbora založbe zahvalila za vse lepo, kar je Mohorjevi družbi daroval s svojimi krasnimi knjižnimi opremami. Med drugim je oblikoval 23 knjig iz zbirke

Naše korenine. Obiskovalci razstave, ki bo odprta do 17. februarja, imajo na razpolago katalog, ki ga je izdalo društvo Soča iz Kanala. V njegovem imenu se je Ljudmila Zimic zahvalila vodstvu Kulturnega centra za sodelovanje, ki traja že nekaj let, in obenem izrazila željo, da bi se to uspešno nadaljevalo tudi v prihodnje. / DD

Kratke

Boris Pahor v Rimu

Foto Sara Gruden

Minuli teden je bila v rimski knjigarni Feltrinelli v organizaciji slovenske ambasade in njenega veleposlanika RS Iztoka Mirošiča predstavitev zadnje knjige pisatelja Borisa Pahorja, ki jo je za založbo Bompiani pod naslovom "Così ho vissuto. Biografia di un secolo" napisala prof. Tatjana Rojc, tudi sicer najbolj uveljavljena poznavalka našega pisatelja. Prav pisatelj in njegova poznavalka sta bila v popoldanskem času tudi gostja znane radijske oddaje Farenheit, v kateri sta spregovorili o življenju in literarnem delu Borisa Pahorja ter o njegovi sto let dolgi življenjski poti.

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini razstava Odsevi Pilonovih risb

V torek, 21. januarja 2014, je bilo v Pilonovi galeriji v Ajdovščini odprtje razstave Odsevi Pilonovih risb, razstave del dijakin in dijakov 1. a, 1. b ter 1. c gimnazijske smeri SŠ Veno Pilon Ajdovščina. Razstava bo na ogled do torka, 28. januarja 2014. Galerija je odprta od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro. Izdelki na razstavi Odsevi Pilonovih risb so nastali v likovni delavnici, ki je v sodelovanju Pilonove galerije Ajdovščina ter Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina potekala že deseto leto zapovrstjo in je spadala v sklop pedagoškega programa galerije ter pouka likovne umetnosti prvega letnika gimnazijske smeri. 71 dijakin in dijakov treh razredov 1. letnika gimnazije SŠ Veno Pilon Ajdovščina je pod mentorstvom profesorice likovne umetnosti Damjane Plešnar, Tee Curk Sorta in Beti Bratina ter kustosinje, pedagoginje Tanje Cigoj poustvarjalo z risbo v žici. V oktobru, novembru in decembru lanskega leta so dijakinje in dijaki med razstavo Veno Pilon, risbe (26. september - 6. december 2013) poskušali v "žičnato konturo" ujeti podobo ene od izbranih risb. Tistih žanrskih motivov iz "risarskega dnevnika", ki jih je Pilon ustvarjal skozi vsakdan: z ujetjem trenutka med čakanjem na vlak, pri druženju v pariških kavarnah, ko je skiciral omizja, pri opazovanju uličnih prizorov, brezimnežev med hitenjem po opravkih ... Njegovi "upodobljenci" so skoraj brez izjeme ljudje - praviloma z dna družbene lestvice - Pilon je namreč na papir ali podlago, ki jo je imel pri roki, neprestano beležil to, kar je pritegnilo njegov pogled. Ta se je za kratek čas, ki ga daje na razpolago kroki, ustavil tudi na podobi prijatelja, znanega umetnika, pisatelja ali intelektualca ... ali pa v intimni, čustveni prizor postavil umetnikovo samopodobo kot ljubimca oboževane ... Skozi delavnico so dijakinje in dijaki spoznavali Piona kot zapisovalca dogajanja v risbi ter risbo kot sam medij nasploh. Svojo risbo v žici pa so s postavitvijo razvili vse do tretje dimenzije - z odsevom, ki jo na steno zariše svetloba, so namreč posegli tudi v svet senčnih podob.

Mestna knjižnica Izola

Razstava del zamejske Slovenke Nivee Mislei

Mestna knjižnica Izola v mesecih januarju in februarju vabi na ogled bakrenih reliefnih slik zamejske Slovenke Nivee Mislei. Gospa Nivea Mislei se je rodila leta 1945 v Barkovljah pri Trstu. V rojstnem kraju je končala osnovno šolo, gimnazijo pa pri Sv. Jakobu v Trstu. Z možem sta imela obrt vse do upokojitve. Gospa Nivea je že v otroštvu rada risala in se ukvarjala z različnimi ročnimi deli, od pletenja naprej. Ko sta se njuna sinova poročila, prevzela očetovo obrt in se osamosvojila, je imela Nivea veliko več prostega časa za ustvarjanje kot prej. Na začetku svoje umetniške poti je slikala v akvarelni tehniki. Kasnejša iskanja so jo vodila preko slikanja na les, platno in porcelan. V vseh teh tehnikah je najraje upodabljala naravo in različne krajinske elemente. Ko je osvojila neko tehniko, je želela raziskovati še naprej. Tako se je leta 2000 na Univerzi za 3. življenjsko

obdobje vpisala na tečaj oblikovanja bakrenih reliefnih slik. Njen mentor je bil gospod Giusto Bianco. Oblikovanja bakrenih reliefnih slik se je lotila z navdušenjem in prineslo ji je veliko veselja in zadovoljstva. Učila se je hitro in kmalu ugotovila, da ji je ta tehnika pisana na kožo, da je to tisto, kar je tako dolgo iskala in kar jo zdaj izpolnjuje kot umetnico. Na začetku je oblikovala enostavne slike, za katere je navdih iskala tudi v knjigah. Kasneje so postajali njeni izdelki vse bolj umetelni. Po končanem tečaju oblikovanja bakra se je na isti univerzi vpisala še na tečaj risanja s tušem. Ta tehnika namreč zahteva znanje risanja in veliko potrpežljivosti, saj je treba baker oblikovati na obeh straneh ploške. Pri sestavljanju dokončne podobe uporablja Nivea tudi različne druge materiale, na primer les ali kamne, ki jih najde na sprehodih v naravi. Včasih posa-

mezne detajle tudi pobarva z barvami za steklo ali kovino. Pozornost namenja tudi okvirjem, ki zaokrožijo sliko. Ti so različnih oblik, od okroglih do domisljiskih in iz različnih materialov: le-

seni, kovinski ali narejeni iz pleksi stekla različnih barv. Nekateri lesene elemente še dodatno oplemeniti z vzorci in motivi, ki jih vžge v les s tehniko pirografije. Vsi njeni izdelki so unikatni. Njeni priljubljeni motivi so tudi pri bakrenih slikah različni elementi kraške pokrajine, kmečke stavbe dediščine Krasa, prizori iz vaškega delovnega vsakdanjega

življenja, prikazi prazničnih noš, pa tudi rastlinski motivi in nazadnje vse, kar je povezano z morjem. Tudi sama je povedala: "Rada imam predvsem Kras, naravo, morje in naše stare slovenske navade". Na mladinskem oddelku je na stene obesila slike, ki prikazujejo nekdanje poklice: izdelovalca lesenih cokel, mlekario, perico, prodajalko slanin, prodajalko oljčnega olja, prodajalko vode, dimnikarja, meniha, ki vari pivo, prižgalca uličnih svetilk. Najprej je naredila slike s tuši v rjavih odtenkih, ki jih ima raje od črnih. Na podlagi risb so nastale še slike v bakru. Za podrobnosti, ki jih na teh slikah ni malo, je prelistala kar nekaj zgodovinskih in etnoloških knjig, ki jih je našla v tržaških knjigarnah in knjižnicah. V načrtu pa ima še izdelavo slik z motivi krušarice, šavrinke, potapljača in drugih starih poklicev.

Materiale kupuje v Trstu v trgovini Tedesco, v kateri dobi bakrene plošče na metre. Te potem izreže na željeno velikost, nato se loti oblikovanja. Orodja za delo ji je izdelal mož in so podob-

na izvijačem. Za sliko formata A4 porabi tudi do tri tedne časa. Nivea Mislei ima za seboj kar lepo število razstav v treh državah: Italiji, Avstriji in Sloveniji. Večkrat je razstavljala v različnih tržaških kavarnah, knjigarnah in galerijah. Razstave je imela tudi v galeriji ljubljanske Univerze, v av-

domu Igo Gruden v Nabrežini, v Naravoslovnem didaktičnem centru v Bazovici in drugod. V Izoli razstavlja prvič v Mestni knjižnici. V tem letu bo na povabila različnih galeristov razstavljal še v Vodnikovi domačiji v Ljubljani, na Dobrovem v Goriških Brdih, v Novem mestu in Avstriji.

Postala je prava mojstrica oblikovanja v bakru in že tri leta skupaj s svojim nekdanjim mentorjem Giustom Bianco svoje znanje prenaša na 24 učencev na Univerzi za 3. življenjsko obdobje v Trstu, kjer se je začela njena pot z bakrom. Za kratek čas izdeluje tudi bakren nakit, od prstanov do ogrlic.

Razstava zamejske umetnice je na ogled do konca meseca februarja v delovnem času knjižnice. V knjižnici načrtujejo tudi odprtje razstave in pogovor z gospo Niveo Mislei; udeleženci bodo tako lahko več izvedeli o tej tehniki in imeli priložnost za nakup njenih izdelkov.

strijskem mestu Gnesau, na gradu blizu Celovca, v kraju Naborjet v Kanalski dolini, v Krmini, Škocjanu pri Soči, v Kulturnem

Že deseti album pri Mladinski knjigi Vitomil Zupan: "Važno je priti na grič."

Važno je priti na grič je prvotni naslov, ki ga je nameraval pisatelj Vitomil Zupan dati svojemu najbolj izrazitemu romanu, ki ga poznamo pod naslovom *Menuet za kitaro*. Prav tak je podnaslov novega, že desetega albuma, zbornika, o slovenskih pisateljih, ki izhajajo pri Mladinski knjigi.

V Ljubljani so 14. t. m. predstavili knjigo Vitomil Zupan: *Važno je priti na grič*, ki je ob 100. obletnici rojstva pisatelja, dramatika in pesnika izšla pri Mladinski knjigi. Zelo obsežno knjižno delo poleg Zupanove biografije prinaša tudi novele, intervjuje, 300 fotografij ter pričevanja in raziskovanja več kot 20 avtorjev. Doslej najbolj zajeten album so uredili Aleš Berger, Nela Malečkar,

Alenka Puhar in Ifigenija Simonović, ki je za album zbrala tudi številne dokumente, zapise in fotografije. Nove raziskave o Zupanovem življenju in delu so med drugim prispevali Aleš Gabrič, Peter Zobec, Metod Pevec, Milček Komelj, Mojca Kreft, Mile Korun, Janez Pipan, Matija Logar, Dušan Jovanović in Manca Košir.

Urednica Mladinske knjige Nela Malečkar je na izjemno dobro obiskani predstavitvi v kavarni Slamič v Ljubljani najprej poudarila, da so z albumom pri založbi želeli rekonstruirati Zupanovo življenjsko zgodbo in njegovo ustvarjalnost. Da bo album izšel pod naslovom *Važno je priti na grič*, so se odločili, ker je bil tak tudi prvi naslov Zupanovega znanega romana *Menuet za kitaro*, in ker

se v tem naslovu najbolj zrcali pisateljeva osebnost. Po besedah Nele Malečkar pisatelj Vitomil Zupan namreč ni bil trpeč, pasiven junak, ki bi se pustil bičati usodi, vse prej kot to, kar je razvidno že iz bežnega vpogleda v njegovo življenje.

Delo po mnenju Ifigenije Simonović, ki je z Zupanom v 70. letih prejšnjega stoletja tesno prijateljevala, združuje veliko dokumentov in le malo njenih osebnih spominov, saj se je z raziskovanjem dokumentov o Zupanu ukvarjala v zadnjem desetletju, prav pri proučevanju rokopisov pa se ji je porodi-

la ideja o nastanku albuma. Med drugim je prav ona zaslužna za to, da je z mestoma nečistljivih zvezkov iz toaletnega papirja pretipkala vse zaporniške pesmi in dejansko pregledala ves arhiv.

mnenju je Vitomil Zupan ob Lojzetu Kovačiču največji slovenski pisatelj druge polovice 20. stoletja, saj ga odlikujeta umetniška prepričljivost in slogovna impresivnost. Aleš Berger je na predsta-

di svoje kritične drže do oblasti obsojen na zaporno kazen. Po prihodu iz zapora leta 1954 je diplomiral na gradbeni fakulteti ter delal kot samostojni pisatelj, in to predvsem zato, kot smo slišali na

Z leve: Alenka Puhar, Aleš Berger, Ifigenija Simonović in Nela Malečkar (foto JMP)

Aleš Berger, ki si je pred desetimi leti posrečeno zamislil serijo albumov, je avtor obsežnega izbora Zupanove novelistike iz albuma, Zupanovo življenje in literaturo je opisal kot "težko ulovljivo v besede", s pisateljem pa se je tudi sam dalj časa družil, po njegovem

vitvi tudi poudaril, kako pomembno je, da slovenska država danes bolj zgledno skrbi za arhive naših velikih mož, kot je nekoč.

Alenka Puhar je za album napisala besedilo *Kriminalna kariera* Vitomila Zupana, ki se osredotoča predvsem na leta, ki jih je pisatelj preživel v zaporu. Zupan tudi tam ni nehal pisati, kar po mnenju Puharjeve kaže na izjemen pomen pisanja za ohranjanje človečnosti. "Pisatelj z upovedovanjem sebe kot objekta zavzame distanco do sebe in mučitelja, vse zamere in stiske pa se prelijejo v ustvarjalnost", je dodala, kot je izpostavila dejstvo, da je šlo pri obsodbi Vitomila Zupana na dolgoletno zaporno kazen nedvomno za politično obsodbo.

Vitomil Zupan (1914-1987) se je po maturi na ljubljanski gimnaziji vpisal na gradbeni oddelk Tehniške fakultete v Ljubljani. Med drugo svetovno vojno je bil sprva v italijanski internaciji, kasneje pa se je pridružil partizanom. Po vojni je bil urednik kulturnega programa na Radiu Ljubljana. Leta 1947 je dobil Prešernovo nagrado za novelo *Rojstvo v nevihti*, leto kasneje pa je bil zara-

predstavitvi, da so ga morali naslavljati s "tovarišem diplomiranim inženirjem". Zupanov knjižni opus je zelo raznolik in obsežen, saj je slovenski "enfant terrible" pisal prozo, gledališko, radijsko in televizijsko dramatik, filmsko scenaristiko, poezijo, esejistiko, filmsko kritiko in je tudi prevajal, ker je poznal veliko jezikov, največ pa je znanih romanov. Med najbolj znana pisateljeva knjižna dela uvrščamo danes *Menuet za kitaro*, *Levitana*, *Igro s hudičevim repom* ter *Apokalipso sedanosti*.

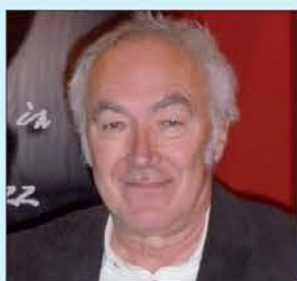
Jurij Paljč

Alenka Puhar

"Nedvomno gre pri obsodbi Vitomila Zupana za politični proces, ob njem so 31. avgusta leta 1948 aretirali še Dušana Pirjevca Ahaca ter Jožeta Javorška, dejansko pa je pri Vitomilu šlo za delikt, ki je bil povezan s sramom, kot bi lahko z lepo besedo opisali seksualno razpuščenost in anarhijo! Šlo pa je za politično montiran proces!"

Aleš Berger

"Ob Kovačiču je Zupan največji slovenski pisatelj druge polovice minulega stoletja. Spominjam se, da je imel Vitomil Zupan, ko sem hodil k njemu na obiske, v pisalnem stroju vedno bel list, takrat je pisal Apokalipso vsakdanjosti, ki velja za nedokončano delo. A sam ob spominu na tisti beli list v pisalnem stroju danes z rahlo patetiko lahko rečem, da je ta njegov nedokončani roman končan".

Ifigenija Simonović

"Vitomil Zupan je največ poezije pisal v zaporu. Na toaletnem papirju, ki ga je povezoval v zvezke, je napisal 25 pesniških zbir, ki so jih 1800 strani, o čemer piše tudi v Levitanu. Zvezki so se na srečo ohranili in jih hranijo v Narodni in univerzitetni knjižnici... Sama sem se z njim družila med letoma 1973 in 1978. Takrat je bila njegova politična angažiranost izražena z nekakšnim prizanesljivim nasmeškom".

Nela Malečkar

"Album Vitomil Zupan: Važno je priti na grič je deseti v vrsti posrečenih knjižnih izdaj, ki si jih je zamislil takratni urednik Mladinske knjige Aleš Berger in je tudi najbolj obsežen doslej. Verjemite, da smo morali izbor temeljito oklestiti, preden smo šli v tisk, vseeno pa je tu knjiga, ki ima tristo strani. Posebna zahvala za sodelovanje gre sinovoma Vitomila Zupana ter arhivu NUK!"

Galerija Krka v Ljubljani

Razstava del Klavdija Palčiča

V galeriji Krka v Ljubljani so 19. decembra 2013 odprli razstavo del tržaškega umetnika Klavdija Palčiča. Njegova dela bodo na ogled do 12. februarja 2014. Na odprtju je Klavdij Palčič, ki se je na ustvarjalni poti poizkusil v različnih likovnih tehnikah, predstavila umetnostna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Njen strokovni oris objavljamo skoraj v celoti.

Presenetljivo obsežen in polnopraven uresničen opus, dela, ki jih lahko razvrstimo na različna likovna področja, ki jih vedno lahko ovrednotimo z likovno in estetsko odličnostjo, z zavidljivo močjo in sporočilnostjo, s pogumom, celo drznostjo, z energijo, ki niti za hip ne pojenja. Dela, ki so piedestalna, umeščena na prestol umetnosti. Vse to in še mnogo več bi lahko zapisala za multimedijški opus Klavdija Palčiča, slikarja, grafika, ilustratorja, scenografa, tudi kiparja.

Glavni protagonist v njegovih likovnih delih je človeški lik. Izvija se iz preteklosti, iz oklepov zgodovine, iz spon mitologije, iz slikarjevih misli, njegove filozofije, iz sfer notranjih videnj in

zaznavanj, vstaja iz avtorjeve percepcije realnega prostora in sedanjega časa. Dviguje se v sfere ustvarjalne svobode in zadominira v nad-času in v nad-prostoru. Popeljan je v središče kompozicijskega dogajanja, kot borec in kot junak, o čemer pričča njegova figura, ki dominantno obvlada celotno slikovno površino. Čeprav najpogosteje predstavlja utelešenje duha antike in njene

Meduza z dronom

slikovite mitologije, učinkuje sodobno, v sporočilnosti še posebej aktualno. Njegovo telo je odraz obvladovanja klasičnega figuralnega podobotvorja, a pričakovana oblika slikarja ne

obremenjuje, ampak mu omogoča uresničitev intimnih avtorskih modifikacij, form z izvirno, poglobljeno, ekspresivno vzvalovano mislijo. Tako simbolna skrivnostnost mitoloških likov ne otrpne, temveč se razpira v duhovno reverzibilnost figure v prostoru in času, postane odsev sodobne civilizacije in seveda človeka v njej, predvsem pa umetnika samega....

Palčičevi akterji dogajanja premorejo svojstveno dovršeno podobo, živo telo, polno zgornjih detajlov, asociativno pomenljivih, simbolnih, metaforično zapisanih. Življenje figuralnih izbrancev se začneja z močjo in drznostjo risbe, ki je njegov adut, podstat, armatura njegovih likovnih del. Črna gestualnost žarči posebno vitalno potenco, premore posebno virtuoznost, determinira in podreja se slikarjevi ideji, njegovi misli, njegovim reminiscencam in domišljiji, sledi pa tudi njegovi intuiciji. Samozadostna in polnomočna je. Klavdij Palčič jo kljub temu nezadržno vodi v nove likovne dimenzije, v govoro barv in strukturalnih površinskih naglasov. Tako svoj figuralni lik naredi še bolj živ, še bolj polnopravničen, dinamičen in celo dramatičen, pa tudi prostor postane poseben svet – bla-

go reliefno izražena površina in (ali) iluzija globine...

... Kolažne aplikacije in uporaba raznorodnih materialov s specifičnimi karakternimi danostmi mu razpirajo pahljačo izraznih možnosti, mu omogočajo ponazoritev in vzpostavitev naravnih oblik, njenih struktur, tekstur, skratka materialnost in s tem resničnost sveta. To so dodatki, ki objektivizirajo plastičnost naravnih površin, hkrati pa vpetost v naš vsakdan, saj so vzeti tudi iz občega populističnega sveta, pogosto iz sfer razmnoženih, tiskanih podob in besed, premišljeno prisvojenih in podrejenih avtorjevu jasno in odločno zastavljenemu cilju. Afiniteta do materialne snovnosti, s katero gradi vizualno in vsebinsko celostno kompozicijo, pa ne more v ozadje dogajanja postaviti barv. Z njimi avtor dopolnjuje izgradnjo telesa ter stopnjuje vzdušje, ki mestoma zažari, se razplamti v razkošje prekipajoče živosti, v atmosfero, s katero dramsko dogajanje doseže svoj vrhunec. Intenzivni, pogosto rdeči barvni akcenti pa prevzemajo vlogo punkcij, ki uravnovešajo kompozicijo. Barve so podrejene obliki, oblike pa prinaša risba, ki med likovno-izraznimi sredstvi vselej znova prevladuje. Subtilen odnos do različnih materialov in izraznosti, ki jo posedujejo, izostren občutek za oblikovanje, za vzpostavitev tro-

dimenzionalnega, organsko prepičljivega je odlika, je vrhunska izvedbena bravura, ki zaznamuje že njegovo slikarsko delovanje. Človeške figure pa so voluminozne in dinamične, in tako je potreben le še korak za sestop s slikovnega odra in vstop na področje drugega medija, v novo vizualno opredmetenje, v sfer-

lahko objektivizirajo v materialni snovnosti brona in se spreminjajo v veličastna Ikarusova krila, črkovna in numerična znakovnost kolažnih aplikacij pa prestopijo v stanje reliefnega ("Evropa"). Razstavljena kiparska dela so le po formatu majhna, po svoji izraznosti pa impozantna.

Palčičev izvirni likovni izraz ima moč in sposobnost obvladovati različne medije izražanja in tako se avtor suvereno spreha med likovnimi disciplinami in s svojo ustvarjalnostjo dokazuje, da je novodobni "homo universalis". Njegove ideje se uresničujejo na različnih področjih, podrejuje jim različni materiali, različni nosilci zapisa. V ustvarjalnih

Sončni voz

re oble plastike.

Tudi tu figura ni ujetnik materije, temveč teatralna, anatomsko izrazna forma, ki prekipava v telesni dinamiki in duhovni moči, telo, ki presega usodno, usojeno minljivost. Njena izraznost ne pripada le formam, čutno napetim, mestoma odprtim, in kompozicijskim, temveč tudi površinskemu dogajanju. Na njem sledimo preigravanju slikovitih efektov, segajočih od zglajenih do robustnih segmentov, v katerih je čutiti prvinsko modelacijo, ter od svetlečih do zamolklih, v patino odetih prede- lov. Rastri valovite lepenke se

socoanji z novimi izzivi, z drugačnimi pristopi, pa figura ostaja nenehna zmagovalka njegove resne in premišljene likovne igre. V njej igra predstavo univerzalnosti. Njena sporočila, čeprav najpogosteje posredovana kot refleksija mitoloških resnic, pa predstavljajo le okvir za "slike" iz avtorjeve intimne ikonografije. Klavdiju Palčiču namreč uspeva razkriti dramaturgijo notranjega življenja mitov, vzpostaviti njihovo novo razumevanje, jih osmiseliti v svojem kreativnem trenutku in jih vpeti v večnost časov.

Anamarija Stibilj Šajn

Kratke

Dan kulture v SKD Barkovlje

V Barkovljah pri Trstu bo v nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri večer, posvečen slovenskemu dnevu kulture. Častni gost bo dr. Peter Weiss, jezikoslovec in član komisije za pripravo novega slovenskega pravopisa pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) v Ljubljani; spregovoril bo o temi Slovenščina med knjižnim jezikom in narečji. Krajši kulturni program, deloma povezan tudi z domačimi narečnimi ustvarjalci in z načini lokalnega vsakdanjega občejanja, bodo oblikovali barkovljanski pevski zbor s solisti (vodi Aleksandra Pertot) in obiskovalci bralne delavnice. Zamisel in povezovanje Ladi Vodopivec. S pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete. Vstop prost.

Izredni večer DSI / Zgodba o prijateljstvu La Cava - Slavik

Društvo slovenskih izobražencev pripravlja v sodelovanju s tržaškim združenjem priseljencev iz Kalabrije in njihovih potomcev Centro Studi Calabresi poseben večer. Na sporedu bo v torek, 28. januarja, ob 17.30 v Salonu srečanj kulturnega krožka zavarovalnice Generali v 7. nadstropju palače na Trgu Duca degli Abruzzi št. 1 ob tržaškem nabrežju.

Na sporedu bo okrogla miza Zgodba nekega prijateljstva: Mario La Cava in Slavoj Slavik. Posvečena bo osvetlitvi življenjske poti in dela dveh mož, ki sta se v težkih časih fašizma spoprijateljila ob študiju prava v Sieni v letih 1929-30. Prvi je priznani pisatelj, časnikar in pravnik iz Kalabrije Mario La Cava (1908-88), drugi pa tržaški odvetnik in politik Slavoj Slavik (1896-1945).

Če je La Cava postal glasnik ponižanih prebivalcev Kalabrije in je napisal celo vrsto knjig, je postal Slavoj iz družine voditelja Edinosti Edvarda Slavika kmalu žrtev preganjanja zavednih slovenskih javnih delavcev. Na II. tržaškem procesu je bil obsojen na 15 let zapora. Ko se je jeseni 1943 vrnil v Trst, se je pridružil demokratičnemu odporu, zato so ga nacisti jeseni 1944 aretirali in poslali v taborišče. Umrli je 8. marca 1945 v podružnici Mauthausna v Melku.

O svojem prijatelju je La Cava pisal v romanu Una stagione a Siena (Siensko obdobje), iz katerega so občudovalci njegovega dela leta 2012 povzeli odlomke o Slaviku in jih predelali v dramsko delo, ki je bilo v Kalabriji večkrat uprizorjeno. Besedilo so skupno s številnimi dokumenti o tem slovenskem antifašističnem mučeniku in o La Cavovem iskanju podatkov o njegovi življenjski poti (pisma, dokumenti, fotografije) lani objavili še v knjižici La storia di Slavoj Slavik (Zgodba Slavija Slavika), ki je izšla pri založbi Citta' del Sole v mestu Reggio Calabria.

Na tržaškem srečanju, ki bo potekalo pretežno v italijanščini in bo posvečeno tem spodbudnim, a malo znanim dejstvom, bo o pisatelju La Cavi spregovoril zgodovinar Carlo Spartaco Capogreco, ki predava na univerzi Kalabrije in je najbolj znan raziskovalec italijanskih fašističnih koncentracijskih taborišč. O odvetniku Slaviku pa bo spregovorila tržaška publicistka in raziskovalka polpretekle zgodovine Lida Debeljak Turk. Občinstvo bosta pozdravila predsednika obeh društev, Sergij Pahor in Nicolò Molea, okroglo mizo pa bo uvedel časnikar Ivo Jevnikar. Splošno razpravo bo vodila Maura Sacher, med udeleženci pa so napovedani sin pisatelja La Cave Rocco in nekateri poznavalci obeh obravnavanih osebnosti.

Spomin. Naših 60 let ob Avsenikovih melodijah v režiji Aleksija Jercoga

Oddelek za slovenske TV programe na deželni sedeži RAI v Trstu namenja v zadnjem obdobju veliko pozornosti dokumentarni dejavnosti. V četrtek so v prostorih Slovenskega kulturnega društva Valentin Vodnik v Dolini premierno prikazali eno letošnjih produkcij, dokumentarni film o "izumiteljih" in posrednikih slovenske narodno-zabavne glasbe doma in po svetu, družini Avsenik. Velik uspeh ni le sad popularne tematike. Dolg aplavz gre pripisati moderni, prijetni in razgibani reportaži spominov na delovanje Avsenikov, s posebnim poudarkom na njihove prigode s Tržaškega in iz Goriških Brd. Dokumentaristični krst je kot scenarist in režiser doživel Aleksij Jercog, urednik na naši osrednji medijski hiši in velik poznavalec glasbe izpod Begunjsčice. Dvoje knjižnih publikacij o glasbeni družini iz Begunj na Gorenjskem, učbenik za študij harmonike in tedenska radijska oddaja "Iz domače zakladnice" dokazujejo Jercogovo predanost temu poglavju slovenske kulture, ki tudi po mnenju vodje slovenskih programov Martine Repinc sodi v spisek slovenske nesnovne kulturne dediščine. Uspešno sodelovanje s snemalcem Alexom Puričem je rodilo zanimiv filmski izdelek, ki dopolnjuje bogato ponudbo gradiva o Avsenikih, saj prikazuje njihovo povezanost z našim prostorom.

Topel dolinski večer je ogrel vokalni pozdrav ženskega terceta Kresnice ob spremljavi klavirske harmonike, svoje zimzelene spomine pa je podala tudi častna gostja večera, dolgoletna pevka Ansambla bratov Avsenik Jožica Svete. A to še ni vse: Jercogovo delo so počastili številni glasbeni gostje, od klarinetista slavnega kvinteta Vita Muženiča, basista Alpskega kvinteta Janeza Pera do skladatelja Aleksandra Vodopivca, sodelavca Avsenikov in vodje Zlatih zvokov Igorja Podpečana, harmonikarja in kapelnika dolinskih godbenikov Slavca, glavnega pobudnika števerjanskega festivala Lojzeta Hledeta, velikega zbiratelja narodno-zabavnih plošč Simona Golobiča in še bi lahko naštevali. Še mnogo več pa jih je spregovorilo v dokumentarcu. Svoje spomine na nastope ansambla Avsenik pri nas, na sodelovanje s Slavkom in Vilkom ter plodna primorska srečanja so izrazili med drugimi tržaški kulturnik Saša Martelanc, nekdanji dolinski župan in kulturnik Boris Pangerc, radijski delavec in harmonikar Janez Beličič, urednica in občinska odbornica Marija Breclj, doberdobski profesor in harmonikar Viljem Gergolet in drugi, iz Slovenije pa je Jercog pred videokamero povabil res vse, ki kaj pomenijo v svetu narodno-zabavne glasbe. Koliko lepih spominov v zadnjih 60. letih v družbi Avsenikovih melodij ...! / Jernej Šček

Društvo slovenskih izobražencev

O legendi slovenske košarke

Leta 1967 je Marjan Rožanc napisal esej *Demon Iva Daneva*, ki povezuje filozofijo in teologijo, saj razmišlja o najglobljih vprašanjih človekove eksistence. Ker v tedanji Jugoslaviji ni mogel iziti, ga je prvič objavil v tržaški reviji Most. To je izjemno daljnosežen esej in prva tovrstna kritika sveta izpred skoraj petdesetih let, ki nam predoči, kako nas svet medčloveških odnosov pelje v razčlovečenje. Rožanc je vzel košarkarsko igrišče kot metaforo sveta, Ivo Danev pa se bori s tem svetom. Lani so esej ponatisnili pri Založbi KUD Apokalipsa. Želeli so ga ponesti v svet, zato je knjiga štirijezična, in sicer v češčini, angleščini, hrvaščini in slovenščini. Bogata je s fotografskim materialom, med katerimi so tudi fotografije Edija Šelhausa. Predstavil jo je urednik Primož Repar, ki se je v imenu založbe prvič predstavil v Društvu slovenskih izobražencev, čeprav

so v Trstu prisotni že deset let in sodelujejo s Slovenskim stalnim gledališčem ter s kavarno San Marco.

Tokratni redni večer DSI je bil mešanica športa in literature, saj

je, da je to dobrodošla pobuda, saj šport ni samo branje žoge, temveč odpira tudi eksistencialna vprašanja. Za predavateljsko mizo sta poleg urednika Primoža Reparja sedeli tudi dve legendi: Ivo Danev kot kapetan

košarkarske jugoslovanske reprezentance in košarkarski komentator Sergej Tavčar. Danev je Štajerec s primorskimi predniki, na katere je zelo ponosen, saj ima korenine v Trstu. Leta 1956

di današnji igralci. Vseh šest naslovov jugoslovanskega prvenstva je Olimpija osvojila z Danevom v ekipi. "Radi smo igrali, takrat denarja ni bilo", je dejal Danev, ki je začel na centru, ker je imel dolge roke, nato je leta 1956 prešel v Ljubljano na drugi center, končal pa je kot številka ena, "playmaker".

Na naslovnici je fotografija s svetovnega prvenstva v Ljubljani iz leta 1970, ko so zadnjič osvojili naslov prvaka. Takrat je Ivo Danev imel povoj na desni nogi zaradi pretrgane mišice. Ni dal vsega od sebe, a je vseeno napravil nekaj košev. Kot sam pravi, je bilo trideset odstotkov talenta, ostalo pa je bilo delo in treniranje: "Po vojni nismo imeli ničesar. Ni bilo Ipadov, računalnikov in ni bilo denarja za kino, zato smo bili cele popoldneve samo na igrišču".

V knjigi spoznamo fantazijski lik Iva Daneva, ki pa je istočasno tudi človek iz mesa in krvi; tako nastane trenje med realnostjo in imaginacijo. Kot je dejal Sergej Tavčar in je to Danev tudi potrdil, je esej zahteven, a se ga splača prebrati. Po mnenju Iva Daneva je v njegovih časih igranje za reprezentanco predstavljalo veliko čast, danes pa so čisto drugi časi.

Metka Šinigoj

Koncert Danevovih samospevov

Poklon skladatelju Adiju Danevu ob 80-letnici

V prostorih slovenskega kulturnega društva Barkovlje je Zveza cerkvenih pevskih zborov v nedeljo, 29. decembra 2013, priredila doživet večer avtorskih samospevov v poklon maestru Adiju Danevu ob njegovi 80-letnici.

Danev, ki je sicer bolj poznan kot avtor zborovskih pesmi, se je v svojem poklicnem življenju veliko ukvarjal z opernimi zbori in solisti, zaradi tega je odlično poznavalec vokalne tehnike. Prav zato ga je ZCPZ dvakrat povabila, da je vodil poletne seminarje za pevce, zborovodje in organiste, vodil pa je tudi dva daljša zimska tečaja vokalne tehnike za zborovodje in pevce ter s priložnostni-

mi zbori Zveze naštudiral tematska koncerta, posvečena Vinku Vodopivcu in Mariju Kogoj, ter vokalno-instrumentalni božični koncert, ki je bil v tržaški stolnici 17. januarja 2010.

Svoje bogate izkušnje je Adi Danev zbral v knjigi *Belkanto ali slo po petju*, ki je priročnik vokalne tehnike in zgodovine pevske umetnosti, odlomke iz te knjige, ki so na večeru v Barkovljah povezovali enajst Danevovih samospevov v slovenščini, italijanščini in sicilskem narečju, pa je briljantno bral domači zborovski in kulturni delavec Ladi Vodopivec.

Pevsko so te male, a zahtevne vokalne skladbe dovršeno izo-

blikovali sopranistka Ilaria Zanetti, mezzosopranistka Silvia Bonesso, tenorist Francesco Cortese in baritonist Damjan Locatelli. Samospevi na besedilo Toneta Kuntnerja in Aleksija Pregarca ter Katarine Minattijeve so bili bolj impresionistično zasnovani in so od pevcev zahtevali veliko sposobnosti miniaturnega slikanja glasbenega stavka in sporočila besedila. Na italijansko tradicijo belkanta pa se je Danev opiral, ko je z glasbo izrisal izpovedi, kot jih je v sicilijanskem narečju ustvaril zdravnik in pesnik Calogero Sorce. Te pesmi govorijo o srečni in o žalostni ljubezni, o tragiki detomorilke, o grenkobi bolnika, ki ga vse bolj omejuje alzheimerjeva bolezen, o domotožju izseljenega Sicilijanca, ki nosi v srcu spomin na svoj domači kraj, in o sreči zaljubljenec.

Recitacija originalnih pesmi in prevod pesniških besedil sta bila zaupana Aleksiju Pregarcu, ki je s

svojim suverenim nastopom bistveno prispeval, da so udeleženci tega komorno uglašene večera lahko v polnosti razumeli in doživeli sporočila izvajanih pesmi.

Večer v poklon jubilantu Adiju Danevu je nastal po zamisli Tamare Ražem Locatelli, ki je avtorske samospeve izpiljeno in natančno spremljala na klavirju ter odlično podpirala pevce, da so lahko z vso potrebno občutljivostjo posredovali glasbena in vsebinska sporočila Danevovih samospevov. Sam jubilar, Adi Danev, je ob koncu lepega večera nekaj besed zahvale namenil izvajalcem in organizatorjem, na kratko pa je še pojasnil svoj pogled na to glasbeno obliko. Večer avtorskih samospevov v Barkovljah pa je potrdil, da Adi Danev odlično pozna vse možnosti in skrivnosti izražanja človeškega glasu in zna pisati glasbo, ki nagovarja in gane poslušalca.

T. Komar

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP. - OPČINE, MoCPZ in MoPZ SV. JERNEJ
in DRUŠTVO FINŽGARJEV DOM

vabijo na

PRAZNOVANJE SV. JANEZA BOSKA

ob 19. uri: slovesna sv. maša, ki jo bo oblikoval CPZ SV. FLORIJAN
od Banov pod vodstvom Melite Vidau Danieli;
ob 20. uri KONCERT OKTETA VRTNICA iz Nove Gorice.

petek, 31. januarja 2014
župnijska cerkev na Opčinah

ZAHVALA

Ob izgubi drage

RADE KOVAČ vd. VERGINELLA

se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki so z nami sočustvovali.

Brat Duško z Rosano, Mojca z Manuelom in Samo

Sv. Križ pri Trstu

Foto IG

Slovenska osnovna šola Fran Milčinski je lani začela z italijansko večstopenjsko šolo Sandro Pertini prirčno sodelovanje, ki je pokazalo svoje sadove tudi v decembrskem obdobju. Otroci šole Pertini so namreč v telovadnici šolskega poslopja na Melari pokazali staršem in sorodnikom, kaj vsega so se naučili na plesni delavnici, ki jo koordinira učiteljica Diletta Milocco. Na istem prizorišču so nastopili tudi njihovi vrstniki slovenske kitararske

šole, ki pod mentorstvom učiteljice Ljube Legiša obiskujejo tečaj folklorne ob ponedeljkih. Slovenski in italijanski otroci so ob tej priložnosti pripravili skupen prizor, kar je nedvomno pripomoglo h krepitvi medsebojnega spoznavanja in prijateljstva: tako so osnovnošolci s svojo dejavnostjo ponudili dragocen kamenček v mozaiku skupnega pevsko-plesnega projekta, ki je nosil naslov Facciamo pace - Ljubezen med narodi.

S 1. strani

Da bi božični ...

Prireditelji so koncert zasnovali tako, da so se vsebinska in scenografska razsežnost ter patos izvajanja stopnjevali do zadnje skladbe na programu, *Božičnega sijaja*. Skladbo je Ubald Vrabec napisal leta 1980 na besedilo Vinka Beličiča. Kantata je bila prvič izvedena ravno v stolnici sv. Justa januarja leta 1982 pod vodstvom Humberta Mamola, ki je tokratno izvedbo spremljal kar iz prve vrste. Kantato so letos predstavili v izvirnem okviru krstne izvedbe. Zelo povedno Beličičevo besedilo je Vrabec znal mojstrsko stopnjevati, da se odlomki ganljive miline, zlasti ko poje mladinski zbor, prepletajo z dramatično mrakobnostjo 'temnih stoletij', ki jih poje mešani zbor, do slovesnega in prazničnega sklepa kantate, ko vsi zapojejo sklepne verze "in stvarstvo je en sam sijaj - ne ugasne več nam vekomaj". "V tako široki zasedbi,

ki so sestavljajo mladi in odrasli pevci, je potrebno temeljito zasledovati ravnesje vseh komponent. To je še zlasti težko v delih skladbe, ki jo sočasno interpretirajo vsi pevci. Tudi v tem vidiku smo bili skladni in rad bi pohvalil

Foto IG

zlasti mlajše pevce, ki so se med izvajanjem držali smernic", nam je po koncertu povedal Ferlan, ki se mu tudi izbira instrumentalnega kvarteta v ekonomiji tovrstne pevske zasedbe glasov zdi posrečena.

Poudariti gre tudi, da bo ta izvedba kantate našla trajno obliko v

publikaciji, ki jo je ZCPZ ob koncertu izdala pri založbi Nomos. Izdajo je na podlagi šestih Vrabčevih rokopisnih izvirnikov notografiral in uredil Janko Ban, za spremno besedo je poskrbela biografinja skladatelja Bojana Kralj, Edi Žerjal pa je zvezek, ki je prišel iz tiskarne prav ob koncu minulega leta, grafično opremil. Tudi o tem je spregovoril predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov Marko Tavčar, ki je ob koncu lep-

ega popoldneva pozdravil v imenu prirediteljev. Izrazil je željo, da bi kantato *Božični sijaj* v tovrstni pregledni obliki spoznali in izvajali tudi drugod po Slovenskem.

Nastopu Združenega mladinskega pevskega zbora sta sledila še krajša pozdravna nagov-

ora. Upokojeni nadškof msgr. Alojzij Uran je poudaril trdno povezanost med vero in narodno kulturno-duhovno rastjo, kar se čudovito izraža prav v pesmih svetega božičnega časa: omenil je tudi Slomškovo idejno zapuščino in v tem vidiku podčrtal pomen, ki ga v narodni zavesti ima jezik.

Tržaški škof Giampaolo Crepaldi je počastil organizatorje in naglasil, da ob vsakem obisku slovenskih župnij občuduje cerkveno petje ter začuti, da je to najbolj pristen način, s katerim se izraža vernost slovenskega človeka. Prisrčen in vsebinsko bogat koncert je v duhu božične tradicije sklenila *Sveta noč*, k petju katere je Aleksij Pregarc povabil celotno občinstvo, med katerim so bili med drugimi prisotni predsednik SSO Drago Štoka, tržaški občinski svetnik SSK Igor Švab, škofov vikar za Slovence g. Tone Bedenčič, predsednik Duhovske zveze g. Dušan Jakomin in ostali slovenski duhovniki na Tržaškem.

premagamo samo z dobroto, ljubeznijo in čisto mislijo. Režiser, dramaturg, igravec, lutkar in umetniški vodja Robert Waltl je leta 1998 z lastnimi sredstvi zagibal novo slovensko gledališče s širokim ustvarjalnim spektrom - Mini teater. Ta se obrača k najmlajšemu občinstvu z izredno kakovostnimi lutkovnimi predstavami del klasičkov in sodobnih avtorjev otroške in mladinske literature.

Predstava nagovarja najmlajše zaradi stalnega zanimivega dogajanja, tako na odru kot v zraku - po nebu. Lutke na začetku hitijo nad glavami otrok v prvih vrstah, ker so domiselno privezane na ribiške palice; ker pa so to zvezde, imajo zadek osvetljen. Komet Repatec je prava raketa, ki pušča za sabo iskric, na seju pa si Zaspanka ogleda plesalko, človeka iz gumija, ki ga daje revmatizem, opice, ki skačejo in se vrtijo okrog palice, ter papagaja, ki ponavlja pogovore. Največ smeha in naklonjenosti publike je prejel medved na kolesu, ki je metal žogice v zrak.

Metka Šinigoj

dravil ga je predsednik Doma dr. Franco Lanzilotto, ki je govoril tudi o razmerah v Domu in razložil, kako je razstava nastala. Nekateri gostje obiskujejo tri dopoldneve v tednu likovno delavnico. Tu pod vodstvom dveh izkušenih strokovnjakinj rišejo in barvajo. Na razstavi so si obiskovalci lahko ogledali njihove izdelke iz papirja, tkanin, lesa itd. na lepih slikah živih barv. To so koristni ali okrasni predmeti. Izkupek je šel v škofijski misijon Iriamurai v Afriki. Nadškof je pohvalil goste in vse, ki so sodelovali pri pripravi razstave, in dodal nekaj vzpodbujajočih besed ter nam podelil blagoslov. Nato je odšel v razstavni prostor. (Pripomba: še isti večer je dobra polovica razstavljenih predmetov nosila listek venduto-prodano).

Tudi 9. decembra je bil vesel dan. Gostja Maria Moscolin je praznovala stoletnico pri maši in ob velikanski torti, tako da smo je bili vsi deležni.

Uredništvu, upravi in vsem bralcem želimo blagoslovljeno novo leto.

Nada Martelanc

MARIJIN DOM PRI SV. IVANU Gledališki vrtljak je imel v gosteh Mini teater

Zvezdica Zaspanka je očarala mlado občinstvo

V Gledališkem vrtljaku so si otroci drugo januarsko nedeljo v Marijinem domu pri Sv. Ivanu ogledali lutkovno predstavo Mini teatra iz Ljubljane po znani pravljici Frana Milčinskega - Ježka. V dvorani za prvo izmeno skorajda ni bilo prostega sedeža, otroci pa so si pozorno ogledovali dogajanje na odru, saj je to bila res posebna lutkovna predstava, v kateri niso nastopale le lutke, temveč so v zgodbo posegali tudi sami igralci. Zvezdica Zaspanka je ena najbolj priljubljenih slovenskih pravljic z univerzalnim sporočilom. Na začetku nas trije igralci, Nina Ivanišin, Tadej Pišek in Igor Štamulak, povabijo, "naj gremo z njimi v nebo pogledat, kaj zvezde počno". Takoj nato se ugasnejo luči in pred nami se po celem odru razprostirajo žareče zvezde.

Komet Repatec prihiti k zvezdam s svežimi novicami o Zemlji: tam je nekaj narobe, saj otroci jokajo, mornarji ne najdejo poti, pesnik pa ne najde rime na besedo lonec. Ko boter Mesec naposled prešteva zvezde, takoj opazi, da ena manjka, saj se število ne ujema. V tistem trenutku prihiti zvezdica Zaspanka, ki je zaspala in zamudila službo. Zaradi njenega zamujanja je na Zemlji vse narobe, zato ji boter Mesec odredi kazen: tri dni bo pometala Rimsko cesto. Na njegovo začudenje se Zaspanka tega veseli. Ker kazen ni vzgojna, če se z njo strinjamo in se je veselimo, jo boter Mesec takoj spremeni. Odloči se, da jo bo poslal na Zemljo. Na nebo se bo lahko vrnila šele, ko bo dokazala, da je dovolj pametna. Ker ima Zaspanka zlate lase, si jih brž pokrije z ruto, da bi ji ljudje ne naredili kaj hudega. Komet Repatec jo pripelje na Zemljo, kjer se znajde sama med

neznanimi ljudmi. Pot jo vodi čez semenj in mesto, po katerem se potika strašni razbojnik Ceferin, ki ima kamen namesto srca. Ko ta izve, da ima Zaspanka zlate lase, ji jih hoče ostriči in obogatiti. Ker zvezdica ne najde prenočišča, potrkna na vrata hiše, v kateri je pozno v noč še prižgana luč. Zaradi svoje nedolžne dobrote se ponudi, da bo počistila Ceferinov dom, ki je umazan in razmetan. Ceferin ji pravi, da ima kamen namesto srca, zato ga ne zanima, če ima čist dom ali ne. Naposled pove Zaspanki, da je zbežal z doma in pozabil glavnik doma, zato je vedno razčesan. Zaspanka mu pomaga napisati pismo mami; ob besedah "ljuba mama" pa v Ceferinu začne biti srce. Zahvali se Zaspanki in se odloči, da ne bo več razbojnik, ter se vrne domov. Tako se lahko tudi zvezdica vrne na nebo. Lutkovna predstava prinaša otrokom sporočilo, da zlo lahko

Padriče

Bogati decembrski dnevi v Domu Jeralla

V našem Domu za starejše goste je mesec december najbolj bogat z dogodki in razvedril. Letos smo imeli kar lep spored. V sredo, 4. decembra, so gostje pod vodstvom prostovoljk igrali tombolo kakor po navadi. Dobitki so bili, kot vedno, zelo dobri "žele" bomboni, ki našim gostom zelo ugajajo. V četrtek, 5. decembra, so se naši gostje zabavali z bratoma Leom in Gerrijem Zanierjem. Z njima so prepevali znane pesmi. Petek, na god sv. Miklavža, je bil še posebno slovesen. Povabljeni so bili otroci, sorodniki in prijatelji naših gostov. Miklavž je namreč napovedal svoj obisk. Točno ob 16.15 se je res prikazal, oblečen v slovesno škofovsko oblečilo, z bujno belo brado. Spremljal ga je bel angelček z velikim voz-

ičkom, polnim daril. Voziček je bil dokaj težak, saj je bilo na njem darilc za 112 gostov Do-

ma, za njihove obiskovalce in zlasti za otroke. Kakor se za "Škofa" Miklavža spodobi, nam je ta

"misijonsko razstavo". Spet smo se zbrali v veliki dvorani. Nadškof je prišel ob 16. uri. Poz-

Obvestila

V Društvu slovenskih izobražencev na Donizettijevi ulici v Trstu bo v ponedeljek, 27. januarja 2014, ob 20.30 bo v pogovor z zgodovinarjem Petrom Stresom, avtorjem monografije o dr. Antonu Gregorčiču. Predstavitev bo vodil prof. Tomaž Simčič.

Svet slovenskih organizacij sporoča, da je deželni svet sklican za sredo, 29. januarja 2014, ob 18.30 v prvem sklicu in ob 19.30 v drugem sklicu. Deželni svet SSO bo zasedal v Finžgarjevem domu na Opčinah.

Potovanje z Novim glasom v Maroko bo od 21. do 28. maja 2014; odhod z letališča v Ronkah. Za vpisovaje in informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu, tel. 040 365473, g. Jože Markuža tel. 040 229166. Kdor želi prejeti program po elektronski pošti, naj sporoči na naslov: mohorjeva@gmail.com ali uprava@noviglas.eu

Poštena gospa nudi oskrbo starejših ljudi v obliki izmenjave. Več informacij 00385 2386744.

Darovi

V spomin na strica Jožeta in sestrično Pepko darujeta Anica, Lučka in Robi 50 evrov za misijonarja Pedra Opeko in 50 evrov za slovenske misijonarje.

Lep pevski dogodek na štefanovo Tradicionalni božični koncert tokrat v Devinu

Moški zbor Fantje izpod Grmade vse od leta 1969 prireja koncert božičnih pesmi. Kmalu so se jim pridružila dekleta DZ Devina, nato otroci zbora Ladjica in mladinskega zbora, redno je sodeloval ŽPZ Devina in občasno devinski cerkveni zbor, se pravi, da so v različnih oblikah in sestavi vsako leto na štefanovo priredili koncert, ki je pri nas med najbolj obiskanimi glasbenimi dogodki božičnega časa.

Navadno smo se zbirali v novi števanski cerkvi, tisti z Gorsetovim Angelom miru na vogalu, letos pa so za koncert izbrali devinsko cerkev, češ da je v oni števanski precej vlažno in mrzlo, devinska cerkev pa je ogrevana. Za obiskovalca koncerta je sicer res prijeten sedeti na toplem, prav gotovo pa je akustika števanske cerkve neprimerno boljša.

Tudi letošnji koncert na štefanovo v izvedbi devinskih zborov je bil lep dogodek. Pred lepe jaslice v devinski cerkvi Sv. Duha so se najprej postavili člani župnijske mladinske pevske skupine, ki vsako nedeljo s svojim petjem in igranjem sooblikujejo nedeljsko mašo. Svoje petje so sami tudi spremljali na kitare in Orffov instrumentarij, prepričljivo so zapeli slovensko ljudsko *Poslušajte vsi ljudje* in ponarodelo *Snežinke, bele zvezdice*, nato češko božično *Joče milo Detece* ter na koncu ob lepi kitarski spremljavi Petre Pahor in Mire Tavčar še Gruberjevo *Sveto noč*.

Pred zbrano občinstvo so nato stopili nositelji koncertne tradicije na štefanovo, Fantje izpod Grmade, ki so nastopili pod vodstvom Hermana Antoniča in ob klavirski spremljavi Petre Grassi. Zapeli so pet, v glavnem manj poznanih pesmi, sklenili pa s Tomčevo priredbo Zupanove *Božji nam je rojen Sin*. Moškim sta posebno "ležali" ljudski v Troštovi in Harejevi priredbi, medtem ko sta solista Mitja

Za Društvo Rojanski Marijin dom daruje Jurij Rosa 30 evrov. **Za rojansko** glasilo Med nami darujeta Lidija Piščanc 10 evrov in Ivica Svab 20 evrov.

V spomin na Darka Cerkevnik darujejo cerkveni pevski zbor, Sklad narodnih noš Marta Požar in društvo Marij Kogoj 300 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco pri Sv. Ivanu.

Misljanski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: Petrič Jožica 10 evrov, N. N. 10 evrov, Ziebarth Estell in Pavlika 10 evrov, Franc Saksida 15 evrov, Anka Rogelj 5 dolarjev, Danilo Vidič 10 evrov, Zinka Cerkevnik 100 evrov, Anica Macedoni 10 evrov, Julka Strancar 100 evrov; za riž otrokom patra Pedra Opeke - Madagaskar: Marija Ferluga Udovič 88 evrov, Mirella Merku' 100 evrov; za misijon patra Ernesta Saksida - Brazilija: B. G. 330 evrov, E. G. 315 evrov; za naročnino revije "Misijonska obzorja": Marija Ferluga Udovič 12 evrov. Darove lahko nakažete tudi potom:

ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE
IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948
Codice BIC: CCTSIT2TXXX
Misijonski krožek Rojan
via Cordaroli 29
34135 Trst

V.J.

Žalostna zgodovina našega naroda

70. obletnica ustanovitve IX. korpusa

Nihče nikomur ne more braniti, da bi obhajal spomine. Prav tako nihče nima nič proti, če so takšna obhajanja vsaj pred zgodovino objektivna. Ko pa gre za obhajanje 70. obletnice ustanovitve IX. korpusa, ne moremo mimo dejanj, ki jih je IX. korpus zagrešil in se o njih še vedno ne sme govoriti. Zato se ne strinjam, da ima IX. korpus "častno zaslugo za obnovo Primorske", kot smo lahko brali v Primorskem dnevniku.

Kaj bi se dogodilo po vojni in kaj ne, o vsem tem lahko samo uganjamo. Ali bi bila Primorska po drugi svetovni vojni gospodarsko bolj razvita, kot je danes, ali ne, če ne bi pripadala Jugoslaviji, o tem naj razpravljajo drugi!

IX. korpus je bil uradno ustanovljen 21. decembra 1943, bojeval pa naj bi se do 3. maja 1945. Ob proslavljanju 70. obletnice se ni govorilo o grozodejstvih, ki jih je IX. korpus zagrešil po zaslugi svojega vodstva. Preživeli borci so

sušljaje marsikaj povedali, uradnih sporočil o tem pa ni; razumljivo, saj bi metali prehujo luč na delovanje korpusa. Ne moremo mimo zelo žalostne ugotovitve, da je IX. korpus imel zelo nesposobno vodstvo, čeprav se danes nekateri poveličujejo. Ne smemo pozabiti, da se je Pokrajinska komisija VOS za Primorsko avgusta 1944 preimenovala v Odesk OZNE za območje IX. korpusa in delovala v Gorenji Trebuši s sedežem na kmetiji Na gradu. Ta se nahaja v zgornjem delu Trebuške doline, glavne zapore pa je OZNA imela na drugem koncu, to je na Bogatinovsu. Glavnina zaslisevanj je bila na kmetiji v Rižah. Žrtve so nato vodili uro hoda v Podgrivsko grapo in jih tam postrelili. Po oceni domačinov je tam pokopanih na stotine žrtev. Če raziskujemo dalje, pridemo do Melišča pod Babjim poljem. Tudi tu so na zarasli jasi grobovi. Grobo-

vi v smrekovem gozdu med Lazi in Govci sloviijo po "štirih suštarjih". To so bili štirje partizani, ki so čez dan opravljali čevljarški poklic, zvečer pa, da ne bi pokazalo, so se lotili skrivnostnega posla in s čevljarским kladivom ubijali ... Še danes se spominim, ko mi je enega od teh "krvavih suštarjev" pokazal stric pred upravno palačo v Novi Gorici in pripomnil: "Ta je krvavi suštar"! Šele mnogo let pozneje sem doumel, kaj mi je hotel povedati. Tudi Makčeva grapa ni bila partizanom neznana. Tukaj naj bi ležalo vsaj enaindvajset mož in fantov, ki so bili zajeti

na Črnem Vrhu nad Idrijo. Nekoliko naprej je Podgrivška grapa, ki sem jo že omenil. Makčev boršt, ki je severno od Bogatinovša, skriva nekoliko poznejše grobove ... V bližini razsule kmečke hiše na Bogatinovsu, kakih 200 metrov od hiše na mali, danes zaraščeni jasi pod strmino, je verjetno grob

Antona Piska, kaplana iz Kanala. V dokumentih OZNE piše, da je bil ustreljen 3. novembra 1944. Eno od uganjanih je tudi to, da so tu pokopane žrtve cerkljanske tragedije. Ta domneva vedno bolj prevladuje.

Kaj vse se je dogajalo pod VOS-om, ko mu je poveljeval Maks Perc! Koliko so jih pobili pod

Grivo, nedaleč od Gorenje Trebuše! Dvanajst jih je zasutih v Mrzli Rupi pri Suherskem mlinu. Tudi Amenuška sivka ni brez grobov. Tik ob koncu vojne sta dala Jože Vodnik – Marko, načelnik štaba artilerije IX. korpusa, in Emil Volk – Škrjanc pobiti 17 artileristov, ki so med zadnjo ofenzivo pobegnili in se poskrili, pozneje pa vrnili, čeprav je prišlo povelje iz vrhovnega štaba, naj jih ne pobijejo! Njuna usoda je žalostna. Oba so vrgli iz vojske. Škrjanc je pozneje zbolel za

alzheimerjevo boleznijo. Komandant druge artilerijske divizije, Janko Eisenzopf, se je zapil in kmalu žalostno umrl.

Prvemu komandantu IX. korpusa, Ladu Ambrožiču, se je kariera kmalu končala. Vrgli so ga iz vojske in partije. Njega tudi krivijo za cerkljansko tragedijo, ker ni pravočasno zaščitil partijske šole v Cerknem, ki so jo napadli Nemci. Namesto da bi sodili njemu, so pobili 15 nedolžnih ljudi. Tako se je delalo ...

Prav tako ne smemo pozabiti na nerazčiščeno usodo domobrancev, ko so se umikali iz Tolminske. Partizani so jih 30. aprila 1945 napadli pri Dolgi njivi. Pobite domobrance so zmetali v Sočo, preostale pa, ki so zbežali, so zajeli pri Mrzleku, natančno pri koritu, kjer je še danes studenec. Nekaj jih je zbežalo pod solkanskim mostom proti Podgori, ostale pa so v Solkanu zaprli in zasliali. Simpatizerje so izpustili, druge pa odvedli k breznu Zagomila pri Grgarju in jih postrelili ter zmetali v brezno. Glavnina teh pobitih domobrancev so bili mladi fantje, velika večina celo mladoletnih, ki so se ob koncu vojne znašli v teh vrstah, in marsikdo sploh ni vedel, kaj se dogaja. Načelnik NZ za severno Primorsko je bil takrat Anton Hvala

iz Spodnjega Bukovega pri Grahovem ob Bači. On je zasliseval tudi domobranskega poveljnika iz postojanke na Grahovem ob Bači, Avgušтина Žnidaršiča, ki je bil doma iz Morskega pri Kanalu. To zaslisevanje je bilo v Gorici 5. maja 1945, dokumenta o tem pa ni nobenega. Anton Hvala je bil nato dolga leta po vojni v Novi Gorici inšpektor za delo.

Vojna je vojna! Ob proslavljanju IX. korpusa je prišel že čas, da se priznajo tudi zločini, ki so jih zagrešili vodstvo pa tudi svojevoljno posamezni borci. Žal ni nikogar, ki bi obžaloval ali priznal te zločine. Na omenjeni proslavi se o tem ni govorilo – marsikateri domačin pa danes ve za vse to in mu ni vseeno, kako se prikazuje delovanje IX. korpusa v Gorenji Trebuši!

Primorci naj ne bi pozabili na Gorenjo Trebušo. Ne samo na okrog 80 prebivalcev, ki tam še vstrajajo, ampak tudi na vse one, teh je nekaj sto, ki nemo počivajo ob gornjem toku reke Trebušnice in so nam živim v opomin in potrjujejo zločine toliko opevanega IX. korpusa! Spodobilo bi se, da bi se pred cerkvijo v Gorenji Trebuši postavilo skromno znamenje vsem tem. Njim v spomin, nam pa v opomin!

Ambrož Kodolja

Dr. Tadej Strehovec v Štandrežu O temeljnih življenjskih vprašanjih

Kdaj sploh nastane človeško življenje? Ali lahko človek izgubi status osebe? Kaj povzroči umetna prekinitev nosečnosti tako v materi kot očetu in ožji družbi? Na ta in podobna vprašanja odgovarja bioetika, področje teologije oziroma interdisciplinarna veda, katero je v sklopu predavanj *Etika in prihodnost*, ki jih prireja Slovenska prosveta iz Trsta, tokrat v prostorih župnijske dvorane v Štandrežu, predstavil dr. Tadej Strehovec, pater frančiškan, predavatelj na teološki fakulteti in tajnik škofovske konference.

Odkar je bil leta 1962 v Sloveniji uzakonjen splav, je umrlo okoli sedemsto tisoč otrok, danes pa se vsak peti par v Sloveniji sooča s trajno ali začasno neplodnostjo. Dr. Strehovec je ustanovil skupino za zakonce, ki ne morejo imeti otrok. Kot je sam dejal, so to hude stvari, saj večina teh parov ne preživi krize, ker postane spolnost problem in stres. Mnogi se zaradi tega razporejo, nekateri pa se odločijo za oploditev v epruveti, pri čemer je treba žrtvovati sedemnajst otrok, da se eden rodi.

Predavatelj je 18. januarja ob enem vzpostavil velik etičen problem transplantacije organov in njihovo nezakonito prodajo. Raziskave so dokazale, da se je kar devetdeset odstotkov zdravnikov že soočilo s tem, da so prišli pacienti k njim z organi za presaditev v torbi. Kar se tiče evtanazije ali "asistirane samomora", bodo v Belgiji sprejeli zakon, po katerem bodo lahko tudi otroci prosili za evtanazijo s pomočjo psihologov. Medtem ko se torej Evropa sooča z nizkim odstotkom otrok, pa zaradi ekonomskega interesa prepričujejo ljudi za evtanazijo, saj stane slednja okoli dvesto evrov, medtem ko stane dan v bolnišnici tudi do tisoč evrov.

Eno izmed temeljnih vprašanj bioetike je: Kdaj nastane življenje? To se zgodi v jajcevodu, ob vstopu moške spolne celice v žensko spolno celico. Za katoličane je to tudi trenutek oduševljanja, ko Bog ustvari dušo vsakega izmed nas, je dejal dr. Strehovec. Ker 55. člen slovenske ustave govori o splavu, in sicer, da se slednjega lahko naredi do dvajsetega tedna nosečnosti, je

predavatelj preko slik znanega ameriškega fotografa Lenarta Nilssona prikazal razvoj človeškega življenja do te dobe. Prav fotografija dvajsetega tedna zarodka nas presuni, saj je otrok že izoblikovan: od prstov do vek.

Med dejanji, ki nasprotujejo življenju, je dr. Strehovec naštel genski inženiring in predrojno diagnostiko, medtem ko je etično ceno rojstva predstavil s primerom nadomestnega materinstva, ko starši - naročniki najamejo revne ženske, predvsem v Indiji, in jim nato plačajo otroka, tudi do dvanajst tisoč evrov.

Žrtve dejanj proti nerojenemu življenju so v prvi vrsti matere in očetje, a tudi stari starši, zdravniki, celotna družba, država in Cerkve. V Sloveniji manjka približno štiristo otrok za obnove prebivalstva, kar odgovarja številu splavov. Posledice splava imenujemo tudi »post abortivni sindrom« oziroma nerešen proces žalovanja, preko katerega pride do depresije, samomorov in zasvojenosti. Kako pa lahko pomagamo takim parom? Tako, da jih ne obsojamo, da sprejemo očetovstvo oziroma materinstvo, da imenujeta nerojenega otroka, mu darujeta sv. mašo in prejmeta zakrament sprave. Ob koncu zanimivega predavanja so se mladi razdelili v dve skupini in razglabljali o zastavljenih vprašanjih.

Metka Šinigoj

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (34)

Mariza Perat

Mati Božja "Žanjica" v Porcinju nad Čedadom

Slovenski verniki se za poznavanje tega kraja morajo zahvaliti predvsem misijonarju lazaristu g. Cirilu Čargi, ki se že več let trudi, da bi za te do-

slednjo molitev:

"O Kraljica nebes in zemlje, ki si se prikazala deklici Tereziji in po njej spomnila kristjane, naj bi izpolnjevali božje zapovedi, pomagaj nam, da bomo vedno vršili Njegovo voljo, da bomo posvečevali praznike in častili Njegovo sveto in blagoslovljeno ime ter delali pokoro in dobra dela.

Blagoslovi naše ostarele in bolne osebe, osamljene in pomoči potrebne. Izprosi nam pri Presveti Trojici milost,

za katero Te zaupno prosimo... Ostani vedno z nami,

da bomo mogli ljubiti življenje in z njim pričati svetu o ljubezni Boga Stvarnika in Očeta. Daj, da bomo nekoč prišli k Tebi v blaženo večnost, da Te bomo slavili in se Ti zahvaljevali vekomaj. O Milostljiva, o Dobrotljiva, o Sladka naša Mati Marija! Amen!

Somaševanje duhovnikov iz tolminske dekanije 16. maja 2013

godke izvedeli bodisi zamejski Slovenci bodisi Slovenci v domovini. Posebnost tega romarskega kraja in nekakšen njegov čudež, kot poudarja p. Čarga, je tudi ta, da so Marijina prikazovanja v tem malem, nepoznanem in odročnem kraju po toliko letih molka prišla na dan. Sicer pa so takratna Marijina sporočila za vse nas danes prav tako veljavna ali pa morda še bolj, kot so bila pred 150 leti. V Porcinju tudi danes še lahko vidimo Terezijino rojstno hišo.

Terezija - s. Marija Hozana - je pokopana v Vidmu v splošni kostnici na glavnem pokopališču.

V Vidmu je pokopan tudi sv. Luigi Scrooppi, in sicer v hišni kapeli sester Božje Previdnosti. Njegov prvotni grob je bil v Orzanu, leta 1952 pa so ga prenesli v Videm. V tem letu se je namreč pričel postopek za njegovo prigrasitev k blaženim. Na nagrobni žari beremo njegove besede: "Dobrota! Dobrota!

Reševati duše!

Reševati jih z dobroto!"

O dogodkih v Porcinju je izšlo več knjižic, študij in pričevanj. Več je bilo tudi uslišani na Marijino priprošnjo.

Eno izmed teh se nanaša na 8-letnega Gabrijela Chmet iz Trsta, ki je po hudi prometni nesreči v veliko presenečenje zdravnikov bolnišnice na Katinari nepričakovano ozdravel. Porcinj je obiskalo več škofov. Poleg škofov in nadškofov iz naše dežele so tu bili še škof iz Počučja-Pulja, škof iz Argentine, iz Brazilije in iz Konga. Porcinj je 1. septembra 1996 obiskal tudi nadškof msgr. Loris Capovilla, nekdanji tajnik papeža Janeza XXIII.

V čast Materi Božji v Porcinju poznamo tudi na-

Msgr. Loris Capovilla v Porcinju septembra 1996

Skupina romarjev iz tolminske dekanije 16. maja 2013

Viri: Podatki Sester božje Previdnosti iz Gorice, Krmina in Vidma; podatki misijonarja g. Cirila Čarga; Don Carlo E. Gamberoni: "I fatti di Porzus del 1855", ART Group - Trieste 2012; G. Carlo E. Gamberoni: "Dogodki iz Porčinja leta 1855, Parrocchia di Attimis, Comunità" di Porzus 2013, Prevod: Sara Trampuz; S. Rutar: "Beneška Slovenija", Prirodnoznanstveni in zgodovinski opis, Ljubljana 1899, Izdala: "Matica Slovenska"; Janez Grimaz: Rokopis iz leta 1886

Fotografije: Misijonar g. Ciril Čarga; G. Carlo E. Gamberoni: Dogodki iz Porčinja leta 1855

/ dalje

Trije dnevni v Žabnicah

Zimovanje Mladinskega doma 2013

Trinajst gojenec in članov Mladinskega doma iz Gorice se je od 26. do 28. decembra 2013 podalo v Žabnico na zimske počitnice, ki so že stalnica v medletni ponudbi Mladinskega doma, preživet nekaj dragocenih sproščenih trenutkov v čudoviti zasneženi naravi v družbi prijateljev. Bivali so v koči sv. Jožefa, čez dan so hodili na ekskurzije k Belopeškemu jezerom in v Zajzero, zvečer so se zabavali pri mizi ob pogovorih, dinamikah in igrah. Drugi večer je bil na

programu nočni pohod v gozdu, zadnji dan pa drsanje na ledu. Imeli so se zelo lepo.

Politični dogodki na Slovenskem

Vlada prepričljivo o novi koalicijski zavezi za razvoj Slovenije

Slovenija bi v tem obdobju krize in najrazličnejših drugih težav, povezanih celo z domnevnimi umori tajnih političnih policij v preteklosti, najbolj potrebovala nov temeljni program za družbeno in gospodarsko preobrazbo države, ki bi pomenil osnovo in izhodišče za njen nadaljnji razvoj. Tako vladna koalicija sicer tudi predstavlja svoj program, t. i. koalicijsko pogodbo, ki naj bi jo stranke, udeležene v vladi, podpisale sredi meseca marca. Uresničevale bi jo do konca svojega mandata, to je nekako do jeseni leta 2015. Premierka Alenka Bratušek zagotavlja, da bo vlada v preostanku svojega mandata zagotovila vnovično gospodarsko rast, usposobila javni sektor do stopnje, "da bo dosegel vrhunsko kakovost", "mladini pa vrnila prihodnost". Toda žal je veliko ovir, ki že zdaj ogrožajo zamišljeno vladno koalicijsko pogodbo, in nevarnih novih pregrad, ki bi v razburkanem političnem ozračju, ki se v Sloveniji še kar krepi, lahko še nastale. V koaliciji je že nastal spor o tem, kdo naj postane novi minister za zdravje. Premierka, večina zdravnikov in večji del koalicije podpirajo kandidature dr. Igorja Šoltesa, nekdanjega dolgoletnega in po splošnem prepričanja uspešnega predsednika Računskega sodišča. Vendar ima pomisleke vplivna SD. Njen predsednik Igor Lukšič je namreč sporočil: "V koaliciji se nisimo dogovorili, da bi jo širili z neparlamentarnimi strankami

ali najavljenimi novimi strankami. To v zvezi z dr. Igorjem Šoltesom je zame neokusen predlog". Premierki doslej tudi ni uspelo dobiti kandidata za novega ministra za gospodarstvo, kar bi bilo izredno pomembno, da bi vlada lahko začela izvajati gospodarski

bližnjih Avstriji in Italiji. Zmeraj znova pa moramo žal ugotavljati, da je Slovenija razdeljena po političnih in ideoloških merilih in ustrezni sta tudi politika in usmeritev vlade. Izvaja dosledno levo politično opcijo, kar ji omogoča tudi zadostna večina glasov, ki jo ima vlada v parlamentu. Morala in etika pa v politiki nasploh ne štejeta veliko. Tako se je zgodilo, da so vplivni posamezniki iz političnih, kulturnih in drugih okolij skoraj izničili sklep Upravnega odbora Prešernovega sklada, da letos nagrajo tega sklada podeli časnikarju RTV Slovenija

Joseph Mussomeli

del koalicijske pogodbe. Zaradi tega se vsaj za zdaj zdi zgolj iluzija in želja napoved v osnutku koalicijske pogodbe, "da bo razvojno usmerjeno gospodarstvo v Sloveniji v naslednjem poldrugem letu zagotovilo 60 tisoč novih delovnih mest, ob 3-odstotni gospodarski rasti". Sedanja gibanja so tako kritična, da preprečujejo, menimo, vsakršen optimizem. Zaradi njihovega mnenja o slabih možnostih za življenje v domovini se je lani iz Slovenije izselilo okoli 9 tisoč njenih prebivalcev, kar je največ v vsej zgodovini države. V državi je zdaj okoli 130.000 brezposelnih ljudi, sodeč po pisanju sindikalnega časnika Delavskega enotnosti, pa bo število brezposelnih kmalu naraslo na 140.000. K sreči je nekaj deset tisoč prebivalcev obmejnih območij na Gorenjskem, Štajerskem in na Primorskem dobilo zaposlitev v

Jožetu Možini, in sicer za dokumentarni film z naslovom *Pedro Opeka, dober prijatelj*. Vendar namera jim ni uspela in zato so podali ostavko. Jožeta Možina, ki ga ni podprla niti RTV Slovenija, kjer je bil nekoč direktor, so za nagrado Prešernovega sklada predlagali trije nekdanji Prešernovi nagrajenci, Niko Grafenauer, Zorko Simčič in Drago Jančar. Zoper nagrado, namenjeno Jožetu Možinu, se je domnevno močno vključil tudi minister za kulturo Uroš Grilc. V raznolikost slovenske politike in značilnost sedanjih političnih razmer je nemara mogoče vključiti tudi primer, ali skoraj diplomatski incident, ki se je, drugič v njegovem mandatu, zgodil z Josephom Mussomeli-jem, veleposlanikom ZDA v Sloveniji. Na pogovoru z nekaterimi časnikarji je ocenil razmere v Sloveniji in bil pri tem

neposreden in tudi kritičen, kar je zanj znano in značilno. Iz slovenskega zunanega ministrstva so sporočili, da so veleposlanika zaradi njegovih izjav povabili na pogovor. "To zlasti zaradi izjave o prelahki pridobitvi slovenske samostojnosti in njenih žrtvah. Hkrati pa tudi zaradi izjave o neprimernosti kandidature dr. Danila Türka za generalnega sekretarja Združenih narodov". Veleposlanik ZDA Joseph Mussomeli pa je povedal, "da so se dogovorili, da zadeve ne bodo komentirali, pogovori pa so pomenili prijazno izmenjavo mnenj". Veleposlanstvo ZDA v Sloveniji je zadevo vsaj za zdaj formalno končalo z uradno izjavo, "da veleposlanik ZDA Joseph Mussomeli nima ničesar dodati ali odvzeti od svojih izjav". Ob vseh peripetijah v domovini bi kazalo prebrati članek, ki ga je v novi številki *Moje Slovenije*, revije za Slovence zunaj meja domovine, objavil Dejan Valentinčič, asistent za področje ustavne prava in človekovih pravic. Meni, "da je eden od vzrokov, da je šel razvoj Slovenije v napačno smer, tudi ta, da nikoli nismo znali ali želeli enakopravno v enotno kulturno in politično skupnost vključiti tudi rojakov, ki živijo v zamejstvu in po svetu. Zdi se, da se je marsikdo te izjemne intelektualne, duhovne in materialne moči celo ustrašil, saj bi bile tako ogrožene njegova moč, pomembnost in navidezna imenitnost. Če bi sposobne in uspešne rojake povabili tudi na najvišja akademska, gospodarska, kulturna in politična mesta v državi, ki bi jih bili morda sposobni bolje obvladati kot jih trenutni nosilci teh položajev, bi Slovenija zelo hitro spet vzcvetela in zasijala".

Marijan Drobež

SNG Nova Gorica Gostovanje SNG Drama Maribor Strastni zapleti, vodeči v pogubo

Vabonmajski spored letošnje sezone je Slovensko narodno gledališče Nova Gorica uvrstilo tudi gostovanje Slovenskega narodnega gledališča Drama Maribor s predstavo *Nevarna razmerja*. To "dramo o erotičnih intrigah" je angleški dramatik Christopher Hampton dramatisiral l. 1985 po romanu v pismih *Nevarna razmerja*, ki ga je spisal l. 1782 Choderlos de Laclos (1741-1803), oficir iz Amien-sa. V njem je avtor kruto in neizprosno razgalil moralni propad tedanje družbe, odslikavajuč obnašanje in značaje višjega sloja, ki se "zabavajo" s poigravanjem z ljubezenskimi čustvi, med katere se mrko vpletajo jeza, zavist, maščevanje, pohlep, uveljavljanje moči. Vse te strastne in mračne spletke pa lahko pripeljejo le v pogubo. *Nevarna razmerja*, poznana širšemu občinstvu iz filma z

Branko Jordan in Nataša Matjašec Rošker (Foto: Tiberiu Marta)

zvezdniško zasedbo, so enkratno zablestela v gledališki inačici v izvedbi SNG Drame Maribor pod imenitno taktirko makedonskega režiserja Aleksandra Popovskega, ki je ustvaril krasno, zelo dinamično predstavo s sodobnim zvonom, a sočasno ohranil duha časa nastanka besedila. Čeprav je zgostil prizore in jim ob izredno dobro zamišljeni scenografiji, katere avtorja sta Numen in Ivana Radenović, ob visokih vrtljivih se

hom. Nad vsem pa seveda kraljujejo igralske kreacije, ki jim je režiser dal svobodno zadihati in se posamezno "uveljaviti" v celotnem, natančno premišljenem, a vendar tako lahkotno delujočem dramskem potoku. Med njimi nesporno blesti Nataša Matjašec Rošker z vsemi svojimi virtuosnimi igralskimi veščinami, ki gledalca kar jemljejo sapa. Markizo de Merteuil je orisala kot zelo temperamentno žensko, strastno, ki neustavljivo goji v sebi tudi temna čustva in je zmožna vseh mogočih spletk, le da doseže zastavljeni cilj: maščevati se nekdanjemu ljubimcu Gercourtu. Svojemu drugemu nekdanjemu ljubimcu in znanemu zapeljivcu, vikontu Valmontu (imenitno ga posebej Branko Jordan, ki je l. 2012 prejel Severjevo nagrado za igralske dosežke), naloži nalogo, naj zapelje Gercourtovo nevesto Cecile. Poleg nje Valmont zapeljuje tudi po kreposti "neomajno" gospe Tourvel. Vse te intrige se pravzaprav spreveržejo v boj med prevlado markize oz. vikonta, vse skupaj pa neizbežno vodi v pogubno brezno. V sredini tega divjega kolesja je pa vendarle ljubezen v takšni ali drugačni obliki. Poleg omenjenih igralcev so polnokrvnost v nastopajoče dramske like vlili Ksenija Mišič, Barbara Ribnikar, Milada Kalezić, Eva Kraš, Maša Žilavec in Matevž Biber. Drama *Nevarna razmerja* v uprizoritvi SNG Drame Maribor je taka gledališka predstava, ki gledalca celotno posrka v dramsko kolesje, da še dolgo uživa v strastnem objemu očarljivo predstavljenega prostora in časa ter seveda dogajanja v njiju.

IK

Bovec

V soboto, 25. januarja 2014, ob 20. uri bo v Kulturnem domu v Bovcu gledališka skupina KD Brce iz Gabrovice pri Komnu uprizorila komedijo Mira Gavrana Vse o ženskah. Režija Minu Kjuder in Sergej Verč.

Andrej Černic

Primeri pomanjkanja transparentnosti in koherentnosti Slovenija 2014: novo leto, stare težave

Transparentnost in koherentnost sta besedi, ki sta v Sloveniji zelo pogosto zlorabljeni. Pravzaprav ju vsakdo že uporablja, kakor mu je ljubo. Vsakdo jima da različen pomen oziroma se nanju sklicuje, ko je zanj to koristno, in ju spregleda (ali ju reinterpretira), ko se ne sklada več s trenutnimi interesi ali okoliščinami. V zvezi s tem lahko samo v zadnjem obdobju najdemo več primerov pomanjkanja klene in koherentne slovenske države. Gre nekako v slogu: eno govorimo, drugo delamo. Pa Bog pomagaj, če se dejanja in besede ne skladajo.

Primer slaba banka: prvi primer, ki ga predstavljamo, je delovanje slabe banke oz. Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB). Gre za tisti organizem, ki bi moral najbolj odločno pripomoči k rešitvi hude bančne krize v Sloveniji. Po objavi rezultatov stresnih testov (12. december lani) je začel delati s polno paro. DUTB je z državno garancijo izdala obveznice v višini 1,6 milijarde evrov. NLB in NKBM sta prenesli na slabo banko slabe terjatve in zato doslej prejeli 711 milijonov evrov (NLB) in 422 milijonov evrov (NKBM) v protivrednosti obveznic. Pri tem je treba pojasniti nekaj stvari: DUTB je v državni lasti. Obe ban-

ki, ki sta že izvedli prenos slabih terjatev, sta dejansko tudi v celoti v državni lasti. Transparentnost bi narekovala, da se terjatve, ki so bile prenesene na DUTB, javno objavijo. Ne samo imena dolžnikov, ampak tudi vrednost vsake posamezne terjatve. Da bodo vrednosti vsake posamezne terjatve ostale zakrite, je jasno že dalj časa. To so na državnih bankah in državnem DUTB govorili že od začetka. Ob tem pa so pri DUTB tudi zatrjevali, da bodo javno objavili vsaj imena dolžnikov, katerih terjatve so bile prenesene. To bi morali storiti na tiskovni konferenci prejšnjo sredo. Ampak, že spet, nič! Problem naj bi tokrat bil zakon, ki ureja bančništvo in ki določa zaupnost podatkov za delniške družbe. Da bi se izognili neprijetnim tveganjem, so se na DUTB tako odločili, da ne bodo do nadaljnjega razkrivali ničesar. Transparentnost in koherentnost, pač!

Primer Gašpar Gašpar Mišič: Gašparja Gašparja Mišiča je policija "ulovila" v vinjenem stanju za volanom. Gre za vidnega politika in menedžerja, ki je bil nedavno še državni sekretar pri predsedstvu vlade in je danes predsednik uprave Luke Koper. Zaradi tega bi morala imeti voznja v vinjenem stanju logične posledice: Mišič bi

moral takoj odstopiti z najvišjega stolčka v Luki Koper, ki je ne samo ena od najpomembnejših gospodarskih realnosti v državi, ampak tudi v večinski državni lasti. V tem primeru so etične norme še toliko strožje. Sploh pa bi v Mišičevem primeru morale veljati stroge etične norme zaradi njegove preteklosti v samem vrhu slovenske vlade. Pa to še ni

Tina Komel

bilo vse: Mišič se je očitno policistom ob izvajanju alkotesta upiral, tako da so ga prijavi tudi zaradi kaljenja javnega reda. Kaj se je zgodilo po razkritju vožnje pod

vplivom alkohola? Prvi človek Luke Koper je pred mediji iskal izgovore: najprej tega, da je napihal občutno preveč zaradi močnih zdravil, ki jih jemlje. Le malo zatem je pred kamerami še dejal, da je bilo njegovo psihofizično stanje primerno za vožnjo ter da bi v primeru, ko bi občutil, da voznja ne bi bila varna, ne sedel za volan. Smešno! Le nekaj dni po neljubem dogodku je nadzorni svet Luke Koper odločil o morebitni odstititvi Mišiča: a glej ga, zlomka, ko je na vrsto prišla ta točka dnevnega reda, so nekateri od nadzornikov zapustili sejo in sklepčnosti ni bilo več. Mišič pa je ohranil svoje mesto. Tudi v tem

primeru sta torej "zmagali" koherentnost in transparentnost. **Primer Tina Komel:** Pozdravni nagovor ministrice Tine Komel na Dnevnu emigranta v Čedadu je postal malodane "casus belli", predvsem po seji državnozbornske komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Dobrišen del javnosti (tudi in predvsem znotraj naše manjšine) je "škandal" ob ministričnem nastopu poskušal močno relativizirati, češ da gre za potrato časa. Le malokdo si je upal zadevo vseeno problematizirati. Ministričin pozdrav (v katerem je bila italijanska veliko bolj prisotna, to je dejstvo) kaže na široko problematiko, o kateri si Slovenija še ni razčistila pojmov: zakaj slovenski jezik v takih primerih nima enakega dostojanstva kot drugi jeziki? To vprašanje gre mimo samega nastopa ministrice Komelove v Čedadu in ga je potrebno postaviti številnim slovenskim javnim funkcionarjem (tudi na najvišji ravni), ki v duhu "modernega" multikulturalizma radi kažejo, kako dobri poliglotti so. Če minister slovenske vlade, ki predstavlja celotno slovensko državo, nastopi na prireditvi, ki jo v sosednji državi organizira slovenska narodna skupnost, ne bi smelo biti dvomov o tem, v katerem jeziku bo nastopil. Gre za vprašanje koherentnosti pri razumevanju pomena narodnostne tematike. Žal postane časčenje in slavljenje pisatelja Borisa Pahorja in njegove narodne pokončnosti, ki poteka vzporedno ob takih primerih, čista dvoličnost. Ljubljana pa očitno dokazuje, da ne razume bistva manjšinskih skupnosti v sosednjih državah in po svetu. Žal.

Dramski odsek PD Štandrež

Pred novo premierno uprizoritvijo

Čeprav se jih je lansko sezono držala velika smola, pestile so jih namreč boleznimi v ansamblu in druge nadloge, ki so jim preprečile veliko nastopov na domačih odrih in širše po naši lepi domovini, so se s trpko "politično komedijo" *Štirje letni časi* slovenskega dramatika in režiserja Vinka Moderndorferja, člani dramskega odseka Prosvetnega društva Štandrež v jeseni zagnano lotili novega odskega podviga. V letošnji 49 (!) sezoni neprekinjenega delovanja – katera izmed tu pri nas in daleč naokrog prisotnih gledaliških ljubiteljskih skupin se lahko pohvali s tako častitljivim podatkom? – so se ob svojem zvestem režiserju, dramskem igralcu Jožetu Hrovatu, članu Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, vzneseno podali v novo odsko dogodivščino. Tokrat so iz obširne svetovne gledališke zakladnice izbrali burko v treh dejanjih izpod peresa Maxa Reala in Maxa Fernerja iz začetka 20. stoletja, ki jo je priredil pred kakimi desetimi leti Peter Militarov (1940), eden najbolj priljubljenih režiserjev po gorenjskih ljubiteljskih gledaliških odrih. Kljub režijskim izkušnjam v raznih krajih ostaja zvest svojim Pirničam in domači dramski skupini Oder treh herojev. Prejšnji teden smo se udeležili ene izmed vaj, ki s pospešenim

ritmom potekajo v župnijski dvorani Anton Gregorčič, saj je premiera nove gledališke uprizoritve že pred vrati. Medtem ko je Nevenka Tomašević, vodja šiviljske delavnice SNG Nova Gorica, izbirala z igralci primerne kostume, nam je režiser Hrovat razložil, da je to "kmečko" igro izbral predvsem ob misli na ansambelsko zasedbo. Ob vsaki izbiri teksta mora namreč biti pozoren na igralske moči, ki jih premore štandreški dramski odsek. Povedal nam je, da jim je uspelo iz te l. 1920 nastale "ljudske igre", o kateri niso nikjer našli podrobnejših podatkov, napraviti sodobno komedijo. Iz teksta je že Militarov črtal marsikaj, za štandreške potrebe pa je Hrovat vse skupaj še bolj strnil; po njegovih besedah "grozno zaprašen tekst" so tako posodobili, da je postal kar aktualen, tudi zaradi dodanih bodic na račun današnje slovenske politične situacije. V tekstu nastopa tudi mlad fant, ki prihaja s planin; mladega igralca tu pri nas niso mogli najti, pa so ga vendarle "iztaknili" na novogoriški gledališki gimnaziji. To je Janez Zore, doma z Brezji; obiskuje tretji razred Gledališke gimnazije in je že imel

tako srečo, da je sodeloval v predstavi *Timon Atenski* velikega W. Shakespeara v izvedbi SNG Nova Gorica pod vodstvom znanejšega režiserja Janeza Pipana. Hrovat je želel ta lik spremeniti v mladeniča, ki prihaja iz

Baške grape. Ker pa ni našel primerne igralca za uresničitev svoje zamisli, je ob študentu Ja-

dodano družbenokritično ost uprizoritve in ženski lik, ki izsiljuje tri fante, naj bi postali metafora za "državo", ki ima vse za vedbi SNG Nova Gorica pod vodstvom znanejšega režiserja Janeza Pipana. Hrovat je želel ta lik spremeniti v mladeniča, ki prihaja iz

izkaže, da je vse tri krepko vodila za nos. Hrovat ob tej vsebinski poanti želi dati sporočilo, da tudi državi plačujemo za nekaj, česar nimamo.

Mladi Janez Zore, ki bo v predstavi Jakec, se v štandreški dramski skupini dobro počuti, saj je bil lepo sprejet. "Vzdušje se je ob prejetju kostumov sprostito, razlike med nami so se zmanjšale, smo bolj povezani in naredili bomo nekaj lepega, kar bo publiko zabavalo. Veselim se že gostovanja v Šmartnem ob Paki", pravi Janez, ki je tudi povedal, da je bila izkušnja v Timonu Atenskem zelo zanimiva. Bilo je kar precej vaj in pozorni so morali biti na vsako repliko in celo na vstop igralcev na oder. Vse skupaj je bilo kar naporno, saj je moral poleg vaj seveda obiskovati tudi pouk na Gledališki gimnaziji. Sam bi si želel postati gledališki režiser z željo po inovativnih režijskih prijemih. Poleg te mlade igralske pridobitve v komediji *Trije vaški svetniki* nastopajo že znani, prijetno domači igralski obrazi, Božidar Ta-

baj, duša štandreških komedijantov, Roberta Marussi, Egon Cijan, Chiara Mucci, Marko Brajnik, Matej Klanjšček, Daniela Puja, Ivan Jedrlnič, Marjan Breščak in gostja Mojca Dolinšek, zelo aktivna v društvu Miren-Orehovlje, tudi kot avtorica izvirnih gledaliških besedil.

Premiera komedije *Trije vaški svetniki* v izvedbi priljubljenih štandreških igralcev, dobro znanih tudi po Sloveniji, bo v soboto, 25. januarja 2014, ob 20. uri v župnijskem domu Anton Gregorčič v Štandrežu. Prva njena ponovitev in hkrati tudi zadnja predstava v letošnjem abonmaju ljubiteljskih gledaliških skupin Štandrež 2013 bo v isti dvorani, v nedeljo, 26. januarja 2014, ob 17. uri.

Obiskovalci Kulturnega centra Lojze Bratuž si bodo novo odsko postavitev štandreškega dramskega odseka lahko ogledali v nedeljo, 2. februarja, ob 17. uri na drugem srečanju letošnjega niza ljubiteljskih gledaliških odrov *Iskrivi smeh na ustih vseh*, ki ga prireja Kulturni center Lojze Bratuž in Zveza slovenske katoliške prosvete.

Iva Koršič

Foto Marko B.

Povezovanje med manjšinskimi skupnostmi Mladi Slovenci iz Italije in Madžarske v Žabnicah

Sredi januarja je v Žabnicah potekalo srečanje mladih slovenske narodne skupnosti iz Italije in Madžarske, ki smo ga organizirali Mladi za Prihodnost in Mladi Slovenske skupnosti. Namen srečanja je bil medsebojno spoznavanje in načrtovanje prihodnjih skupnih dejavnosti. "Vikend" smo pričeli s spoz-

navnimi igrami, nato je vsaka skupina na kratko predstavila stanje slovenske narodne skupnosti v svoji državi in manjšinsko organiziranost, skupno druženje pa smo sklenili s smuko na Svetih Višarjah. Pogovarjali smo se tudi o raznih problemih, s katerimi se soočamo, najbolj pa smo se zaustavili pri šolanju v slovenskem jeziku, financi-

ranju narodne skupnosti in pomanjkanju vidne dvojezičnosti v javnosti. Po temeljiti analizi sedanjega stanja smo svoj pogled uprli v prihodnost. Kot cilj smo si zastavili okrepljeno sodelovanje s Slovenijo na Madžarskem, s katerimi bomo tudi obiskali mlade slovenske narodne skupnosti v Avstriji in na Hrvaškem. Radi bi organizirali tudi skupno srečanje vseh štirih manjšin v Ljubljani.

Zahvaljujemo se Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu za podporo in delno sofinanciranje projekta.

MzP

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (10)

Tip vranica-slinavka

Tip vranica-slinavka je zelo pogost. Ni prirojen tip, ampak je nastal z našo civilizacijo oziroma ga naše socialno okolje spodbuja. In to na način, da nas sili v apatijo, brezdelje, neakcijo, v nemotiviranost, pasivno vlogo gledalca, ki v zame, kar mu pride ponujeno, brez vprašanja, pričakovano, želja. Tip vranica-slinavka morfološko prepoznamo po celulitu, mlahavosti tkiv, slabem spominu, visokem tonu glasu, zastajanju vode v telesu (zatečene noge), jutranji zabuhlosti v obraz, ženski plešavosti, počasnosti gibov, počasnosti miselnih procesov, pozabljivosti, demenci, apatiji, brezvoljnosti, dolgočasju, zmedenosti, lenobi, predznosti (v slabem smislu), aroganci, prepotentnosti, brezsrčnosti, pomanjkanju vrednosti, predvsem morale itd.

Človek se tak ne rodi, takšno degenerativno stanje se navadno pojavi v drugi polovici življenja, vendar se dandanes vedno pogosteje najdejo že srednješolci v takem stanju!

Le-to je skrb vzbujajoče, saj postanejo taki ljudje vodilni, ker ne znajo razmišljati s svojo glavo, nimajo lastnih stališč, mnenj, pogledov, ambicij, temveč so samo del množice brez svoje hrbtenice. Takšna oblika omejenosti se potem širi iz roda v rod.

Ljudje se taki lahko tudi rodijo, npr. otroci narkomanov, katerih živčni sistem je zelo šibak, ali alkoholikov. Z razpadanjem socialne države se takšno stanje samo še večja oziroma ljudi je vedno bolj strah, vedno manj denarja imajo in so ujeti v to, kar jim država nudi, to pa je dandanes sinonim za omejenost, tako socialno, družbeno, zdravstveno kot tudi intelektualno itd.

Zgoraj opisan aspekt vranice-slinavke se lahko hitro uravna pri mladi osebi, saj ima mlado telo veliko vitalne energije, zato hitreje reagira, samo prava navodila mu je treba dati, kako naj to naredi.

Ad formandum

Dnevi odprtih vrat v Trstu in Gorici

Ko bom velik, bom ...? To je vprašanje, ki si ga postavljajo tretješolci nižjih srednjih šol, ki bodo konec letošnjega leta opravili malo maturo in ki bodo do konca februarja vložili prošnjo za predpis na eno izmed višjih srednjih ali poklicnih šol.

Namen programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja (PIU) je doseči triletno poklicno kvalifikacijo, ki sovpada s tretjim nivojem izobraževanja po evropskem okviru kvalifikacij za vseživljenjsko izobraževanje. To so programi, ki poleg izobraževanja in usposabljanja v poklicu omogočajo izpolnitev šolske obveznosti in izpolnitev pravice in dolžnosti do izobraževanja. Cilj programov je spodbujati profesionalnost in poklicno usposobljenost v skladu z novostmi na trgu dela. Zasnova programov je

teoretično-praktična in združuje šolo s prakso. Tovrstne programe izvajajo zavodi za poklicno izobraževanje, potrjuje in financira pa jih dežela Furlanija Julijska krajina. V naši deželi lahko mladim med 14. in 18. letom in z diplomno nižje srednje šole izbirajo med 30 različnimi poklicnimi profili, razvrščenimi v 11 kategorij (od gostinstva do turizma, od mehanike do elektronike, od grafike do administracije). "Zavod Ad formandum že več kot dvajset let uspešno izobražuje in usposablja mlade v gostinskem sektorju na programih temeljnega poklicnega izobraževanja operater v gostinstvu – kuhar ali natakar", pravi Martina Canziani, ki na zavodu Ad formandum koordinira šolsko dejavnost. Kako poteka pouk na gostinski šoli Ad formandum? Za mlade,

ki se želijo usposobiti v poklicu kuharja, sta predvidena dva dneva odprtih vrat tako v Trstu kot v Gorici.

V Trstu ima gostinska šola svoj sedež v Gostinskem učnem centru na Fernetičih. Tu bodo mladi, ki se želijo usposobiti v gostinskih poklicih, lahko pogledali, kako poteka pouk, in se sami preizkusili v kuharskih veščinah 24. in 30. januarja 2014 od 14. do 18. ure.

V Gorici pa ima gostinska šola svoj sedež v BEST WESTERN Gorizia Palace v Gorici. Tudi tu bodo dijaki, ki bodo prišli na ogled šole, lahko preizkusili svoje sposobnosti v kuhinji. Prvi dan odprtih vrat v Gorici je že bil 21., drugi pa bo 28. januarja 2014 od 14. do 18. ure.

Vpisovanja na zavode za poklicno izobraževanje potekajo še po starem načinu, se pravi z izpolnitvijo pisne vpisne pole. Predpisne pole so na razpolago na tajništvu šole v Trstu (ul. Ginnastica 72) in v Gorici (Verdijev korzo 51). Več o gostinski šoli Ad formandum na www.adformandum.org ali na socialnem omrežju facebook.

NOVI
GLASODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljki, e-mail paljki@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.euUredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.euUprava: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.euwww.noviglas.euTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travniki 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistor, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistoradine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Druženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To število smo poslali v tisk v torek, 21. januarja, ob 14. uri.

Bogastvo, ki nima cene

Razmislek v dežju

Na socialno mrežo Facebook sem pogledala neke blazno deževne, še nekoliko praznične sobote. Da, prav sem napisala, obstajajo namreč deževni dnevi in blazno deževni dnevi. Zadnji so popolnoma enobarvni z mokro, neprehodno zaveso, prvi pa kljub vsemu še poznajo mežikanje sonca in slutnjo vedrine. Mislim na tiste trenutke namreč, ko zadiši po svežem zraku in ptice začno enoglasno prepevati. No, takega blazno deževnega dne, ki je bil od jutra do večera enako moker in enako neprijazen, je prijatelj na svoj zid zapisal, da razume, zakaj so severnjaki tako depresivni in zakaj se predajajo alkoholu. Zaradi teme, dežja in vremena. Ne vem, ali je ravno to, sem takoj odtipkala, pa ne zato, ker bi vedela, da je ravno tistega dne na severu sijalo toplo, prijetno sonce. Samo spomnila sem se, da je ta naša mala deželica, ki na zemljevidu nekoliko spominja na bežečo kuro, med evropskimi prvaki tako glede depresije in samomorov kot tudi po porabi alkohola. Porabi alkohola, ki ni nič drugega kot utapljanje žalosti in iskanje življenjskega smisla. Tega imajo po mojem Slovenci vse manj, saj skoraj ne vedo več, čemu jih je Bog poslal sem, na to prelepo in vendarle tako nesrečno in nezadovoljno zemljico. Alkohola in nezadovoljstva pa je zadnja leta

še vse več, predvsem zaradi malodušja in razočaranja nad državo samo in nad kakovostjo vsakdanjega življenja. Prazniki, še najbolj Novo leto, pa so za vse tiste, ki so razočarani, ki so se znašli na robu obupa, ki živijo v nejevolji in brez idealov, v katere bi še lahko verjeli, priložnost, da se pač napijejo. S tem sebi in drugim dokazujejo, da se zabavajo, da so kljub vsemu veseli, da pač še zmorejo. Toda to je veselje, ki že na prvi pogled govori o brezizhodnosti in brezupu, to je zabava, ob kateri gre človeku na jok. Prijatelj, ki je bil na silvestrovo v Novi Gorici, sicer samo zaradi službe, mi je pripovedoval, kako je pred velikim šotorom na Bevkovem trgu veliko ljudi, predvsem mladine, kar obležalo na tleh. Steklenice, ki so bile dejansko na zabavi prepovedane, pa so ležale vsepovsod po zelenicah. Marsikoga so odpeljali na spiranje na urgenco, drugi so odšli domov z bolečim želodcem in težko glavo. Ravno tako obupani in osamljeni, kot so prišli. Tudi sama sem bila, pa čeprav v domači vasi, priča neljubemu dogodku, kateremu je najverjetneje botroval alkohol in ki ni bil vreden poštenega človeka, še manj tega, da bi o njem sploh pisali. Midva z možem in nekaj prijatelji smo novo leto praznovali čisto umirjeno, v prijetnem pogovoru. Opolnoči

pa so nam bili pomembni predvsem objemi in bližina. In trdna obljuba, da si bomo tudi v letu, ki prihaja, stali ob strani, v dobrem in slabem. Žal predvsem v slabem, kajti letga je v našem vsakdanu vse več. In prijatelje potrebuješ ravno tedaj, ko ne veš, da nekoliko povzamemo Aškerca, kam bi del oziroma, kam bi se del.

Naši mali skupinici je bilo na silvestrovo prijetno in toplo. In vsaj za nekaj ur smo zaprli vrata tistemu zoprnemu občutku osamljenosti, ki nas, čisto vse, v teh hudih časih vse bolj preganja in duši. Na ta večer, ko ljudje odpirajo darila in razkazujejo drage obleke, smo si mi podarili bližino in prijateljstvo. Tako lepih darov, priznam, nisem prejela že dolgo. In občutek, da si bomo tudi v novem letu pomagali, je počasi pregnal strah in negotovost. Skupaj nam je bilo lepo. O naši silvestrski večerji sicer nihče ne bo pripovedoval naokoli, češ, kako smo se nažrli in kako je bila miza polna. Ni bila polna in tega tudi nismo hoteli. Ker je hrana darilo in z darili ravnamo spoštljivo. Za vse smo se zmenili zadnji trenutek in vsak je nekaj malega prinesel od doma. Tako smo se tudi izgnili mrzlici nakupovanja, ki v tem prazničnem času že meji na obsedenost. Kaj vsega namreč v teh dneh trgovci ponujajo na svojih policah! Od hrane do okraskov, pojočih Božičkov, skakajočih palčkov, plešočih

plastičnih jelk. In povsod je slišati sladkobne, obrabljene melodije. Kot bi brez vsega tega človek ne mogel preživeti. Kot bi ne bilo sreče brez nepotrebne

šare. In brez vseh teh buteljk in slaščic, ki polnijo police in praznijo žepe. Pa se da. Sreča je v skromnosti, predvsem pa v mirnem in

preprostem veselju, zaradi katerega te naslednjega jutra ne boli glava. Mačka pri nas doma sicer imamo, a samo tistega na štirih nogah, z mehkim kožuhom. Pa še preganjati ga ni treba in v želodcu nas zaradi njega ne zvija. S prijatelji smo se posloviли dobro uro po polnoči, veseli, polni upanja in prijateljskih misli. Še sedaj, ko smo že sredi megle, deževnega januarja, nas greje tisti

prijetni večer, ko smo si namesto dragih daril podarili prijateljstvo in obljubili bližino. Bogastvo, ki nima cene.

Suzi Pertot

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

176

Včasih me kaka bralka ali bralec teh mojih zapisov vpraša, zakaj berem, a ne najdem odgovora, vsaj takoj ne znam odgovoriti in vse bolj se mi zdi, da tudi odgovor ni potreben, saj sem vedno bolj mnenja, da določenih stvari v življenju ni treba razlagati, niti ne razumeti, dojeti, o njih govoriti. Preproste so, kot je dež dež in je sonce sonce in je jutro jutro in večer večer, ponedeljek vedno ponedeljek.

Tako je z mojim branjem in tako je z mojim vsakdanjim spraševanjem, kaj sploh počnem tu. Te stvari preprosto so. In ne rabijo razlag.

Že dolgo me ne zaboli več, ko me kdo v družbi ošvrkne s pozdravom: "Kaj sploh počneš tu?", ker nikdar ne razumem, ali je to zafrkljivo ali je le priznanje pisanju, in to predvsem zato, ker je navsezadnje tudi lepo, da smo še taki, ki beremo. Kot je lepo, da nekateri pač nismo za trenirke in tekanje. Še posebej pa je lepo, da nekateri nismo oblečeni v trenirke ob nedeljah. Kakšen dolgčas bi to bil, če bi vsi v trenirkah tekali okrog, ne? Kakšna žalost! Pa me je pred dnevi prijateljica prav na trdo vprašala, naj takoj povem, kaj imam na nočni omarici sedaj, kaj sedaj berem, ker da sama ne verjame, da zmorem vedno brati. Potrpežljivo sem ji odgovoril, da nikjer in nikdar nisem pisal, da vedno berem, da pa berem stalno, to lahko potrdim.

"No, kaj, povej, kaj sedaj bereš!" je bila razdražena, tipično za osebo, ki nikdar ne prebere ene knjige do konca, saj je itak vse brez zveze, kot sama včasih pove.

In sem ji povedal, da sem zadnje čase prebral nekaj knjig, predvsem pa sem zadnje čase prebral vrsto odličnih esejev in revijalnih zapisov, med temi sem izrecno navedel zapis slovenskega odličnega publicista Bernarda Nežmaha z naslovom V pozabi umrli genij o vrhunskem šahistu svetovnega formata, o tistem nesrečnem Albinu Planincu, za katerega malokdo ve, sam pa sem imel to srečo, da sem lahko spremljal njegove uspehe v sedemdesetih letih, po časopisu in po radiu seveda. Nikdar nisem maral šaha, preslab sem bil v tej kraljevski igri, vsakdo me je že kot otroka premagal, na tihem pa sem vedno občudoval tiste, ki so znali igrati to igro, ki so jo nekateri velemojstri označili za pravo vojno. Spominjam se tudi, da sem se pred leti večkrat spomnil na velemojstra Albina Planinca, predvsem zato, ker je bil nežne narave, melanholičnega videza, plahe narave, šele odlični mladi goriški šahist mi je pred leti povedal, da je "najbrž s Planincem nekaj hudo narobe, ker da se je izgubil v samotni igri šaha". Potem sem seveda izvedel, da tiste, ki ne veste, pojdite prebrat odličnega, vrhunski zapis Bernarda Nežmaha na spletno povezavo: <http://www.mladina.si/45876/v-pozabi-umrli-genij/>. Vse, kar bi se sam o "tujcu v domovini, geniju za šahovski svet" dodal, bi bilo odveč.

Nato sem ji priporočil v branje pravi biser, krajši zapis o pravkar izdanem albumu, veliki knjigi o Vitomilu Zupanu izpod peresa Aleša Bergerja z naslovom "Zelo važno je priti na grič", ki je bil tudi prvotni naslov slovitega Zupanovega romana Menuet za kitaro.

"Kje najdeš to?"

"V reviji Pogledi?"

"Kaj pa je to?"

Vzdihnil sem: "No, ja, počakaj, ti pošljem link"! In sem poslal povezavo: <http://www.pogledi.si/knjiga/zelo-vazno-je-priti-na-gric>.

Pa sem v svojem zagovoru branja po kratki tišini, ki mi je govorila o tem, da prijateljica tudi tega ne bo prebrala, nadaljeval pripovedovanje, kako sem prebral tudi zadnjo številko revije Razpotja, ki je danes v vseslovenskem prostoru gotovo daleč najboljše revija za izobražence, po polomu revij Nova revija in Ampak je to še edina revija, ki jo vsakič v celoti preberem, prav vse zapise vedno prebe-

rem in sem vedno znova hvaležen mladim goriškim izobražencem, da jo izdajajo, še posebno Mihi in Luki. Še vedno imam namreč upanje, da bo prav iz sredine teh mladih ljudi zrasla nova elita, ki bo domovino popeljala iz greznice, v kateri danes je, na sveži zrak. Vsaj upam, da bo tako! Ja, še vedno malce sanjam.

"Ah, ne, no, ne spet o politiki!" je zatrnala prijateljica, ki, tako kot večina slovenskih ljudi, ne ve, kaj je politika, saj je že v osnovnošolskih kolopeh nasedla znani paroli iz starih časov, da je politika umazana. To parolo so dolga desetletja delili na veliko in širokogrudno, to so počeli vedno isti in vedno po načelu: "Saj vam ni treba o tem, zares se vam ni treba pečati s politiko, politika je umazana, bomo že mi!"

Kako so delali oni, se kristalno čisto vidi danes: najprej so zapravili skupno državo, v dvajsetih letih demokratične države pa so okradli vse, kar se je dalo okraati, in še vedno to krvavo pregrešno pljenje in ropanje nadaljujejo.

"Zares ne s politiko, Jurij, saj me poznaš, ne?" je rekla.

"Ja, te poznam, ja, a vseeno pojdi vsaj na spletni portal Planet Siol. net in tam na povezavi, čaki, ti jo pošljem po elektronski pošti, preberi razmišljanje znanstvenika in odličnega pesnika, profesorja mikrobiologije na Medicinski fakulteti v Ljubljani Alojza Ihana z naslovom Zakaj Slovenci ne prenesemo demokracije!" sem odvrnil. "Ne, ne bom brala, ti mi na kratko povej!" je prišlo nazaj.

Globoko sem vdihnil in ji odvrnil, da bom prebral samo en citat Ihanovega razmišljanja.

"Prav, če ti tako rečeš!" je naveličano rekla prijateljica.

"Demokracija predpostavlja, da ljudje nismo bo-

govi, politiki pa sploh ne.

V demokraciji politika ni tisto, kar o njej mislimo, ampak zgolj tisto, kar od politike vidijo naše oči. Tega preprostega dejstva v državi, ki je šele 20 let iz totalitarizma, ne znamo dojeti. Zato, ker v totalitarizmu politika v resnici ni bila tisto, kar smo od nje videli na TV in proslavah, ampak je bila tisti podvodni del ledene gore, ki ga nismo nikoli videli, a smo vedeli, da je – partijsko nastavljanje direktorjev, tajna policija, Goli otok, tajni uradni list. Moč totalitarne politike je segala v nevidne, demonične globine, ki jih povprečni državljani nikoli ni videl, se jih pa hkrati tudi nikoli ni mogel miselno znebiti. Bistveno za preskok v demokracijo je politika, ki je zgolj tisto, kar vidijo oči običajnega volivca"; so besede Alojza Ihana, ki jih je prijateljica tiho poslušala.

"Ampak to je tako naporno, dej, no! Nehaj s tem. Povej mi raje o kaki knjigi, ki si jo prebral, ker vem, da so tebi všeč zgodbe!" je sitnarila naprej. Ja, zgodbe so mi strašno všeč, zgodbe, ki jih piše življenje!

Našel sem ji nekaj naslovov knjig, ki so že našle svoje mesto na knjižni polici, kjer bodo čakale drugega bralca, a je nisem prepričal, kot niso tiste knjige prepričale mene, zares ne.

"A ti povem, katero knjigo sem kupil zadnjo?"

"Ja, povej!" je rekla prijateljica in sem bil vesel, da ni tokrat rekla, da je kupovanje knjig bz. Bz je njena kratica za brez zveze. Mi je všeč.

Kupil sem knjigo patra Karla Gržana z naslovom Le kaj počne Bog v nebesih, ko je na zemlji toliko trpečih?

"In, kakšna je?" me je prijateljica vprašala.

"Saj že naslov pove vse, ne?" sem odvrnil.

Prijateljica je umolknila.

Čez čas je vprašala: "Boš kaj napisal o njej?"

"Mislim, da ne bom, to knjigo je treba brati, ne pa pisati o njej. Saj veš, ne, temeljna vprašanja..." sem rekel.

"Ja, vem, kot to tvoje večno spraševanje: Kaj sploh počnem tukaj?"

Kljub ne ravno ugodnim snežnim razmeram

Na startu smučarska sezona pri nas

Kljub doslej mili zimi se je začela sezona tudi za našo zamejsko smučarjico. Tekmovalne skupine sicer trenirajo že od poletja in na tekmah nastopajo že od decembra, ko so odprli smučišča v naši deželi. Z januarjem pa se tradicionalno začenejo številna tekmovanja v organizaciji slovenskih društev, pa tudi rekreativne in promocijske tekme, v katerih so protagonisti prav naši navdušenci belih

veda bistveno zahtevnejša zadeva. Kakorkoli že, naše smučanje se lahko pohvali z uglednimi smučarskimi šolami in močno ekipo učiteljev in trenerjev. Dejstvo, da se tu pa tam kdo povzpne celo do mladinskih državnih prvenstev, pa prav gotovo ni od muh. Iz podatka izvira, da je delovanje nastavljenih sila resno. Dejavnost petih zamejskih klubov, Brdine, Devina, Mladine in Slovenskih planinskih društev

morskega smučarskega pokala. Zamejski pokal je v letih prerasel v skupno čezmejno pobudo primorskih društev, ki se ukvarjajo z zimskimi športi, niza štirih tekem na obeh straneh meje pa se je zadnja leta skupno udeleževalo kar tisoč ali še več ljubiteljev smuke. Po poti vrednotenja te prireditve bo nadaljevala tudi nova uprava s predsednikom Štolfo, ki med prednostne naloge v ravno začetem mandatu uvršča tudi krepitev slovenstva naših društev, sodelovanja, pa tudi razvijanja teka na smučeh preko posebnih tečajev.

Lanski posnetek z nagrajevanja Primorskega smučarskega pokala v Ilirski Bistrici

strmin, od otrok do veteranov. Na uradnih zveznih deželnih tekmah je – sicer kot že v zadnjih letih – opozorila nase predvsem najstnica Katrin Don, članica Smučarskega kluba Brdina. Slovenska društva, ki gojijo tekmovalno alpsko smučanje, pa računajo tudi na vrsto drugih zagnanih in nadarjenih posameznikov, še zlasti v otroških in mlajših mladinskih kategorijah. Preskok med dečke in naraščajnike ter nato mladince in celo člansko raven pa je, kot znano, za gibanje, ki se nahaja razmeroma daleč (vsaj 100 kilometrov) od smučišč, se-

iz Gorice in Trsta, usklajuje smučarska komisija pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji. Zadnjih deset let je bil njen načelnik Ennio Bogatez iz vrst Mladine, predsednik prenovljenega odbora pa je mladi Matej Štolfo, član Devina. Bogatez je ob koncu drugega mandata na čelu komisije ugotavljal, da je njegova ekipa opravila v teh letih ogromno dela, vzpodbujala in udeleževala je vsestransko sodelovanje med klubi (ne pozabimo med drugim na združevanje tekmovalcev v času Gadov), predvsem pa se zapisala v zgodovino po projektu Pri-

gat razpored promocijskih srečanj. Primorski pokal bo letos – če bo dovolj snega – dvakrat gostoval v Cerknem (15. februarja Miškotov pokal, 18. februarja pokal Javornik) in dvakrat v Forniju (23. februarja Pokal Nova v priredbi Brdine, 8. marca Pokal prijateljstva treh dežel v režiji Devina). Tekaško zamejsko prvenstvo bo 16. februarja, 32. v alpskem smučanju pa 9. marca v Forni di Sopra. Že nekaj let pa ni več Zimskih športnih iger, športno-družabne smučarske prireditve, ki jo je SPDT prireja lo polna štiri desetletja.

HC

LIVARNA

Roldo

**POKALI - PLAKETE - MEDALJE
SREBRNINA - DARILA**

Ind. cona GORICA - Ul. Gregorčič, 48 - VHOD Ul. Gabršček, 3
Tel. in faks 0481.522480 - roldo.marco@libero.it

PON-PET 8.30-12.00 / 14.30-19.30 - Ob sobotah samo zjutraj

**S tem odrezkom imate
5% POPUSTA**

S sabo prinesi časopis ali izreži to reklamo!
Popust se ne seštevava z drugimi reklamnimi ponudbami.

OTTICA MIO
MIO ENRICA, UMBERTO & C

50% POPUSTA

OTTICA MIO - Enrica, Umberto & C. snc - Ulica IX Agosto, 7
34170 GORICA - Tel. 0481.534093 - otticamio@libero.it

Družbena zadruga **Il grande carro**, že vrsto let
dejavna na tem področju, ponuja sledeče usluge:

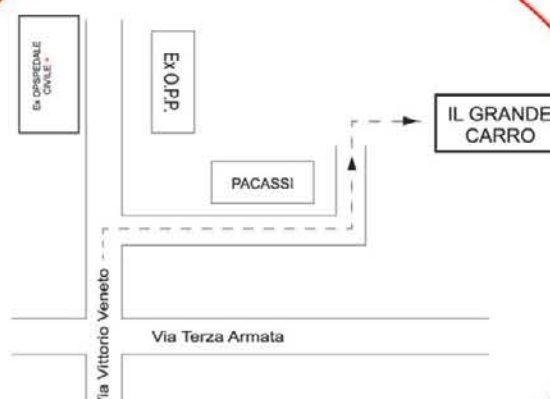
- ✂ težaška dela
- ✂ servis pri selitvah: odnašanje
opreme s pomočjo lestve,
razstavljanje opreme,
embalaža in ponovna montaža le-te
- ✂ praznjenje stanovanj
- ✂ montaža pohištva
- ✂ prevozi
- ✂ priskrba embalaže
- ✂ brezplačni predračuni in ogledi

Vpisani smo v zbornico avtoprevoznikov in v sistri.

PRODAJA VIJOLIC IN MAČEH

Pokliči nas na številko
0481.537433

ali pa nam piši na naslov:

coop.ilgrandecarro@libero.it

Società Cooperativa Sociale

Il Grande Carro

Ul. Vittorio Veneto, 174

34170 GORICA